

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

yeni Harman

yeniharman@leman.com.tr

BOL DUMANLI, HUSUSİ KOKULU, FİLTRESİZ GAZETENİZ

Vurgun: 20 Milyar Dolar

Prof. Yalçın Küçük:

**Avrupa Birliği kapısı,
açılmadı, kapandı...**

Eski bir özel timci anlatıyor

Gazi Dosyası

**Güzin
Abla
içini**

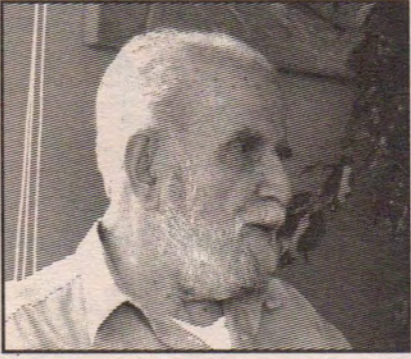
yeniHarman'a döktü

**Mihri Belli:
Lozan'da eksik olan**

**Kaan Sezyum:
Öldüren Muhabbet**

Mihri Belli

Lozan

Gazetelerde sansasyonel bir haber: "AB Lozan'da değişiklik istiyor" gibi türlü anlam verilebilecek koca koca başlıklar. Altını okumadan başlığa göz gezdirmekle yetinen okur Sevr'in hortlatılmak istendiğini sanacak. Sevr'in hortlatılması yani bağımsız Türk devletinin varlığına son verilmesi. AB'nin ağır toplarının böyle bir niyeti yoktur diye onlara kefil olacak değiliz. Emperyalist sistem yerinde durdukça her şey olabilir. Ama zaten yeni dünya düzeninde ülkelerin devlet olarak varlığına ilişmeden de amaca ulaşılabilir. Çağdaş emperyalizm eskisinden farklı. Gelişmesi engellenmiş ülkeyi IMF ve Dünya Bankası kanalıyla ödeyemeyeceği bir borç altına sokuyorsun, borcun faizini tahsil edip gününü gün ediyorsun. Türkiye son iki yıl içinde, yani AKP iktidar olalıberi, kırk milyar dolar faiz ödemiş. Bu da Türkiye'de bu koşullarda iktidarların ekonomi alanında başlıca işlevinin ne olduğunu göstermeye yetmiyor mu? Sömürü düzeninin gereklerini kuzu kuzu yerine getirdikçe emperyalistler niye seninle uğraşsın?

Başlığın altındaki yazıları okuyunca sorunun ne olduğunu anlıyorsun. Sorun Lozan Antlaşması'nda gayrimüslim azınlıklara tanınan hakların Kürtler gibi müslüman ulusal topluluklara da tanınmasıymış. Bir profesöre bu konuda ne diyeceğini sormuşlar. O da "Lozan'ı değiştirmek kaos getirir" demiş.

Bilindiği gibi Sevr Antlaşması'nda Kürt sözcüğü geçmez. Aslında Kürtler Türklerle birlikte Kurtuluş Savaşı'nda savaşmış olan ve Cumhuriyet'i kurmuş olan aslı unsurlardan biridir. Ve İsmet Paşa daha müzakerelerin ilk gününden "Ben buraya Türkleri ve Kürtleri temsilen geldim" demek gereğini duymuştur. Ama bu demeç lafta kaldı ve antlaşma metninde aslı unsur Kürtlerden hiç söz edilmedi. Yani bu söz pratiğe yansımayan demagogik bir beyandan ibaret kaldı.

AB'nin ısmarladığı gibi Kürtlerden gayri müslim azınlıklardan söz edildiği gibi bahsedilmesi acaba çözüm müdür? Elbette ki değildir. Bugün sayıları on milyonlar sayılan ve Kurtuluş savaşımızda Türklerle birlikte aslı unsur rolünü oynamış bulunan bir ulusal topluluğu çoğu işgalcilerle işbirliği yapmış gayri-müslim azınlıklarla bir tutmak çözüm olamaz.

Acaba niçin Lozan'da emperyalist Batı ülkeleri gayri-müslim azınlıkların haklarının korunması konusunda ısrar ettiler de Kürtler ve yahut diğer müslüman halklar söz konusu olduğunda onlarla pek ilgilenmediler? Çünkü hristiyan azınlıklar savaşta işgalcilerin müttefikleri idi. Oysa müslüman halklar ve özellikle Kürtler silah elde emperyalist işgalcilere karşı savaşmışlar. İngiltere ile Fransa ve genellikle Batı emperyalizmi Lozan Antlaşması'na gayrimüslim azınlıklara ilişkin maddeyi koydurmakla onlara şükran borçlarını ödüyorlardı. Kürtlerin hakları ise umurlarında değildi.

Bu durumda Kürtlere karşı Şeyh Said isyanından bu yana uygulanan inkâr ve imha politikasını savunurlarken düzen politikacılarının iddialarını Lozan'da taviz niteliğinde olan söz konusu maddeye dayandırmaları nasıl yorumlanabilir? Taviz diyoruz, gerçekten bu özünde bir emperyalist dayatma idi. Ve bu maddenin Türk heyeti tarafından kabulü zorunlu tavizden başka bir şey değildi. Sağcısıyla, sözümoma solcusuyla düzen politikacılarının ikide bir Lozan'ın bu maddesini referans olarak göstermeleri yurtseverlikle bağdaşan bir durum değildir.

Lozan'daki karşı karşıya gelen güçler arasındaki dengeyi doğru değerlendirelim. Bir tarafata dünyaya hakim olan güçlü büyük devletler vardı. Öte tarafta on milyonluk nüfusuyla savaşlardan bitkin çıkmış, toplu iğnesini bile üretecek bir sanayiye sahip bulunmayan yoksul geri bir tarım ülkesi vardı. Büyük devletlerin delegeleri bu servet ve güç farkından yararlanarak Türk delegasyonunu horlamak için hiçbir fırsatı kaçırmıyorlardı. Müzakereleri gözlemci olarak izlemiş olan Amerikan delegesi Grew anılarında, emperyalist ülkeler delegelerinin konferans masası etrafında koltuklarda oturduklarını, İsmet Paşa'yı ise

karşılarında sınav veren bir öğrenci gibi iskemle üzerinde oturduklarını yazar. İsmet Paşa konferans boyunca bu ve buna benzer bir çok hakareti görmezlikten gelmek zorunda kalmıştır.

Kürt ilkel milliyetçi çevresinden bazı yazarlar ve sözümona Kürtlerin dostu geçinen bazı Türk kalemşörleri Lozan konusunda gerçeklere hiç uymayan bir imaj yaratıyorlar. Sözümona İngiltere, Fransa ve Türkiye, başbaşa verip "gelin şu Kürdistan'ı parçalayıp bölüselim" demişler ve böylece daha önce bir bütün oluşturan Kürdistan ülkesi parçalanıp dört ayrı sömürgeye bölünmüş.

İlk önce yüzyıllar boyu Kürdistan adını taşıyan ülke Osmanlı İmparatorluğu içinde coğrafi bir bütün oluşturmakla birlikte, birbirinden kopuk ve çok kez birbirine düşman feodal birimlerden oluşan bir coğrafya idi. Henüz ulusal anlamda bir bütün oluşturmuş değildi. Yüzyılımızın başlarında ittihatçıların Türkçülük politikaları gündeme gelene kadar, Osmanlı otokrasisinde Kürtler öteki müslüman halklar ne denli özgür idiyse o denli özgür idiler. Ulusal bilincin henüz gelişmemiş olduğu o dönemde teokratik bir devlet olan Osmanlı İmparatorluğu'nda sünî Kürtlerin durumu sürekli ezilen Kürt ve Türk alevîlerden farklıydı. Sünî Kürtler Cumhuriyet dönemine kıyasla sistemle daha uyumlu durumdaydılar. Hiç değilse onları zorla Türkleştirmeye kalkan yoktu. Ama gene de Osmanlı dönemine hasret şeklinde yorumlanabilecek herhangi bir değerlendirme yanlıştır.

Aslında Batılıların Lozan Antlaşması'na gayrimüslim azınlıklar için özel bir madde koydurmaları Türkiye'ye hakaret anlamını taşıyordu. Uygur bir ülkenin hükümeti kendi toprağı üzerindeki azınlıkların haklarını yabancılar dayatıyorlar diye güvenceye almaz. Hem burada karşılıklılık da yoktur. Olsaydı biz de İngiltere'de İskoçların ya da Gallilerin haklarının İngiliz hükümeti tarafından korunacağına dair ya da Fransa'da Korsikalıların ya da Brötonların haklarının korunacağına dair maddelerin anlaşmaya konması gerekirdi. Bu olmadığına göre Lozan'da bir eşitlik durumunun varlığından söz edilemez.

İlkel milliyetçi çevrelerden şöyle bir savı da ileri sürenler çıktı. Özetle; "keşke o dönemde Türklerle birlik olmasaydık, işgalcilerle işbirliği yapsaydık, ülkemizin bölünmesini önlemiş olurduk ve bize vaadedilen sömürge gerçekleşirdi, sömürgeler şimdiki bağımsız devlet oldu. Bizim de bir devletimiz olurdu." diyorlar. Bir halkın ulusal kurtuluşu gibi kutsal bir davanın, emperyalistlerin lütfu Kuveyt Şeyhliği misali bir uydu devletin kurulmasıyla çözüme bağlanacağını sanan gafletin ifadesidir bu görüş.

Gene "Lozan Kürdistanı böldü, Sevr bu bakımdan Kürtler için daha iyidir" diyenler de çıktı. Sevr'in Kürdistanı bölmediği iddiası gerçeklerle çelişir. Sevr uyarınca yaratılacak olan Büyük Ermenistan'ın sınırları Adana'ya kadar uzanıyordu. Bu da Kürtlerin nüfusun çoğunluğunu oluşturduğu geniş toprakların Ermeni devletinin işgaline uğraması demektir.

"Kurtuluş Savaşımız'da keşke savaşmayıp işgalci emperyalistleri buyur etseydik" demek Türk tarihinin olduğu gibi Kürt tarihinin de en şanlı sayfalarını yırtıp atmak demektir. O savaşta oluşan eşitlik temelinde ittifakin reddi demektir. Halklar arasında aşılmaz uçurumlar kazmak demektir. Sonraki yıllarda, Kuvvay-ı Milliye ruhuna, savaş koşullarında kurulan eşitlik ve karşılıklı saygı temelinde ittifaka ters düşen asimilasyon politikasında karar kılınması tarih önünde sınav vermiş olan bu ittifakin tek çözümlü olduğu gerçeğini ortadan kaldıramaz.

Türk olsun, Kürt olsun bir Türkiye yurtseveri ancak İsmet Paşa'nın görüşmelerin başlangıcında dediği ama arkasını getirmediği gerçeğin, yani Kürtlerin savaşta ve kuruluştaki Türklerle birlikte temel unsur olarak Lozan'da taraf olduklarını açık seçik bir dil ile metinde yer alması gibi bir değişikliğe razı olabilir. Lozan'da eksik olan budur.

10 Ekim 2004 - Mihri Belli

LEYLA ZANA "SAHAROV BARIŞ ÖDÜLÜ" NÜ ALIYOR

Kapatılan Demokrasi Partisi (DEP) eski milletvekili Leyla Zana kendisine verilecek olan Saharov barış ödülünü almak üzere Brüksel'e gitti.

Zana, Saharov Barış ödülünü 1993 yılında kazanmış ancak hapis hapsede olduğu için alamamıştı.

Merkezi Brüksel'de bulunan Avrupa Parlamentosu'nun demokrasi ve insan hakları savunucularına verdiği Saharov ödülü adını Rus bilim adamı A.D. Saharov'dan alıyor.

Saharov Nobel Barış ödülü almıştı. Hidrojen bombasının Sovyetler Birliği tarafından test edilmesine karşı verdiği savaş yüzünden bilimsel çalışmalarını bırakıp politik platforma geçmişti. SSCB'den sınır dışı edilerek uzun yıllar ülkesinden uzak barış elçiliği yapan Saharov 1986'da Moskova'ya dönmüş ve bir yıl sonra bağımsız olarak parlamentoya girerek politik yaşamını sürdürmüştür.

12 Eylül Şefi, ilk kez sanık sıfatı

Kenan Evren'i sanık

Mehmet Yürek, 1950 Tunceli doğumlu. 12 Eylül döneminde öğretmenlik görevinden uzaklaştırıldığı günden bu yana gazetecilik yapıyor: "Sadece düşüncelerini anlatabilmek ve davasını canlı tutabilmek için." Marmaris'te yaşadığını belirtiyor. "Davalı"sı Kenan Evren ile aynı havayı soluyor. Gazetecilikten bugüne dek hiç para kazanmamış. Ama yazı işleri müdürlüğünü yaptığı Marmaris Değişim gazetesinde, 19 Nisan 2004'de yazdığı "Marmaris'in yeni Belediye Başkanı'na 10 tavsiye" başlıklı yazısında, "Kenan Evren'i ve Marmarisspor'u dizginleyin" ibaresi yüzünden, hakkında kamu davası açılmış. Yargılama sürerken, Kenan Evren'in davayla ilgili yaptığı açıklamaları, basında yer almış. Yürek, kendisine yönelik açıklamalarında, "Sövgü dolu sözler sarfettiği" gerekçesi ile Kenan Evren'e karşı, hakaret davası açmış. Söylediğine göre amacı, "Sadece Kenan Evren'i sanık sandalyesine oturtabilmek"miş. 12 Eylül İmparatoru Kenan Evren'i sanık sandalyesine oturtamasa da, mahkeme kayıtlarına ilk kez sanık olarak geçirmeyi başaran Mehmet Yürek, yeniHarman'ın sorularını yanıtladı:

Bu yıl 12 Eylül'de Marmaris'de yapılması planlanan 78'liler Vakfı'nın organize ettiği "Netekim Festivali" neden iptal edildi?

Belediye Başkanı'ndan, Valisine kadar, geniş bir kitle festivale karşıydı. Ama öne çıkan isim Aksaz Askeri Birliği oldu. Nihayetinde korktukları gibi, bu hareketleriyle daha fazla ilgi çekti festival. Yapılmasa bile. 12 Eylül'e dair her şey halen tabi. Halk ne darbeyi ne de darbecileri içine sindiremedi. Öte yandan hatırlamayanlar bile var tabii.

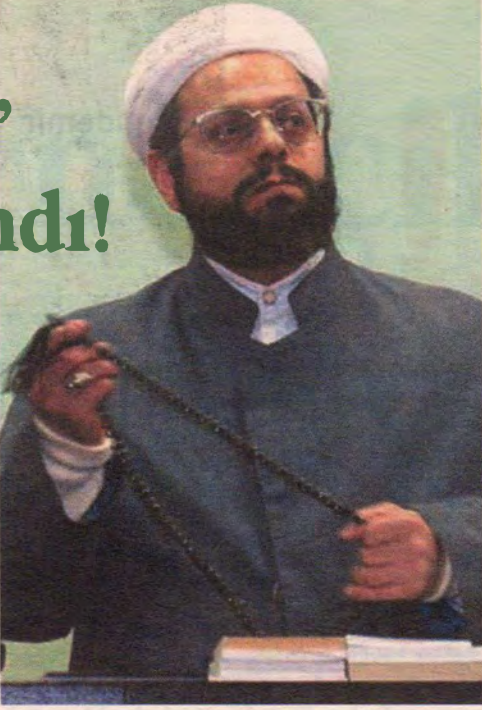
12 Eylül tarihi, sizi nasıl ediliyor? 24 yıl sonra sizden götürdüklerini, nasıl ifade edebilirsiniz?

Çok şey kaybettim. İşimi, kardeşimi... Ama halen kaybetmeye devam etmem daha da acı. Bugüne kadar birçok kez yargı önüne çıktım. Sırf yazdıklarım yüzünden. Atatürk'e hakaretten, Kenan Evren'e hakaretten... Bu hakarederin sebebi dinmeyen acınız ve alamadığınız hinciniz olsa gerek. "Darbeciler yargılanmadığı müddetçe rahat uyumayacağım" mı diyenlerdensiniz?

Kısmen evet. Ama bu haykırışlarımda adalet isteyen bir nida var benim. Ben halkın anayasasını hakettiğine inanıyorum. 1876'dan beri, paşa anayasalarıyla yönetilen halkın, kendi özgür anayasasını yapmadığı müddetçe, ülkeye demokrasinin asla gelmeyeceğini savunuyorum.

Metin chattin' yakalandı!

Sen; spor salonlarında, hilafet kılıcıyla, 5 bin adamına ajitasyon çek, devlet kuracağını söyle, rajon kes, Anıtkabir'e uçakla dalacağın iddia edilsin bir de. Karizmana karizma, şöhretine şöhret kat. Sonra da git; Almanya'nın Köln kentinde, bir internet kafede, çoluk çocuğun arasında, senden önce pi'si'de muhtemelen porno alemlerine dalmış, kızmış gençlerin alevli elleriyle dokunduğu klavyenin koltuğunda, haldır huldur chat yaparken polise enselen. Olacak iş mi bu yahu?

e yargı dosyasında

koltuğuna taşıyan adam

12 Eylül Anayasası'nın üzerinden çok zaman geçti ama...

O anayasa süngüyle dayatıldı. Cuntacı Evren, Konsey üyeleriyle siyah beyaz televizyon ekranından, o sevimsiz sesiyle, bildirileri okudu okudu. Sonra da akademisyenin birine, "Bunları anayasa yapsa netekim" dedi. Oldu bitti. Bütün demokratik ülkelerde kanunlar, anayasaya uyar. Oysa 12 Eylül ile gelen Anayasa'ya, cuntacıların kötü fikirlerinden başka birşey girmedi. Ülke, modern dünyanın 50 yıl gerisine gitti bir anda.

Kenan Evren, uzun zamandır Marmaris'de, halktan uzak bir şekilde bir koruma ordusu eşliğinde yaşıyor. Bunun sebebi ne olabilir? Halkın arasına karışma korkusunun yanı; yaptıklarından mı pişman da, halkın tepkisinden çekiniyor?

Kenan Evren hiçbir zaman yargılanmadı. Bu yüzden muhakemesini de hep halk yaptı. Elbet kendi içinde de hesaplaşıyordur. Eskisi gibi insan kaynamıyor etrafında tabii. Benim derdimse başka; ben kardeşimin "katilini" dava edemiyorum, ama o

benim kim olduğumu bilmeden, benim ona hakaret ettiğimi düşündüğü için kolayca dava edebiliyor.

Kardeşiniz 12 Eylül döneminde nasıl öldürüldü?

Kardeşim Ali Ekber Yürek, 24 yaşındaydı katledildiğinde. Öğretmendi. Devrimci Halkın Birliği üyesiydi. O dönem içeri alındı ve işkenceci Sedat Caner ve ekibince katledildi... Sedat Caner itiraflarından sonra, 2 yıl hapis yatıp çıktı.

Gazetenizde yazdığınız bir yazıda "Kenan Evren" lafı geçiyor diye hakkınızda açılan hakaret davası sonuçlandı. Herhangi bir ceza almadınız.

Ben, adamın durumundan dolayı sanık haline geldim. Ortada hakaret falan yoktu zaten. "Bu adamın adını anmayacaksın, gündeme getirmeyeceksin. Yoksa kulağını çekeriz" anlamında bir davaydı bu.. Bir ülkenin parlamentosunu fesh etmiş bir cunta lideri tarafından, hakkında dava açılmak da toplumda tecrite yol açıyormuş. Sokağa çıkamadım, esnafılık yapamadım uzun süre. Gittim; kafamı kazıttım, gözüme gözlük taktım tanınmayım diye... Ancak kopan bu yaygaradan benden çok Kenan Evren rahatsız oldu ki; bu yüzden de hukuki süreç bitmeden, derin devlet araya girdi ve bir telkinle mahkeme sonlandırıldı. Yoksa iş uzayacak, yazılı, görsel basın, 12 Eylül dosyalarını yeniden açacaktı.. Ve dava sonucunda yine Kenan Evren kurtarıldı. Ancak bu davayla birlikte siyasi tarihimizde ilk kez bir cunta liderinin adı mahkemede sanık olarak yazıldı. Bu bile bana yetiyor.

• Türkiye'de ailelerin yüzde kırkı borçla yaşıyormuş!..

Behiç Pek

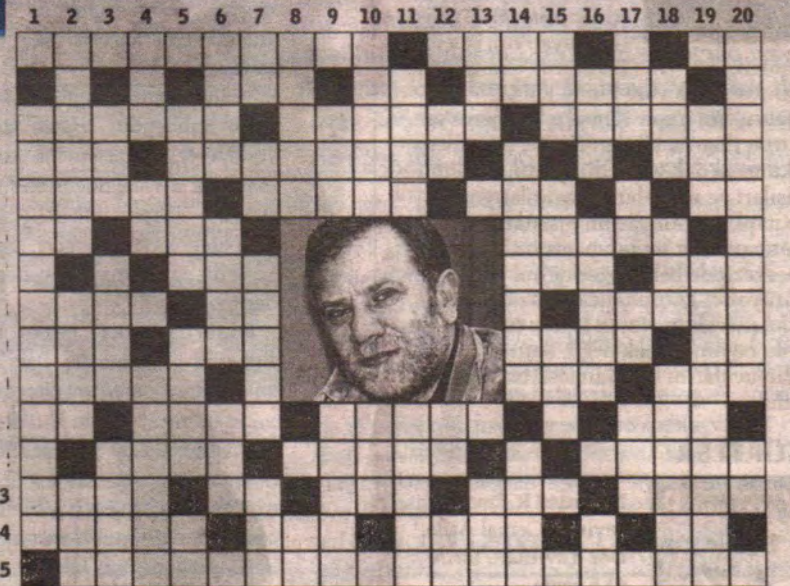
KARE BULMACA

e-mail: artizeka@hotmail.com

SOLDAN SAĞA :

1 - 1959 yılında İstanbul'da doğmuş, 1981'de Siyasal Bilimler Fakültesi'ni bitirmiş, bir süre metin yazarlığı yaptıktan sonra Cumhuriyet, Güneş, Özgür Gündem gazetelerinde ve haftalık mizah dergisi Deli'de yazılan, denemeleri, haber ve röportajları yayımlanmış, günümüz şair ve yazarı - "... ve Havva" Yaşar N. Noyun bir romanı - Ayhan Kırda'nın bir şiir kitabı. 2 - "... ve Siyah" Halit Z.

Şeyni. 3 - Uar ve kalınca tarta - Lantzinin simgesi - "... Bir Emrin Varmı" Resimdeki yazarımızın deneme ve röportajlarının yer aldığı bir kitabı. 9 - Otlar - Bitki doku teli - "... Bana" Enver N. Gölgün'in bir öykü kitabı - "Erat"ın ünsüzleri. 10 - Şukufe Nihal'in bir şiir kitabı - Bir meyve -

RADİKAL KİTAP'IN BULAMAMACASI

Radikal Kitap ilavesinin bulmacasında Cezmi Ersöz soruluyor. Ortada nal gibi Cezmi'nin fotoğrafı var. Biz arkadaşı şahsen de tanıdığımız için hemen bildik. Yalnız soru bir acayip. Cezmi'nin uğradığı her yer sorunun nesnesi olmuş 10 yıldır yazdığı Leman'ın adı geçmiyor. Oysa her 3 Cezmi Ersöz okurundan 4'ü onu Leman'dan tanır. Radikal Kitap'da Leman adı mı yasaklı, bulmacayı hazırlayan anti zeka arkadaş bulmacayı zorlaştırmak için mi bu yolu seçmiş anlayamadık. Eğer ikinci seçenekte anti zeka, zekasının artılarından imtina etmemiş işi fazla zora sokmuş gibi geldi bize..

yeniHarman

Yayın Yönetmeni Tuncay AKGÜN **Genel Koordinatör** Kutlu ESENDEMİR
Haber Merkezi Pelin GÖKMEN (Sorumlu) **Yazışları Müdürü** Ayhan ERDOĞAN
Sayfa Tasarımı Tanzer ERCANPOLAT - Barış ÜNAL
Fotoğraf Editörü Sinan GÖKSEL **Satış Müdürü** Cengiz KOCALI
Müessese Müdürü Ali YAVUZ

Sahibi LM Basın Yayın Ltd. Şti.
adına Tuncay Akgün

Sayı: 71 - 15 Ekim Cuma

15 günde bir yayımlanan yerel süreli yayındır

Tel: 0212 - 292 94 50 - 292 94 51

Adres: Firuzağa Mah. Defterdar Yokuşu No:47 Beyoğlu/İstanbul

E-mail: yeniharman@leman.com.tr **Baskı:** LeMan Matbaası

Tel: 0212 - 858 00 93 (Pbx)

Dağıtım: M.D.P. **Avrupa Distribution:** ASV

TÜRKİYE GATE!

Yeni soygun: 20 Milyar Dolar!!!

Kutlu Esendemir | kutlu@leman.com.tr

Cumhuriyet tarihinin en büyük ve en kapsamlı yolsuzluğu **İstanbul'da ortaya çıktı. Jandarma Genel Komutanlığı'nın raporlarına göre, kamu arazisi talanı ile değeri 20 milyar doları aşkın kamu arazisinin, özel şirketlerin, kooperatif ve şahısların eline geçtiği ileri sürülüyor. Yoksulları ev sahibi yapmak için 40 yıl önceki 775 sayılı yasanın açığından yararlanarak, çeşitli usulsüzlükler, rüşvet ve yolsuzluk zinciriyle arsa spekülasyonu yapıldığı belirtilen dosyada, usulsüzlük, rüşvet, ihaleye fesat karıştırma ve irtikap suçlamalarına adı karışanlar arasında, 9. Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel'in** kayın biraderi **Ali Şener**, eski Başbakanlardan **Mesut Yılmaz**, 8. Cumhurbaşkanı **Turgut Özal'ın** oğlu **Ahmet Özal**, emekli 2 orgeneral, 2 albay, 1 yüzbaşı, 5 belediye başkanı, 3 siyasi parti ilçe başkanı, 3 emniyet müdürü, 1 yargıtay üyesi, 2 hakim, eski **İstanbul Baro Başkanı Turgut Kazan** ve çok sayıda gazeteci, şarkıcı ve polis in adı geçiyor.**

Türkiye'de gecekondulaşmayı önlemek ve yoksul halkı ev sahibi yapmak amacı ile 1966 yılında çıkarılan yasaya göre, konut sahibi olmayan dar gelirli vatandaşlar, belediyelere başvurdukları taktirde, kendilerine arsa tahsis edilmesi gerekiyor. Bu yasa uyarınca, kamu kuruluşlarına ait gerekli ihtiyaçlar dışındaki tüm arazileri belediyelerin emrine veriliyor. Belediyeler de yine bu yasa uyarınca, arsaları değerinin onda birine ve 10 yıl taksitle dargelirli vatandaşlara satıyor.

Özellikle İstanbul'un Beylikdüzü ve Gürpınar bölgesinde, 1990 yılından itibaren, sahte üye listeleri ile kurulan kooperatifler aracılığı ile, 775 sayılı yasadan yararlanarak arsa spekülasyonları başladı. İddialara göre, sonra da bu yağma, çeşitli münferit usulsüzlükler, rüşvet ve yolsuzluk çarkı ile ucu bucağı kestirilemeyen bir talana dönüştürüldü. Bu talanın Cumhuriyet tarihinin en büyük yolsuzluk olayı olduğu ve bu yağma ile devletin 20 milyar doları aşan bir servetin el değiştirdiği ileri sürülüyor.

Elde edilen bilgilere göre, Jandarma Genel Komutanlığı, Büyükçekmece Cumhuriyet Başsavcılığı'nın talebi üzerine harekete geçti ve 2002 yılında bir uzman ekip soruşturma için görevlendirildi. Jandarma'nın yaptığı tahkikatlarda, olayın çapı gittikçe büyüdü.

Öte yandan Beylikdüzü ve Gürpınar'daki yolsuzluk olayını araştıran **Arena Genel Yönetmeni Uğur Dündar'ın** geçen hafta **Hürriyet'te** ortaya çıkardığı fotoğraf da ortalığı karıştırdı. Fotoğrafta, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu (HSYK) Eski Başkan Vekili ve Yargıtay 3. Ceza Dairesi üyesi, Neşter-2 operasyonunda adı sık sık gündeme gelen, geçtiğimiz günlerde mesleği bırakması önerilen **Ergül Günyel**, halen Kavaklı (Beylikdüzü) dosyasında çete suçlamasıyla yargılanan sanıklardan Belediye Meclis Üyesi **Recep**

Cahit Doğan ve o davanın gizli tanıklarından **Ç.A.** ile içki sofrasında görülüyor. Sofrada ayrıca Neşter-2 soruşturmasında adı geçen Yargıtay üyesi **Seyfettin Çilesiz** de yer alıyor. Fotoğrafta ayrıca, kimliği henüz belirlenemeyen bir savcı da bulunuyor.

Jandarma tarafından hazırlanan **27 Mayıs 2004** tarihli ve hem **Jandarma Genel Komutanlığı'na**, hem de savcılıklara teslim edilen raporda, "Ülkemizin kanser olan ve arazi yolsuzluğu belediyeler vasıtasıyla gerçekleştirildiği ve son derece büyük menfaatlerin sağlandığı" vurgulanarak, Hadımköy Yolu üstündeki **Metro** ve **Tatilya** gibi büyük kuruluşların mevzuata ve yasalara aykırı bir biçimde inşa edildikleri ileri sürülüyor.

Soruşturmanın merkezi haline gelen **Beylikdüzü Belediyesi'nin** kurulduğu tarihten itibaren, almış olduğu kararların tamamının iptal edilmesine karşın, bugüne kadar ihmali olan denetçilerin veya görevlilerin sorumluluğun hiç gündeme getirilmemesinin son derece yanlış olduğuna dikkat çekilen raporda, "Savcılıkça verilen kovuşturamama kararları ise ya hiç soruşturmadan sadece eldeki verilere göre ya da sadece belediyelerin beyanlarına göre olması da ayrı bir inceleme konusudur. Hatta iddianamelerde müzayedeye fesat karıştırma konusundan dava açılması ise ayrıca değerlendirilmesi gereken husustur. Tespit edilen yolsuzluğa karışanların kimlikleri ya da isimleri, maalesef hem adliye, hem de jandarmayı son derece ürkütmektedir" deniyor.

Raporda dikkat çeken bir başka nokta ise Anakent belediyeleri. Bazı belediyelerin AB ülkelerinden aldığı kredilerden komisyon adı altında menfaat temin ettikleri ve bunların kaydının **Hazine Dış Ticaret Müsteşarlığı'nda** kayıtlı olduğu da ileri sürülüyor. Raporda, olayın boyutu, "Sadece bir ilçenin bir beldesindeki, bir kooperatifin zimmet soruşturması sonunda cumhurbaşkanının adı telaffuz ediliyorsa, ülkemizin karşı karşıya olduğu tehdit den boyutunu ifade edebiliriz" sözleriyle açıklanıyor.

Jandarma Genel Komutanlığı'na bağlı uzmanların hazırladığı ve Büyükçekmece Başsavcılığı'na sunduğu **Megakent Konut Yapı Birliği Fezlekesi'nde** ise korkunç iddialar mevcut. Belediye tarafından arsa tahsis edilerek büyük miktarlarda menfaat sağlandığının tesbit edilmesi üzerine dönemin Başbakanı **Mesut Yılmaz'ın** koalisyonundan çekilme tehditiyle soruşturmayı engellediği iddia edilen Fezleke özetle şöyle:

"Megakent ve Kavaklıkent Konut Yapı Kooperatifleri'ne Belediye tarafından arsa tahsis edilmesi bu arazilerin üzerine büyük miktarlarda menfaat temin edildiğinin tespit edilmesi üzerine yapılan araştırma ve soruşturma kapsamında, yaşanan arazi talanı ile ilgili olarak; 775 sayılı Gecekondu kanunu uyarınca arazilerin çıkar grupları tarafından talan edildiği, dönemin işleri bakanı Saadettin Tantan tarafından müşterek teftiş için özel bir ekip kurdurulduğu, Büyükçekmece bölgesinde Kavaklı Belediyesi'nde Megakent Konut Yapı Kooperatifleri Birliği, Kavaklıkent Konut Yapı Kooperatifleri Birliği örneğinde olduğu gibi Gürpınar beldesinde Pınar Kule Konut Yapı Kooperatifleri Birliği, Elitkent Ko-

nut Yapı Kooperatifleri Birliği, Esenyurt, Tepecik, Kırac beldeleri ve Büyükçekmece Merkez Belediyesi'nde ANAP'lı Belediyeler ve bu belediye yetkililerin etraflarındaki çıkar gruplarına yapılan arazi talanı ile haksız kazanç sağlandığı tespit edilip konuyla ilgili ilgililer hakkında yasal işlemlerin yapılması girişimine dönemin Başbakan Yardımcısı Mesut Yılmaz tarafından dönemin Başbakanı Bülent Ecevit üzerinde, koalisyonundan ANAP'ın çekileceği, hükümetin bozulacağı şeklinde baskı kurulduğu, bu suretle ilgililer hakkında soruşturma yapılmasının engellendiği, yaşanan arazi talanı ile ilgili soruşturma yapılmadığı, İçişleri Bakanı Saadettin Tantan'ın görevden alınarak Kültür Bakanlığı'na atanması suretiyle pasifize edildiği, çıkar grupları hakkında gerekli yasal işlemlerin yapılmasının engellendiği, konuyla ilgili kayıtların İl Jandarma Komutanlığı'na teslim edildiği, ayrıca yurtdışından özellikle AB üyesi ülkelere belediyelerce alınan kredilerin komisyon adı altında ilgili belediyelerin bazı kişi ve kişilere menfaat temin ettiği, zira AB üyesi ülkelere alınan kredilerden komisyon karşılığı alınan paraların kendi ülkelerinde vergiden düşüldüğü, bu konuyla ilgili kayıtların Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nda bulunduğu belirlenmiştir.

Ayrıca ANAP'lı Belediyelerle arsa ofisi arasında Beykon Yapı Kooperatifleri Birliği ilk başkanı olan Kavaklı (Beylikdüzü) bölgesinde faaliyet gösteren Ersin Acar isimli şahsın, hazine arazilerini 775 sayılı kanun çerçevesinde Belediyelere ve belediyelerce de yine aynı menfaat gruplarıca kurulmuş ya da kurdurulmuş kooperatif ve kooperatif birliklerine tahsislerin yapıldığı, bu arazilerin yasa gereği dar gelirli vatandaşlarımıza sosyal konut inşa edilmesi amacıyla kullanılması gerekirken amacı dışında hiçbir şekilde hak sahibi olmayan işadamlarına devletin en üst kademelerinde bulunan bürokratlara, hakimlere, savcılara, politikacılara menfaat temin edilmek kaydıyla verildiği, 775 sayılı yasanın hiçbir maddesi tatbik edilmeden yasanın sekizinci maddesi diğer tüm maddelerine aykırı olarak uygulanıp; Tatilya eğlence merkezi, Metro Alışveriş merkezi gibi komplike tesisler ile Azim Çorap Fabrikası gibi sanayi alanlarına fabrika ve iş merkezlerine çevrildiği, bunların ihalelerinde de usulsüzlük yapıldığı tespit edilmiş olup Ersin Acar vasıtasıyla zamanın arsa Ofisi Müdürü Nadir Ünal ve irtibatlı bulunduğu saptanmıştır. Belediyelerce, Hazine arazilerinin sosyal adaleti temin maksadıyla hazırlanıp yürürlüğe giren 775 sayılı gecekondu kanunu kapsamında alınan arazilerin yasaya aykırı olarak farklı amaçlar doğrultusunda tasarruf edilerek Cumhuriyet tarihimizin en büyük arazi yolsuzluğu gerçekleştirilmiştir. Tatilya eğlence merkezinin kurulu bulunduğu arazi 775 sayılı yasa kapsamında kamulaştırıldığı halde Süleyman Demirel'in kayınbiraderi Ali Şener'e dönemin belediye başkanı Ali Çebi tarafından satıldığı, Büyükçekmece Eski belediye başkanı Ali Çebi tarafından kurulan FLY Havayolu, Anatolia Hava Yolu gibi havacılık firmalarının üzerinde uçuş yaptığı ülkelere ödemesi gereken 10-11 milyon Euro parayı ödememek için her yıl firmaların hileli yollarla iflas ettiği, teminat ola-

rak yatırdığı 2 milyon Dolar para dışında yükümlülüklerini yerine getirmediğinden şirket tarafından ödenmesi gereken paraların devlet tarafından ödenmek zorunda kaldığı, ülkenin bu şekilde zarara uğratıldığı, bu yıl içerisinde de aynı uçaklar, aynı yöneticiler ve aynı kadrosu ile hileli iflasın organize edilerek gerçekleştirilmesinin planlandığı ortaya çıkmıştır. Arsa Ofisi'nin belediyelere tahsis etmiş olduğu arazilerin hangi yasaya dayanılarak alındığı ve bu arazilerin hangi şekilde tasarruf ettikleri titizlikle incelenerek mutlak suretle yapılan arazi talanının ve yolsuzluğun ortaya çıkarılması gerektiğinin önemi açıktır.

4. Tepecik Beldesinde bulunan ve üzerinde Tepekent villalarının kurulu bulunduğu 560 dönüm hazine arazisi konu hakkında mahkemenin verdiği karara rağmen mahkeme kararı hilafında hareket edilerek halen üzerinde villa inşasına devam edildiği, mahkeme kararının ilgililerce kalle alınmadığı, buna bağlı olarak TC. Devleti Genel bütçesinden 775 sayılı yasa gereğince oluşturulan fona aktarılmasına rağmen, zamanın siyasetçileri ve irtibatlı bulunduğu kişiler emlak bankasının bina yapacağı araziler çıkar gruplarıca daha önceden arsa ofisi vasıtasıyla satın alındığı ve fahiş fiyatla Emlak Bankası'na satın alan kişilerce satılarak, Emlak Bankası'nın zarara uğratıldığı, örneğin Mimar Sinan beldesinde bulunan Mimaroba ve Sinanoba konutlarının kurulu bulunduğu arazilerin Ahmet Özal tarafından yurarda izah edilen şekilde satın alınarak Emlak Bankası'na fahiş fiyatla satılması suretiyle haksız kazanç sağlandığı, öte yandan Emlak Bankası'nın zarara uğratıldığı tespit edilmiş olup bu konularla ilgili araştırma ve soruşturmanın devam ettiği, ayrıca Büyükçekmece Merkez belediyesi bölgesinde kurulu bulunan Kaya Ramada Otel'i'nin kurulu bulunduğu arazinin mal müdürlüğünden alınmadan satıldığı belirlenmiştir.

Yapılan soruşturma kapsamına belediyelerin kendi kurdurdukları vakıflar ve kooperatifler vasıtasıyla belediye hizmetinden yararlanacak olan vatandaşları haraca bağladıkları, söz konusu vakıfların kurucularının belediye başkanları ve yakınlarından oluştuğu, yöneticilerinin de yine belediye başkanlarının yakınlarından oluştuğu, elde ettikleri gelirleri belediye yöneticilerinin illegal işlerinde kullandıkları, belediyenin hizmet verdiği araç gereç ve iş makinelerinin belediye adına değil söz konusu vakıflar adına kayıt yaptırıldığı, yerel seçimlerin kaybedilmesi durumunda vakıf zimmetinde bulunan araçları belediye hizmetinden çekmek suretiyle belediye hizmetlerini çıkmaza soktuğu,

Adakent Konut Yapı Kooperatifleri Birliği Başkanı-İstanbul Barosu eski başkanı Turgut Kazan'ın yönetici olduğu kooperatifte usulsüzlük yaptığı, yöneticilik yaptığı kooperatiften hükümet komiserlerine rüşvet verildiği, söz konusu hükümet komiserlerinden birinin adının Yavuz olduğu, söz konusu kooperatifin gayri resmi tutulan kasa defterinin Avkon Konut Yapı Kooperatifi üyesi Yaşar Tülüş tarafından ibraz edilmesi ve alınan ifadesinden tespit edilmiştir."

YONCA POYRAZ DOĞAN
poyrazdogan@yahoo.com

Dernekçilik nereye?

Recep Tayyip Erdoğan, Amerika ziyareti sırasında Washington'dan ayrılmadan önce Türk-Amerikan Dernekleri Asamblesi'nin (Assembly of Turkish-American Associations-ATAA) yıllık toplantısını açan bir konuşma yaptı. 30 Ocak'taki bu konuşmada Erdoğan, Amerika'da yaşayan Türkiyeliler'e önemli bir çağrıda bulundu ve dedi ki:

"Amerika'da vatandaş olan vatandaşlarımıza sesleniyorum. Bütün sivil örgütlere katılın. Sosyal olun..."

Tabi Erdoğan rahat tavırlarıyla olumlu puan toplarken, alışılmışın dışında yorumlarıyla da dinleyenleri coşturdu:

".... Asosyal tipten fayda gelmez. Yer, içer, yatar. Başka bir şey yapar mı?"

Amerika'nın dört bir yanındaki Türk-Amerikan derneklerinin temsilcileri, yılda bir defa Washington'da bir araya geldikleri bu toplantıda, Erdoğan'ın sözleri üzerine kahkahayı bastı. Benim de aklımdan acaba Tayyip Erdoğan benzer çağrılar Türkiye'de de yapıyor mu diye geçti.

Daha sonra toplantıya katılanlardan bazılarıyla Amerika'da yaşayan 'Türkler'in' neden sivil toplum kuruluşlarına uzak kaldığını konuştuk. Amerikan toplumu içinde, Amerikalılarla kaynaşmayı, birlikte eyleme geçmeyi sağlayabilecek sivil kuruluşlara katılan 'Türkler' zaten pek az. Ancak 'Türkler' Amerika'da her etnik grup için teşvik edildiği gibi, kendi kültürlerinin devamını sağlayabilecek Türk-Amerikan derneklerinin içinde de pek yer almıyor, alsalar da katılımcıdan ziyade gözlemci gibi hareket ediyordu. Aca-

ba bu nedendi?

Aslında çok kafa patlatılacak bir konu değil. Halkımız Türkiye'de sivil toplum kültürü anlayışı içinde yetişmemiştir ki, Amerika'da birden bire sivil örgütlere katılın, sosyal olsun ve yemek, içmek, yatmaktan, tabi bir de elbette Amerika'da olmaktan dolayı çok ama çok çalışmaktan başka şeyler de yapsın.

Evet, Türkiye'de çok gelişmeler oldu, sivil toplum kuruluşları açıldı ve faaliyet gösteriyor. Ancak gidilecek daha çok yol olduğunu görmek için de Türkiye'den haberlere göz atmak yetiyor.

yeniHarman dergisinde okudum. Başlık, 'YÖK tipi röntgencilik.' Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi'nin İstanbul Nişantaşı'ndaki binası, 4 yıllık tadıllattan sonra tekrar eğitime açılmış. Makaleyi Helin Şahin yazmış:

".... yeni binanın açılmasıyla birlikte üniversiteye mi yoksa yarı açık bir cezaevine mi gelip gelmediğimizi anlamadık. Çünkü fakültenin girişine, bahçesine ve kantinine 10'u aşkın kamera yerleştirilmiş, tüm öğrenciler, okul yönetimi tarafından 'izlenmeye başlanmış' ve polis sayısı da artırılmıştı."

Yazıda belirtiliyor: **"İletişim Fakültesi'ne fotoğraf makinesi koyacak para bulamayan Marmara Üniversitesi, Nişantaşı, Göztepe ve Sultanahmet'teki rektörlük binalarına yerleştirilen kameralara tam 42 bin dolar yatırım yaptı."**

Marmara değil de, İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi'nden mezun olmuş birisi olarak benzer hikayeleri ben de anlatabilirim. Fakülteye girdiğim 1987 yılında, okul bahçesinden

okul binasına nispeten serbestçe girerken, mezun olduğum 1991'de iki adam boyunu bulan demir parmaklıklar arasından sadece okula girmek değil, çıkmak da zorlaşmıştı.

Hatta dönem sınavları sırasında bir gün okula gittiğimde yaşanan izdiham ve şokun son dakikalarına tanık olmuş, eve ağlayarak dönmüştüm. Sınav zamanı hınca hınç dolu olan kantine ani bir dalış yapan polis, öğrencileri

rast gele sopadan geçirmiş, sınavlar da o gün iptal edilmişti.

Bizim de okulun sağladığı ve örnek diye bakıp inceleyeceğimiz bir fotoğraf makinesi yoktu. Şimdi var mı? Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde 2 yıl kadar önce öğrencilere bir seminer vermeye davet edilmiştim. Radyo-televizyon bölümü öğrencileri tamamen zeka ürünü yaratıcılıklarıyla, yani halojen lambaları ışık kaynağı, penceresiz dershaneyi stüdyo olarak kullanma gibi yöntemlerle çekim yapmaya çalışıyorlardı.

Üniversitedeyken enerjimizi olumlu yönde harcayabileceğimiz dernekleşmeler de yoktu. Olanlara da çoğumuzun gitmeye cesareti olmazdı. Şahsen bana annem, babam o zamanlar tembihlemişti öyle derneklerden uzak durmamı, aksi takdirde başıma ne işlerin geleceğinin belli olmayacağını.

Geçtiğimiz yıl fakültenin önünden geçtim. Öylesine bakmak için. Gördüklerim ürkütücüydü. Parmaklıklar

Yıldız Teknik'den H.B. ise şöyle diyor:

"Egemen gücün bu baskıları diğer öğrencilerde de bastırılmışlığa yol açıyor. 'Şunu yaparsam, şunu söylersem hatta bunu düşünürsem başıma iş açılır' diye düşünmeye başlıyorlar. Fakat genelde öğrenciler düşüncelerinin hapsolmasına karşı koymaktansa, baskılarla dolu eğitimden yana olmanın daha mantıklı olduğunu düşünüyorlar."

Şimdi tekrar ABD'de 'Türkler'in dernekçilik öyküsüne dönecek olursak, öncelikle nasıl bir yerden gelmiş olduğumuzu düşünmek gerekiyor herhalde. Amerika'da dernek yapılanması içinde yer alan 'Türkler'in' geldiği kültürü de biraz tanıyınca, genellikle İstanbul veya Marmara Üniversitesi gibi mütevazı okullardan değil de Robert Kolej, Boğaziçi Üniversitesi veya Bilkent gibi daha kalburüstü kesimin gidebildiği yerlerde okumuş olduklarını, o okullarda da 'dernek' adı altında olmasa da (oralarda genellikle dernek değil kulüpler oluyor) sosyal faaliyetler için toplumda nispeten kabul görür tarzda bir araya gelebilecekleri yapılanmalar içinde bulunmuş olduklarını öğrenirsiniz.

Ancak Amerika'da, Türkiye'nin sadece kalburüstü değil, her kesiminden gelmiş bir 'Türk' toplumu da yaşar... Ve ATAA Başkanı Ercüment Kılıç, geçtiğimiz yılın başında göreve geldiğinde yaptığı o unutulmayacak ve hala da sözü edilen konuşmasında, derneklerin Amerika'da yaşayan 'Türkler'den' her kesime hitap etmesi için yapacaklarını sıralamıştı. Acaba başarılı olabildi mi?

yeniHarman'daki makalede öğrenciler yakınıyor. Bir kaç tanesiyle konuşulmuş. Ne yazık ki isimlerini bile vermekten çekinmişler. Marmara Üniversitesi'nden M.S. demiş ki:

"Kültürel çalışmalar yapmak amacıyla okulda toplantı kararı aldık. Fakat daha toplanmadan yaka paça götürüldük ve hakkımızda soruşturma açıldı."

Gazete Bayilerinde

yeniHarman
Kaçırılmalara ve arşivlere
10'LU SET
HUSUSİ FİYAT
4.000.000 TL

Harman
7 Mart 2004 Cuma Sayı 40 1.200.000 TL 120V Güçlü
TAM 32 SAYFA

Yalçın Küçük
Hürriyet
yazarına hükümet operasyonunu açıklıyor!

Bu iş için hangi bakan devreye girdi?

Behiç Pek

• Rahşan Hanım affıyla boşaltılan cezaevleri yeniden dolmuş!..

Kutlu Esendemir

kutlu@leman.com.tr

Prof. Yalçın Küçük: Avrupa Birliği kapısı, açıl

Geçen yeniHarman'da sizinle mülakatımıza nokta koymuştuk ama tekrar karşı karşıyayız.

Evet, bunu ben de istedim Çünkü, bir başka "son" yaşıyoruz. Artık "Kemalist Cumhuriyet" sona eriyor, diyebiliyoruz.

Ama her yerde bayram var.

Bayram olduğundan emin değilim. Ayrıca artık bayramsız günümüz var mı? Bu asıl Üçüncü Viyana Bozgunu'dur. Türkler, iki kez Avrupa kapılarından püskürtülmüşlerdi. Bu üçüncüsüdür. 6 Ekim 2004, Türkler'in, Avrupa'ya alınmayacağını deklare edildiği gündür. Dolayısıyla bayram yapanlar için matem ve matem yapanlar için ise bayram'dır. 1683, İkinci Viyana Bozgunu idi, bu bozgun ile o zamanki başbakanın kellesi uçurulmuştu. Artık kelle uçurmuyoruz, ancak yine de uçurtma uçurmakla yetinemeyiz. Bu sahte bayramının ölçüsüz bir tepki için alınmış bir tedbir olması ihtimal dahilindedir. Nitekim, birkaç gün geçince, bayram yerini, yarı-resmi yasa bırakmış haldedir. O halde şimdi merak ediyorum, İkinci Viyana Bozgunu'ndan Onaltı yıl sonra, yüz kızartıcı, Karlofça Muahedesi imzalanmıştı; acaba, açılan raporlar, bir hezimetten sonra gelen Karlofça'nın şartları mıdır, herhalde Brüksel'de üçüncü bozgun ile Karlofça birlikte yaşanmaktadır. Şunu netlikle görebiliyorum, bunlara hükümet sandalyeleri verildiğinden beri, "Çuval Geçirme" ile Brüksel Deklarasyonu, kemalist cumhuriyetin sonunu haber vermektedir. Bu nedenle bayram yapanlar olabilir, görebiliyoruz, biz ise, artık yenisini kuracağımız için eskisinin hükmü kalmamıştır, diyebiliyoruz. Bayram, çöküşte değil, kuruluş'tadır. Doğrudur, yeni bir cumhuriyet kurma irade ve beyni olanlar için, "6 Ekim" bir bayram haberidir. Artık Avrupalılar net olarak kaybettiler. Avrupa kapısı, açılmamak üzere kapanmıştır. O halde ve şimdi, "bayramlık" sorularınıza geçebiliriz.

Avrupa Komisyonu'nun, Türkiye ile tam üyelik müzakerelerinin başlatılmasını tavsiye edişi, büyük bir sevinç yarattı. Başta Başbakan Erdoğan olmak üzere, gazete ve televizyonlar, bu tavsiye kararını tam üyelik yolunda büyük adım olarak yorumluyorlar. Geçen hafta açıklanan "İlerleme raporu"nu siz nasıl değerlendiriyorsunuz?

Kutlu Bey Dostumuz, hasta olduğunuz anlaşıyor, geçmiş olsun.

E sağolun.

Ama bu sorunuza, ben, bir soruyla cevap vermek istiyorum, "Tam üyelik müzakerelerinin başlatılması" diyorsunuz, peki biz şimdiye kadar ne yapıyorduk? Peki biz şimdiye kadar Brüksel ile müzakere yapmıyorduk da ne yapıyorduk; geliyorlar, görüşüyorlar, teftiş ediyor, müzakerelerden sonra direktiflerini bırakıyorlar ve biz de "uyum paketi" ile paket paket bunları yapıyorduk, peki müzakere yapmıyorsak ne yapıyorduk? Herhalde beş taş oynamıyorduk. Ayrıca, 1963 Ankara Antlaşması ile Türkiye'nin zaman içinde "üye olacağı" taahhütte bağlanmıştı ve şimdi ilk kez ve resmen, "sizi üye almayabiliriz" denmektedir. Diplomaside, kırkı yıl "üye olacaksınız" denilirse, yeni bir Türkçe ile, "artık ucunuzu açtık" diyorlarsa, bu artık "olmayacaksınız" demektir. Bu iş bitmiştir. İkinci nokta... **Peki bu bayram neden?**

Hangi bayram, kim bayram yaptı, Futbolda bir Avrupa takımını yenmek ölçüsünde bile şamata

yapılmadı, klaksonlar çalmadı, Yüce Gök'e şükürler, kimse ölmedi. Biz çok bayram gördük, bu kez bayram da yapmadılar. On aile, sahte bir sevinç gösterisine çıktı; bunlar, Koçlar, Sabancılar, Şahenkler, Zorlular, Özilhanlar, Eczacıbaşı, şimdi Ciner, muhtemelen Karamahmetler, hepsi on ailedir. Türkiye'de, Avrupa'ya yamamak isteyenlerin de hepsi budur. Karamahmetler'e "muhtemelen" diyorum, çünkü Avrupa için tereddüt gösteriyor. Bunlar, artık Türkiye'den umudunu kesen ve bir gün bu haksız servetlerinin ellerinden gideceğini sanıp korkanlardır. Bunlar, Avrupa'ya kaçmak ve sığınmak isteyen acizlerdir. Bayramları, İtalya sahillerinde eski bir şilebin pencerelerinden karayı gören, Kürt ya da Pakistani yoksul sığınmacılarının sevinçlerinden farksızdır; "karayı gördük" diye bağırarak zavallılar. Televizyon ve matbuat bu zavallıların elindedir; burada şamata yapılmıştır. Başkası yoktur, bunların yeni put'u, borsa dahi "şaha kalkmamıştır". Bunların bayramları da sahtedir, görüyoruz ve gösteriyoruz. Hep tersini görmek zorundayız.

1963 Ankara Antlaşması ile Türkiye'nin zaman içinde "üye olacağı" taahhütte bağlanmıştı ve şimdi ilk kez ve resmen, "sizi üye almayabiliriz" denmektedir. Diplomaside, kırkı yıl "üye olacaksınız" dendiikten sonra kırk birinci yılda "olmayabileceksiniz" denilirse, yeni bir Türkçe ile, "artık ucunuzu açtık" diyorlarsa, bu artık "olmayacaksınız" demektir.

Bunlar, Türkiye'nin en güçlüleri değil en acizleridir. Kaçıyorlar. Sığınıyorlar. Sırtlarında doldurdukları torbaları var. Ben görüyorum.

Ne görüyorsunuz?

Kutlu Bey Dostumuz, "Ol Çarşamba", ben dalmışım, "yazıyordum" demek istiyorum, saat üçe doğru, makine başından kalktım ve televizyon odasına geçtim, Mehmet Ali Birand görmeye değerdi, süngüsü düşmüş, karşısına bir Kaleağası adında çocuk almış, "Yine de iyi değil mi?" yollu yalvaran bir hali vardı. "İyi de, iyi de", Birand çok kötüydü. Diğer kanallar da öyle idi, toplumun hepsi susmuştu, her kanala bir kadın çıkarmışlar, hiçbirini tanımıyorum, "iyi diyelim iyi olsun" havasını yapıyorlardı. Kadınlar şimdi, Tekeliyet'te en edilgen olanlardır. Kapattım. Ne olabilir; bir gün önceki gazetelere bakınız, "Ol Salı" gazeteleri, "şartlı istemeyiz" diyorlardı, Komiser Verheugen, "Raporumuz çok kötüdür, şartlarımız çok ağır" buyurmuştu. "Ankara, çok üzülecek" haberleri havadaydı. Peki bu durumda, başbakanlığa oturtulmuş kişi, ya yine sağlığına hakim olamayıp, zina benzeri sağlıksız konuşursa; kötü Türkçe ile "Aman Tanrım" dediklerini duymak zorundayız, bu nedenle olabilir, belki de bu on aile, akşama doğru bir bayram kararı aldılar. Sizin gördüğünüz bu olmalıdır. Nasıl artık tv dizilerinde izleyicilerin yerine gülme dönemi başladıysa, Tekeliyet'te bayramlar da dizili ve programlıdır. Ve bu kaçınca sahte bayramdır. Kutlu Bey, Öcalan Türkiye'ye getirildiğinde "mit bayramı" yapmadık mı; ne büyük şamata idi ve şimdi, Öcalan'ı, CIA-MOSSAD'ın, Türkiye'ye verdiği resmi hakikat'tır. Kimse çıkıp da, peki bize neden bayram yaptırınız demiyor; Öcalan'ı getirdikleri için yüzleri maskeli büyük mitçileri Çankaya Köşkü'nde kabul edip de madalya veren de ve şimdi Murat Yetkin'e, "CIA bize ver-

di" diyen de aynı zevat'tır, Demirel'dir, demek istiyorum. Biz çok böyle bayram gördük. Bir de "Birinci İnönü Bayramı" var ki, bunun için Tezler'e dönmeyi tavsiye ediyorum. Demek ki biz çok bayram gördük.

Siz görmediniz mi?

Efendim; önce bir nokta var; Roma Antlaşması ile eskiden "Ortak Pazar" denilen bu proje açıklandığında, ben öğrenci idim, öğle anlatılıyordu. Bu birlik, eninde sonunda, serbest dolaşım bölgesidir, girenler serbestçe dolaşıyorlar. Ancak o zamanlar globalizm yoktu ve şimdi var, sermaye, teknoloji, para, artık, bu globalist mezhepte istediği yere gidebiliyor. Bu nedenle serbest dolaşmak için, bu tür birlik gerekmiyor, geriye bir tek, "işgücünün serbest dolaşımı" kalmaktadır. Şimdi, açılan şartlarda, Türkiye'ye bunun da verilmeyeceği ilan edilmiştir. Peki bu ne demektir; bir, bu "Birlik" işgücünün serbest dolaşımı demektir. Ben öğrenciliğimde böyle öğrendim, başbakanlıkta çalışırken böyle bildim, şimdi böyle öğretiyor ve yazıyorum. Serbest do-

laşım yoksa, bu birliğe girmiş olmak mümkün değildir. İki, deklarasyona göre, Türkiye'den işgücü serbest dolaşım değil, her türlü dolaşım imkanından yoksundur ve öyle kalacaktır. Brüksel'de bu da ilan edilmiştir. Açıkça, "serbest dolaşım nah var" diyorlar. Peki bu ne iştir; Türk insanının giremediği ve dolaşamadığı bir yere Türkiye nasıl giriyor; bu saçmalaktır. Bu, sahte bayramdır. Bu şamatanın, başbakanlığa oturtulan kişiye, bir tranquilizan hapi olarak tertip edilmiş olabileceğini ciddiyetle düşünmek zorundayız. Çünkü, ihtiyacı olduğu ortaya çıkmıştır, geçen kez böyle bir hap verilseydi, herhalde zina krizi olmazdı; bir krizdir. Bu on aile, muhtemelen, meseleyi tıbbi kriz açısından görmeye başlamıştır ve bu defa tedbir almışlar. Atlatıldıktan sonra mateme başlamış görünüyorlar. Hayır görmedim, benim de tedbirlerim var. O gün üçten sonra televizyonu hiç açmadım, bir yığın laf salatası yapılacağını tahmin ediyordum. Ancak bir gün sonra, "Ol Perşembe", sabah sporuna çıkarken, gazete gelmişti, Hürriyet'i gördüm. Ekşi, "Atam, kalk bak, müslüman ve dindar oğlun ne zaferler.", inanılmaz, tüm ölçüyü kaçırmış, gerçi "Tekelistan" kitabımızda yeri var, fakat, yine de hiçbir münasebetini kuramadım. Herhalde artık buna mahkum, bunu yazmazsa, bundan sonra orada neden tutsunlar; Güneri Civaoglu'nu da pas pas yapmak istediklerini biliyoruz. Demek ki; öğreniyoruz, baş yazarlar artık en alt yazarlardır. Bunu anladım ve derhal, elimden attım, mutfaktan, pislik atmak için kullandığımız küçük küreği aldım, galiba faraş diyorlar, başında Ekşi'nin adı ve resminin olduğu bu gazeteyi, hiçbir yerime dokundurmadan, dikkatle ve yavaş yavaş, koridora çıkarttım. Bulaşır, dikkatli davrandım, bunlarda gaflet ve dalalet mikrobları var, koridora çıkardım ve de birkaç gün kanalları aç-

madım. Ben gaflet ve dalalet mikrobunun kanalından da geçtiğini biliyorum, gazete de sokmadım. Kendimi bu gaflet ve dalalet mikroplarına karşı karantinaya aldım. Şimdi görüyorum, bayram gitmiş, tedbirli yas gelmiş durumdadır. Bu arada, bu Kaleğası denilen çocuğun Radikal'de yazdığını hatırlayarak, bizim eve girmesini yasakladım. Tüsiadist imiş, TÜSIAD da bu on ailenindir ve bütün kanallar ile matbuat da onlarındır. Geçenlerde İstanbul'a gitmiştim, bir gün bir yabancı misali şehri keşfe çıktım, Radikal, sadece Nişantaşı ve Cihangir'de okunmaktadır. Artık bizim semte girmesini yasaklamış durumdayım. Kutlu Bey, bayram değil ihanet var. Üstelik çift ihaneti yaşıyoruz. Şimdi kemalistlerin ihaneti ile müslümanların ihanetini birlikte yaşıyoruz.

Açar mısınız, zıtların birliği mi?

Hayır, sorularınıza devam edelim. Türk aydınının büyük yükselişinden sonra, 1960 yıllarından itibaren, zıtlık kalkmıştır. Şimdi iki ihanet birliktedir. Sorularınıza devam edelim, zamanımız kalırsa ele alırız. Ama şu kadarını söyleyebiliriz. Bir; Orgeneral Tağmaç başkanlığındaki Cunta, 1971 yılında, Erbakan Hoca'nın partisini kapattı, ancak Erbakan'a dokunmadı. Daha sonra Erbakan, gittiği İsviçre'den davet edildi ve yine partisini tekrar, bazı yüksek komutanların isteği ve güvencesi ile kurdu. Bu, işte Altmışlı yılların görkemli yükselişinden sonraya denk düşmektedir. İki; 1980 başında, "Ordu gelecek, Erbakan'ı hapse atacak, Erbakan'dan daha koyu dincilik yapacak" dedim, dememden hemen sonra geldiler ve bunu yazdığım kitaptan dolayı, beni yakalayıp sekiz yıla mahkum ettiler ve hapse tıktılar. Ama, Genelkurmay Başkanı Orgeneral Evren diktatöryası, bu ülkenin görebileceği en karanlık taassubu yaşadı. O günlere göre şimdi daha iyiyiz; Ordu'nun idareyi ele aldığı o yıllarda, oruç vakti sokaklarda yemek yiyenlere dayak atılıyor, Ramazan'da üniversitelerde öğrencilere öğle yemeği çıkartılmıyordu. O zaman da ben üniversitede profesördüm, biliyorum. Üç, 3 Kasım Seçimleri'nden sonra yazdığım, "Dört Kasım Tezleri" ile, bu hükümetin, son otuz yılda yüksek bürokrasinin en çok aradığı ekip olduğunu duyurmuştum. Genelkurmay Başkanı Özkök, hemen sonra, "şiiir gibiyiz" diyerek beni teyid ettiler. Diğer Özkök, Ertuğrul Özkök, Hilmi Paşa'nın bunu tekzip ettiğini ileri sürüyorsa da, ben tekzip görmedim. Profesör Çetin Yetkin de görmemiş, Emin Çölaşan'dan öğrendik. Benim gördüğüm, Hilmi Paşa ile başbakanlığa oturtulmuş kişi arasında, zaman zaman futbol takımları ve maçlar nedeniyle ihtilafların çıktığıdır. Ama bunları önemli bulmuyorum. Kutlu Bey Dostumuz, Brüksel'de açılan şartlarla bir yeni müzakereye başlamak, kemalist cumhuriyetin sonunu kabul etmektir. Bu gün kemalist cumhuriyete suikast var. Kemalist cumhuriyeti bırakalım, ulusal onuru olan, hiçbir kavim, bunları müzakere etmez; bunlar ulusal onuru ortadan kaldırmaktadır. Bitmişlik var. Ancak ihanet içinde bu on aileyi görmüyoruz. Çünkü ihanet, eninde sonunda bir güveni bozmaktır. Bunlar bize hiç güven vermediler. Bunlar, yabandılar ve artık yabana kaçıyorlar. Sorunuzun cevabı açıklıkla şudur, bir, Avrupa kapısı kapanmıştır. İki, üç belge toplam teslimiyet şartlarıdır. Bütün limanlar, istasyonlar, varsa kalan kalelerin teslimi istenmektedir.

Peki bu durum, biz Türkler için, ulusal onurun

madı, kapandı...

kalmadığı anlamına mı geliyor?

Güzel, ilk bakışta "evet" görünse de, somut durumda "hayır" demek zorundayız. Neden mi; kemalistlerin büyük ihaneti işte buradadır. Kutlu Bey, siz, şu sırada hiç "Türkler'in Avrupa'ya girişi" sözünü duydunuz mu? Avrupalılar, "Türkler" diyorlar ve burada ise "müslüman ülke" denmektedir. Başbakanlık koltuğuna oturtulmuş olan tayfa, hep "müslüman ülke" demektedir. Onlara göre Türkler veya Türkiye değil, müslümanlar ve müslüman ülke girmektedir. Bu tayfa ya göre, Brüksel "evet" derse, "bir müslüman ülke girmiş" olacakmış ve bütün "müslümanlara örnek" olacakmış. Söz budur. Bu kendinden geçmiş tayfa, müslüman kavimlerin Avrupa'ya girmek yollu bir isteği olmadığını dahi bilmiyorlar. Türklüğe gelince, "ölmüşük de habarımız yokmuş", şimdi bunları diyebiliyoruz. Kutlu Bey; isterseniz bu iki ihaneti birleştirebiliriz. Kim bu bayram çocukları, Eser Karakaş, Cüneyt Ülsever, Ertuğrul Özkök, Mehmet Altan, Cengiz Çandar, Güneri Civaoglu ve diğerleri, bu da bir tayfadır, bayram yapanlar, başbakanlık koltuğuna oturtulmuş kişiye tapınanlar işte bunlardırlar. Ve bunların hepsi de sabetayisttirler. Şimdi İç Asya'dan gelmiş Türkler, boylarına göre hedef buldular; son fikmimiz, "Türkler Huttington'a Karşı"; efendim, "medeniyetler savaşı" var demiş, biz şimdi girerek, "yok" diyormuşuz. Aziz Nesin, aptallığımız üzerine bir oran vermişti, ne kadar kızmıştık; neden kızdık ki, aptal olmayanların bu tür kalam etmeleri imkansızdır. Türklük'ün hal-i perişanlığı işte budur. Demek ki; onur tartışmasında Türklük boyutu yoktur. Çünkü bu işe Türkler sokulmamaktadır. Bu bayram çocukları ise hep mesih peşindedirler. Hep mucize uydururlar; Tansu Çiller ile Clinton bir şatoda on dakikada mercimeği pişirip fırına vermişlerdi, bu mucizeyi bize ağızların akan sularla yazan bunlardır. Utanmadan "oldu oldu" yollu başyazılar döktürdüler. Bir başkasına, Amerikan cumhurbaşkanının masasına yumruk attıranlar da bunlardı ve şimdi de İsrail'den aldıkları formül ile başbakanlık koltuğuna oturtulmuş bu kişiyi, ikinci Atatürk ilan etmek üzeredirler. Daha dün "bir milyarı var" diyorlar ve bir Afgan tarikat liderinin dizlerinin dibinde fotoğrafını basıyorlardı, bel kemikleri de yoktur. İkinci Atatürk mü, Derviş olmadı bunu verelim; çok kısa bir zaman önce hem mesih ve hem de İkinci Atatürk, Derviş'ti, öyle fotoğraflarını bastılar ve kendileri utandıkları için önce yabancılara söyletip yazdılar. Bunlar, kafalarını mucize, mesih ve bayram ile bozmuşlar.

Türkiye en geç 2015'de kendini Avrupa Birliği'nde görebilir mi? 17 Aralık'ta yapılacak Avrupa Birliği Liderler Zirvesi'nden hangi sonuçlar çıkabilir?

Son aylarda, Fransız televizyonu TV-5 ekranlarında bu konuda çok ciddi tartışmalar oluyordu ve Fransa'da ağırlıklı düşünürler konuşuyordu. Fransa-Almanya ekseninde, Türkiye'ye itiraz üç noktadır. Bir, "Türkler" farklı kültüre sahiptirler. Burada, Türkiye'deki bayram çocuklarından farklı olarak islam'a özel bir vurgu yoktur, dinin de etkisi var, ancak dinden ayrı olarak Türkler, Avrupalı kültürden gelmiyorlar. Birinci ve felsefi itiraz buradadır; ben buna katılıyorum. Ayrıca ben Türkiye'yi artık müslüman görmüyorum. Yine ilave olarak, Orgeneral Tağmaç ile

Orgeneral Evren'den geçen darbeler zinciri ile Ordu'nun Türkiye'yi müslümanlaştırmak istediğini hem ileri sürmüyorum, hem de buna inanmıyorum. Silahlı Kuvvetler, Türkiye'yi muhafazar yapmak istedi ve bunun için de islamı kullandı. Tağmaç ve Evren, Türk insanını düşünemez, iyiyi ve doğruyu göremez, temyiz kabiliyetinden yoksun bir sürü yapmak istediler. Bunun için akıllarınca müslüman yapmanın yeteceğini sandılar. Unutamayız, Fethullah Gülen, devletin denetimindeki komünizmle mücadele derneklerinden çıkmıştır. Devletin kucagında büyütülmüştür, zaman zaman üzerine gidildiyse fazla büyütülmesindendir. Bu arada bir yanlışımı düzeltmenin zamanındır, ben Fethullah Gülen'in kardeşinin adını, daha önceleri, "Mehdi" olarak yazmıştım. Şimdi devlet arşivinde bilgileri, bana, ulaştırdılar, teşekkür ediyorum ve düzeltiyorum, Fethullah Gülen'in kardeşinin adı Mesih'tir ve aynı soyadı kullanıyorlarsa "Mesih Gülen", karşınızdadır. İki, Fransa'da düşünürler, Türkiye'yi, en azından dış politika açısından Washington'un uydusu sayıyorlar ve Londra da uydudur, Sovyet Düzeni'nin yıkılmasından sonra eklenen eski sosyalist ülkeler ek, Macaristan, Polonya, Bulgaristan, Çekler hep Washington uydusu oldular, bir uydu daha ilave etmek istemiyorlar. Bu arada ahmaklığın tanımı şudur: Ahmak, herkesi ahmak görendir. Brüksel kararı arefesinde, Amerika'nın güdümündeki finans kuruluşlarının, Türkiye ekonomisini göklere çıkarmasını, bizdeki ahmaklar, Fransa'nın değerlendiremeyeceğini sandılar. Bunun hiçbir yararı olmamıştır; devalüasyonun eşliğinde ve esaret ücretleriyle ayakta duran tekstil sektörüne dayanan bir ekonomiye, Para Sandığı İkinci Başkanı Krueger, "mükemmel" çılgınlıkları atıyordu. Bir yararı olmamıştır. Bu arada ikinci bir yanlışımı düzeltmem gerekiyor, eski kitaplarımda bu Anne Krueger'e, "rahibe" diyordum, yanlıştır; Yahudilikte rahibe göremiyoruz. Bize, son devalüasyonu yaptırıp giden Fischer'in yerine gelen Krueger de Yahudi'dir. Bir değişiklik bulamıyoruz, aynı kavimden ve seçilmiş halktan olduklarını seçebiliyoruz. Üç, şu anda, Bulgaristan'ın girmesi halinde de, Avrupa'nın Türkiye ile sınırı çok kısadır ve korumaya elverişlidir. Hem Bulgaristan'ın ve hem de Elenistan'ın, ayrıca, Türkiye sınırını koruma

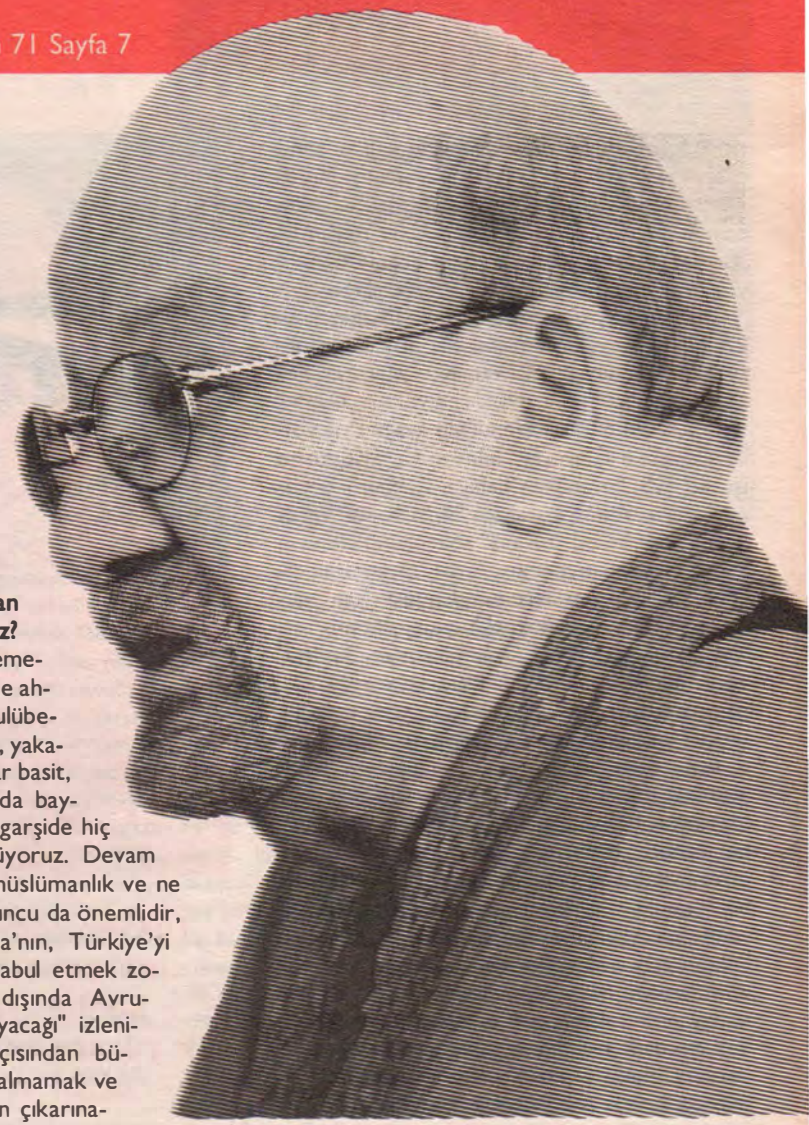
Daha dün "bir milyarı var" diyorlar ve bir Afgan tarikat liderinin dizlerinin dibinde fotoğrafını basıyorlardı, bel kemikleri de yoktur. İkinci Atatürk mü, Derviş olmadı bunu verelim; çok kısa bir zaman önce hem mesih ve hem de İkinci Atatürk, Derviş'ti, öyle fotoğraflarını bastılar ve kendileri utandıkları için önce yabancılara söyletip yazdılar. Bunlar, kafalarını mucize, mesih ve bayram ile bozmuşlar.

deneyim ve tarihi var. Ancak Türkiye, birliğe katılacak olursa, Avrupa, esrar, kadın, insan ve her türlü kaçakçılık ile özdeşleşmiş çok bir büyük sınıra sahip olmak durumundadır. Bu sınırı kontrol etmek ise, mümkün ama çok zor görünmektedir. Avrupa için böylesine geniş ve kaçakçılık yüklü bir sınırı istemek mantıksızdır. İstemiyorlar.

Almanlar'ın Stern Dergisi'nde geçen hafta yayınlanan bir karikatürde, bir evin köpek kapısı, küçük delikten kafasını sokmuş kocaman bir Türk.. İçeri girmeye çalışıyor. Peki bu nedir,

Avrupa'nı köpek kapısından mı içeri girmeye çalışıyoruz?

Zekice bir karikatür diyemeyiz, basit komedi filmlerinde ahmak hırsızlar hep köpek kulübesinden girmeye çalışıyorlar, yakalanırlar ve atılırlar. Bu kadar basit, bu kadar hakaret karşısında bayram yapmak acıdır. Bu oligarşide hiç utanma kalmamıştır, görüyoruz. Devam ediyorum. Demek ki ne müslümanlık ve ne de işsizler ordusu, bu sonuncu da önemlidir, bunların ötesinde, Avrupa'nın, Türkiye'yi içine almasını imkansız kabul etmek zorundayız. Bu nettir. Bunu dışında Avrupa'nın Türkiye'ye "alınmayacağı" izlenimini vermesi ise Avrupa açısından büyük hata olur. Demek ki; almamak ve ancak uzatmak, Avrupa'nın çıkarıdır. Bu o kadar öyle ki, deklarasyona şaşırdığımı saklayamıyorum, ben, Brüksel'den bu kadar ağır şartlı belgeler beklemiyordum, "müzakere başlıyoruz, ancak üye olmanız garantidir" demekle yetinebilirlerdi. Bunu dediler, ama, pek de ileri gittiler. A- Müzakere tarihi vermediler. B- Müzakereleri her zaman keseriz, dediler ki bir uzatma mekanizmasıdır. C- İşgücü dolaşımı yoktur, bunu da açıkladılar. Bir yığın sömürge mekanizması koydular. D-Avrupa, "Türkiye ile güçlenir" demeyi unutmuyorlar; Türkiye, bu muzlaştırma mekanizması içine girmelidir. Tatlı dili de ihmal etmediklerini görüyoruz. Bizle nerede o eski, kaba ancak açık sözlü emperyalizm, diyoruz ve özlüyoruz. Daha mert idiler ve bu kadar beşinci kol ve casus kullanmıyorlardı; bunlara, şimdi "sivil toplum örgütü" diyoruz. Şimdi nedir ve neredeyiz; "müzakere", resmi nikahtan önce birlikte yaşamak, daha açıkçası yatağa girmektir, bu anlama geliyordu. Hep yapılan müzakerelerden ayrı "müzakere" işte budur. Yoksa biz 1963 Ankara Antlaşması'ndan beri müzakere yapıyoruz. Şimdi, biz yatağa daha çok gireceğiz, amma, "sonunda seni almayacağız" diyorlar. Bu nettir. Böyle bir durumla, Avrupa Birliği tarihinde ilk kez karşılaşılıyor. Avrupa'nın çıkarı, artık Türkiye'yi daha çok yoğunmaktır. "Müzakere" mümkün olduğu kadar uzun tutulacaktır; sonunda bir "Muz

lendirerek Avrupa yanlısı "parti" ve "sivil toplum" yaratmak zorundadır. Müzakere buna göredir, belgelerde var. Belgelerdeki "azınlık", cemaat, ve seçim sistemi paragraflarının arkasında bunu okuyoruz. Var mı yok mu, "azınlık" sözcüğü nerede ve kaç defa geçti, bir yumrukla attırdık mı; bunlar üzerinde duranlar, kötü niyetli değillerse ahmaktırlar. Ayrıca ve ilaveten sabetayisttirler. Ne yazık, sabetayistlerimiz rantiyeler oldukları ve endogami uyguladıkları için hızla aptallaşıyorlar; rantiyeler olmak, beyni kullanmamaktır, Derviş'lerde, lpekçilerde bunu görüyoruz, kullanmıyorlar ve saklıyorlar, ihtiyaç duymuyorlar, çünkü kullanmadan da yükseltilere çıkarılıyorlar ve iç evliliklerin sonucunu ise Sabancı'lardan biliyoruz. Aziz Nesin bunu görmüştü, ama, bilimsel olarak izah edemedi, ben tamamlıyorum. Aziz Dostumuz'u hatırlıyor ve doğruluyoruz. Bayram çocukları, birdenbire hepsi dut yutmuş bülbüle döndüler ve fıkıh ilmine merak saldılar; belgelerdeki kelimelerin ruhuna nüfuz edip lafzından çıkarak tefsir ile rahatlamaya çalışıyorlar. "Azınlık" sözcüğü çıktı mı; çıkarsa, plan kaybolacak mı, beyinleri kullanmamakla bunu anlatmak istiyorum.

Alevi dünyasında yeni bir tartışma başladı. "Alevilik islam dışıdır, ayrı bir dindir" kavramı ortaya atıldı. Hatta Başbakan Erdoğan da bu tartışmaya katıldı. "Olur mu öyle şey? Hazreti Ali'ye ben de inanıyorum, ben de aleviyim bu anlamda" türünden bir görüş bildirdi. Siz bu tartışmalara nasıl bakıyorsunuz? Onun dışında, Başbakan Erdoğan'ın Alevilik ile ilgili yaptığı ve buna benzer yorumlar, Aleviliğin içini boşltmuyor mu?

Kutlu Bey Dostumuz, işin özüne bakabilir miyiz? Doğru, Haydarpaşa Lisesi'nde okurken, Fenerbahçe Stadi'nda ve Kabataş Lisesi'nde okurken Şeref Stadi'nda Fener ve Beşiktaş antrenmanlarını izlediğimi hatırlıyorum. Ama ben futbol bilmem; yalnız neye bakarsam esasını görmeye çalışıyorum. Öz'e bakıyorum ve özünü görmeye çalışıyorum. Paris'te oturma odamda televizyon vardı, hem çalışıyordum ve açıktı, bir milli maç oynanıyordu, hiçbirisini tanıımıyordum. Sonra bakarken, hem kalecinin kaleci olmadığını anladım ve hem de kaleciliğin esasını çaktım; kaleci yer tutmasını biliyordu. Fransızlar, çok zaman boş kaleye gol atıyor ve çok öne gelmiş kalecinin başının üstünden kaleye bırakıyorlardı. Bu, Rüştü Reçber'dir. Herhalde, benim işaretle-

rimle kaleci olmadığını anlamış olmalı ki; şimdi maçlara okunmuş şeker ile çıkıyormuş, tarikat mensubu olduğunu tespit etmişim. Bu arada devam ederken size bir sır verebilir miyim, şu gördüğümüz tarikatların çoğu İbrani asılların yönetimindedir. Bir sır daha verebilir miyim, "yıldız" sabetayistlerimizin hemen hemen hepsi veya hepsine yakın ölçüde, bir tarikata girmiştir, hepsinin bir efendisi var. Kız "yıldızlar", haftada bir Efendi'lerini ziyaret ediyorlar, hediyelerini arz ile bazıları Efendi'nin ayağını yıkıyorlar. Başka ne yapıyorlar, bilmiyoruz. Kuşkusuz İşıl ile evli Tuvana'nın babası, Reçber'i tenzih ediyorum. Yalnız bu arada birisi haber verdi, Hakkı Devrim bu "tuvana" sözcüğünü bilmiyor ve öğrenmek istiyormuş, Farsî "tavanestan" fiilinden geliyor, İngilizce tam karşılığı "can" yardımcı fiildir, "yapabilmek" olup, İbrani "oz" için kullanılıyor, İzzet Öz'ü biliyoruz, "kudret" veya "güç" diyebiliriz. Devam ediyorum, General Bonaparte, "Çavuş; bu top neden ateşlemiyor" yollu sormuş, hep biliyoruz. "On nede-ni var Generalim", cevabı da biliyoruz. "Say", bu emri de hatırlıyoruz; "bir, barut yok, iki." Napelyon Bonaparte, "yeter" demiş, diğerlerine ihtiyaç görmüyor. Barut yoksa, top atışı yoktur; atışın özü budur. Rüştü, kaleci değildir, bu nedenle "milli kova" demiştim. Peki, bu soruda özüne bakacak olursak, islamda ne var ne yok; cevap çok nettir. İslamda dans ve şarkı görmüyoruz. İslamı, ritüellerinde dans ve şarkı olmayan din olarak tarif edebiliriz. Alevilik ise, de hem dans ve hem de şarkı olduğunu görüyoruz. Demek ki; varsa yoktur. Bu o kadar öyledir ki, Konya'daki "döner dervişler" uzun zamanlar, sağlam müslümanlar tarafından hoş karşılanmamıştır, eskiden sadece turistler ilgileniyorlardı. Şimdi her işimiz turistik olmaya başladı. Nerede o eski müslümanlar, diyoruz ve arıyoruz. Şimdi müslümanların islama ihanetini yaşıyoruz. Sorunuzun diğer kısmına gelince, bu başbakanlığa oturtulmuş kişi, bir cahildir. Bu, islamı ve dinleri bilmeyen bilgisizin, bizim aleviliğimizin Hazreti Ali ile doğrudan ilgisi olmadığını bilmesi de imkansızdır. Bizdeki alevilik, bu konuda pek bilgili Profesör Yaşar Ocak'ın çok yerinde olarak işaret ettiği üzere, hilafet kavgalarından çıkmamaktadır, çok daha eskidir. Bizdeki Alevilik, Hazreti Ali'den önceki zamana uzanan köklere sahiptir. Ayrıca alevilik biliminin büyük araştırmacısı Profesör İrene-Melikoff'un gösterdiği üzere, bu nefeslerdeki "Aliyi gördüm Aliyi" dizeleri misali buradaki "Ali", Hazreti Ali olmayıp, Tanrı'dır. Alevilik, teofil'dir. İslam'da, Tanrı'dan korku ve Alevilik'te sevgi ve Tanrı ile buluşma var. Buna dinler biliminde "teosofi" diyoruz. Bisküvi dağıtıcıları bunları bilmezler. Bu arada not edebiliyoruz, İmam-Hatip Liseleri, islami bilgi vermekten çok parti kadroları ve partizanlar yetiştirmeye öncelik vermiş durumdadırlar. Diğer taraftan Profesör Ocak, "alevi" nitelemesinin hem yeni ve hem de aslen pek doğru olmadığını işaret ediyor ki; katılmak durumundayız. Profesör İrene-Melikoff, "İsa" ile "Ali" sözcükleri arasında sadece bir karakter farkı olduğunu dikkat çekiyor. Her ikisinin de sondaki karakter, Arabi "ye" olmakla birlikte, bu karakter genellikle "i" okunmasına karşın bazı hallerde "a" sesi vermektedir. Öte yandan, Bektaşî'lerde en önemli karakter "şah" iken Aleviler'de Ali her zaman Muhammed'den büyük sayılmaktadır. Demek ki; çok önemli ayrılık noktalarını saptayabiliyoruz. Kuşkusuz kolları var; ama hepsinin, en azından, islamda heterodoksi'yi temsil ettiğini kabul etmek yerindedir. Çıkışında şamanizm, budizm ve hatta hristiyanlık etkilidir; Hacı Bektaş menkıbelerinde İsa'yı çok rahat teşhis edebiliyoruz; islam gerçekçidir, fazla insan üstünlük görmüyoruz. Bektaşilik, insan üstüne çok meyillidir. Bir kez bizde olan, İran'dakinden çok ama çok ayırdır; bizimkine alevilik denemesi gerektiğine ben de katılıyorum. Benim değerlendirmelerime göre sabetayizm, Yahudilik'ten ne kadar uzaksa, çok uzaktır, bizim aleviliğimiz de müslümanlıktan daha

Yüksek komutanlar, Aziz Yıldırım'a verilen ihalelerde imza makamıdır ve bu durumu son derece vahim buluyorum. Bunları yazarken derin acı duyduğumu not ediyorum. Bir yüksek komutanın, Aziz Yıldırım ile yanyana maç izlemesi, acıdır ve kemalist cumhuriyetin sonu ile ilgili güçlü işaretlerden birisi olarak görüyorum.

çok uzaktır. Ayrıca İnce İrdoğan'ın doğru konuştüğünü da sanmıyorum; çünkü bu türün mensupları, aleviliği islamdan saymıyorlar. Bana göre, bir dinden daha çok ayınlar ve ritüeller, demetidir. Bunlar içinde "biz islamdan ayırız" diyenler varsa, bunda hiçbir sakınca görmüyorum. Bunun üstüne gitmek ve zorlamak, Brüksel'e manevra alanı açmak demektir. Bunları yapanlara atını vuran kovboy diyebiliriz. Şimdi yönetimde çoklar.

Avusturya'nın, Türkiye'ye iade etme kararı verdiği, ülkücü mafya Alaattin Çakıcı, "Türkiye'de 1946 yılından bu yana ilk kez sessiz bir devrim gerçekleşti. Ben ülkeme dönüp devletle hesaplaşmak istiyorum" diye açıklama yaptı. Çakıcı'nın, bu sözlerin anlamı nedir? Bir süre önce, Susurluk kazasında kaybolan Çatlının çantası, 8 yıl sonra aşiret lideri Sedat Bucak tarafından, yargılandığı mahkemeye sunuldu. Çantanın içinde, Çatlının çok sayıda devlet görevlisiyle bağ olduğunu kanıtlayan belgeler, fotoğraflar çıkmış. Bu iki olay birbiri ile örtüşebilir mi? Türkiye'de neler oluyor? Türkiye, saf ralarından kurtulmaya mı çalışıyor? Çakıcı, devlet ile nasıl bir hesaplaşma yaşayacak?

Bu tür insanların sözlerini fazla önemsememek gerekiyor. Ne dediğini bildiğini de düşünemeyiz, "devrim" sözcüğü ise ağına hiç yakışmamaktadır. Bunu Mehmet Ali Birand'tan kopu ye edip, şu anda başbakanlığa oturtulmuş kişiye yaranmak istemiş olması da mümkündür. Manalı bulmuyorum. Bunlar MİT'in ve devletin içine aldığı ülkücülerdir ve karşılığında mafya başı yapıldılar. Solcu öldürmekten başka bir iş de yapmadılar; yakın zamanda Dışişleri Bakanlığı İstihbarat Genel Müdürü, şimdi emekli, Ambasadör Lütmen, açıkladı; ASALA'yı çökertmede hiçbir katkılarının olmadığını. Bunlar, Çatlı dahil hepsi, Paris yakınında Alfortville'de bir abideye başarısızlıkla sonuçlanan bir bomba koyma denemesinin dışında bir işlerini görmedik, Alfortville'de daha çok Ermeniler oturuyor. Benim otomobil bakım yerim orada olduğu için biliyorum, abideyi de inceledim. Sadece solcu öldürdüler ve sonunda tekstilci oldular. Tekstil, mafyanın ve mafya tekstilin türevi olmuş haldedir. MİT-Yargıtay çatışmasında iki nokta var: Bir, Yargıtay, MİT'in isteğini yapmadı ve Bucak beratını bozdu, bu, Bucak'ın kendisini

kurtarmak için devleti açıklamasına yol açıyordu. İki, Çakıcı'nın cezasını tasdik ederek de kaçmasına yol açtı. Bu da Beşiktaş Kulübü'nün MİT ile içiçe oluşunun su yüzüne çıkmasına imkan veriyordu. Demek ki; son zamanlarda Yargıtay'ın duruşu, MİT'in deşifreyonunu sağlamaktadır, bir çatışma tespit ediyoruz. Ayrıca Cumhuriyet Başsavcısı (Nurettin) OK'un bu çatışmada Yargıtay'a karşı bir konum aldığını da görüyoruz. Bütün bunlara bakarak, Çakıcı'nın bu çatışmayı körükleme tehditi ile kendisini kurtarmak istemesi mümkündür. Ayrıca Mesut Yılmaz da Yüce Divan'da yargılanacak, orada da hem Çakıcı ve hem Çatlı var. Görünen şudur; hem Öcalan'ın getirilmesinde ve hem de ASALA ile mücadelede MİT'in hiçbir rolü olmamış, bu ortaya çıkmış durumdadır. Buna ilaveten MİT, hem mafya ve hem de ülkücüler ile ve dolayısıyla ülkücü mafya ile kucak kucağa yaşamıştır, bunu da görüyoruz. Bunlar önemlidir ve artık Çakıcı önemsizdir. Daha da önemli olan da, Türkiye aydını son otuz yılda ne söylemişse hepsi doğru çıkmıştır. Acılarımız büyüktür, bunu ise küçük bir teselli sayabiliyoruz. Türkiye Solu'nun, karşısında MİT ile ülkücü-mafyayı çıkmıştır, tabii başkaları da var, sayamıyoruz. Milli Güvenlik Kurulu, üniversitele-

re ve kamu idaresine aydınlık bakışlı insanların alınmasını engellemiştir; üniversite ve idare köhneleştirilmiştir. Başkaları da var, tatad etmiyorum, bu kadar dayanması, direnme gücüne, bir ölçü değerindedir. Eksik ve zaaflarımız çok, lakin bir de bu yönden bakabiliyoruz. Bunları daha ayrıntılı ve belgeli olarak yazmak zorundayız. Demek ki Türkiye aydını ve solunun çökerttiği bu uzun iç savaşta devlet, legalitesini yitirmişti; o zamanın başbakanı Sami Süleyman Dokuzoğlu ve sonra "Demirel", "Bana ülkücüler cinayet işliyor, dedirtmezsiniz" diyor ve artık ispatlıdır. Hem işlediler ve hem de zengin oldular; artık bir mafyöz sektör olan tekstili bir MHP timarı sayabiliriz. Şimdi Çakıcı'nın sorunu Çakıcı'nın değil, MİT'in meselesidir. Artık böyle bir açıklığa sahibiz.

Bir de İstanbul'da Sedat Peker operasyonu oldu. Bu operasyonda da, mafya ve devlet görevlisi bağları ortaya döktü. Peker ayrıca, sizin de taraftarı olduğunuz Fenerbahçe'ye de bulaşmış. Kimi yöneticilerle dost olmuş. Hatta bu ilişkide olduğu insanlardan biri "Aydın" olan soyadını, "Peker" olarak değiştirmiş, "yoğun sevgisi" yüzünden. Peker'in Fenerbahçe'nin iki maçında şike baskısı yaptığı da ileri sürülüyor. Bu ülkücü babalar, -örneğin Fenerbahçeli Alaattin Çakıcı'nın Beşiktaş ile ilişkilerinin ortaya döktülmesi, Beşiktaşlı Sedat Peker'in Fenerbahçe içinde varlık bulması- neden rakibi olduğu takımlarda "oyunlar?" Ve Fenerbahçe nasıl bir kulüptür ki; "askeri ihaleye fesat karıştırmak" suçlaması ile yargılanan bir yöneticisi, üst düzey komutanlar ile yanyana maç izleyebiliyor?

İster misiniz, "futbolun ekonomi politikası" ile başlayalım?

Buyrun. Cumhuriyet Gazetesi'nde yazdığım zamanlarda böyle bir başlık kullandığımı hatırlıyorum. Bir, bu kulüplerin başkanlığını, İsmet Paşa ve Menderes zamanında iktidar partisi önde gelen milletvekilleri yapıyorlardı. Arada bir şekerli Hacı Bekir var, önemsizdir, sevimliydi. İki, Faruk Ilgaz ve Rüçhan Adli kategorisine geçiyoruz, her ikisi de gümrük komisyoncusu idi. Döviz bulundurma yasak ve ithalatın izne tabi olduğu dönemlerdi; gümrüklerden kaçakçılığın servet yaptığı yıllardı. Burada iki nokta var: Bi-

rincisi, yıldızlar hep kaçakçılıkta kuryedirler, futbol ve film yıldızlarını kastediyorum. Dünya'nın her yerinde hapisanelerde yıldız kuryeler buluyoruz. İkincisi, gümrük ve havalimanı memurları, "başkan, kaç gol var" derler, Ilgaz'ın veya Adli'nin çantasına bakmazlar. Demek ki; gümrük kaçakçılığı için başkanlık önemlidir ve çok karlıdır. Adli, ilaveten, Türkan Şoray ile yaşıyordu. Bu dönemi geride bıraktık, şimdi "tit" dönemindeyiz, tekstil-inşaat- turizm ve özellikle tekstil ve inşaat ön plandadır. Kaçakçılık, sigortasız çalıştırma, köle işçi kullanma bunların işidir. Üçüncü Viyana Bozgunu'nu yaşayan Türkiye, artık sanıldığının aksine öküzin iki boynuzunda durmuyor; bu düzenin bir ayağı hapisanelerde ve diğeri tit'dedir. Binnetice, devlet titleşmek ve "tit" devletleşmek zorundadır. Kulüpler, mafya ile devler arasında düğündürler. Kulüpler, titçilere, itibar ve üretim ilişkisi sağlama yerleridirler. Devamla, ben de bir soru formüle edebilir miyim, önceki emniyet müdürü Özdemir, Hollanda'da dövüldü ve ben resmini kitaplarıma aldım, peki neden? Kayıt düşüyorum, devlet memuru hangi parayla gidiyordu ve ayrıca izinsiz olduğu ortaya çıktı. Demek ki; kulüp başkanları götürüyor ve misafir ediyordu. Peki, sinagog baskını olduğunda şimdi ki emniyet müdürü Cerrah neredeydi; yabancı bir ülkede maç izliyordu. Herhalde memur maaşı ile bunu yapmıyor ve kulüp başkanları götürüyor, yediyor ve getiriyorlar. Demek ki; kulüp başkanları, "titçiler", bu şekilde her emniyet müdürünün gönlünü yapıyorlar; demek ki; artık emniyet, emniyettedir, diyebiliriz.

Şimdi Gün Sazak, Süleyman Saba, Aziz Yıldırım inşaatçı ve Serdar Bilgili ve Canaydın ise tekstilcidir. Ali Şen'in ise mahkumiyeti olduğunu biliyoruz. Saba, aynı zamanda, MİT Başkanı idi; Çakıcı pasaportları nedeniyle, Çakıcı'nın, Beşiktaş Kongreleri'nde koruma görevi yaptığını da öğrendik. Çatlı ise tekstilci olarak biliniyordu. "Tit" sektörü mafyöz bir sektördür, artık mafyası olmayan bir tekstil üreticisi düşünemeyiz. İnşaat sektörü de öyledir, dolayısıyla, dolayısıyla, "tit", resmi ve illegal zor ile içiçedir. Kutlu Bey, Aziz Yıldırım'ı bana mı soruyorsunuz? NATO ihaleleri, Silahlı Kuvvetler ihaleleri içinde önemlidir, almakla ünlüdür; Yıldırım, Ordu müteahhiti'dir, Doğulu'dur ve burada artık onomastike etüd yapmak istemiyorum. Önemli olan şudur: Yüksek komutanlar, Aziz Yıldırım'a verilen ihalelerde imza makamıdır ve bu durumu son derece vahim buluyorum. Bunları yazarken derin acı duyduğumu not ediyorum. Bir yüksek komutanın, Aziz Yıldırım ile yanyana maç izlemesi, acıdır ve kemalist cumhuriyetin sonu ile ilgili güçlü işaretlerden birisi olarak görüyorum. Mümtaz Soysal'ı hatırlıyor musunuz? Parlak bir profesördü ve şimdi ne yaptığını bilmiyoruz. İlk kez maça gitmiş ciddi bir insanımızdı, o kadar olmadık bir işti ki; gazetelerde resmi çıktı ve biz de "Aa!" yollu, dağımızı ısırmış ve çok ayıplamıştık. O zamanlar, "Ne solcuyuz ne sağcı, futbolcuyuz futbolcu" ata sözü vardı, ciddi olmayanları anlatıyordu. Ciddiyet iddiasında olanlar, gizlice giderler ve kimseye söylemezlerdi; büyüklerin yanında futbol konuşulduğunu hiç hatırlamıyorum. Buna şunu ekleyebiliyorum; bir yüksek komutana bir soru sorulduğunda ancak kamusal bir cevap vermek durumundadır. Yüksek komutanlarımızın içtikleri veya bıraktıkları sigara, varsa tuttıkları takımı kamusal sayamıyoruz ve bunlardan söz etmelerini çok yadırgıyorum. Daha da önemlisi bu sohbetleri, kemalist cumhuriyet ile ilgili kıyamet alameti sayıyorum. Büyüklerin yanında futbol konuşulamazdı. Şimdi büyükler futbol konuşuyorlar. İşte bu, kıyamet demektir. Ne yazık, Brüksel'den gelen işaretlere denk düşmektedir. Ama yine de, eğer bitiyorsa, başka ne konuşulur ki; bu söz de yerindedir. Ve en çirkin bir Türkçe ile, ben de, "öyle düşünüyorum".

SP Genel Başkan Yardımcısı Bekaroğlu'ndan istifa:

Pelin Gökmen | pelingous@yahoo.com

Parti, 10 yıldır siyaset üretmiyordu

Prof.Dr. Mehmet Bekaroğlu, Saadet Partisi Genel Başkan Yardımcılığı ve Genel İdare Kurulu Üyeliği'nden geçen hafta istifa ettiğini açıkladı. Bekaroğlu, istifa gerekçelerini ve geleceğe yönelik plan ve düşüncelerini yeniHarman'a değerlendirdi:

Saadet Partisi'nin ateşli bir savunucusuyken neden istifa ettiniz? Hangi değerler ve hangi programlar değişti?

Saadet Partisi'nde 10 yıldan beri liderinin yaşağını kaldırmaya yönelik çalışmalarından ötürü bir tıkanma oldu. Bu yüzden de siyaset üretilemez oldu. Ben, 3 Kasım 2002'den bu yana, İdare Kurulu'nda ve her fırsatta bu konudaki rahatsızlığımı belirterek eleştirilerde bulundum. Ancak ne yazık ki; bu hususta herhangi bir cevap alamadım, gelişme görmedim. Ne partinin ideolojisinde, ne de milli görüş dilinde bir problemi yoktur. Ben sadece siyaset üretme konusundaki bu tıkanma sebebiyle zamanla yeni bir arayış içerisine girdim ve partimden ayrıldım.

Peki sizin bu siyaset üretme arzunuzu karşılayabilecek bir parti var mı ortalıkta? Varsa siyasi hayatınıza o partide mi devam edeceksiniz?

Şu anda bir siyasi partiye girme arzum ya da durumum yok. Bunu zaten istifa dilekçemde de belirttim.

Zaten fazla bir alternatifiniz de yok gibi, sanırım tek seçeneğiniz AKP öglesi değil mi?

Belirttiğim gibi, şu an için başka bir partiye geçişim söz konusu değil. "Yeni arayışlar içerisindeyim" derken bu yeni bir oluşumun içerisinde olmam anlamına geliyor.

AKP'nin siyasetini nasıl buluyorsunuz peki, onlarda üretim nasıl?

AKP'de öteden beri milli görüş siyasetinin iddiaları vardı. Bu ülkeyi kendi coğrafyasına döndürelim islam ülkeleriyle kaynaşalım sloganıyla iktidara geldiler. Ancak iktidarlarının ikinci yılında AKP tüm bunlardan koptu. Öteden beri sahip olduğu siyasi görüşünü bırakıp "Ben gömleğimi çıkartıyorum" dedi ve Avrupa Birliği'ne yöneldi. Şu an için herhangi bir siyasi planı var gibi de gözüküyor.

Yani AKP titrini mi yitirdi?

Sadece iktidar partisi olarak AKP değil ana muhalefet partisi olan CHP'de de bu vizyon kaybı var. Dışarıdan bakıldığında bu iki parti de zamanında ANAP'ın DYP'nin olduğu gibi yerleşik devletin sözcüsü haline geldi. Ve bu da Türkiye'de ciddi bir siyasi boşluk yarattı.

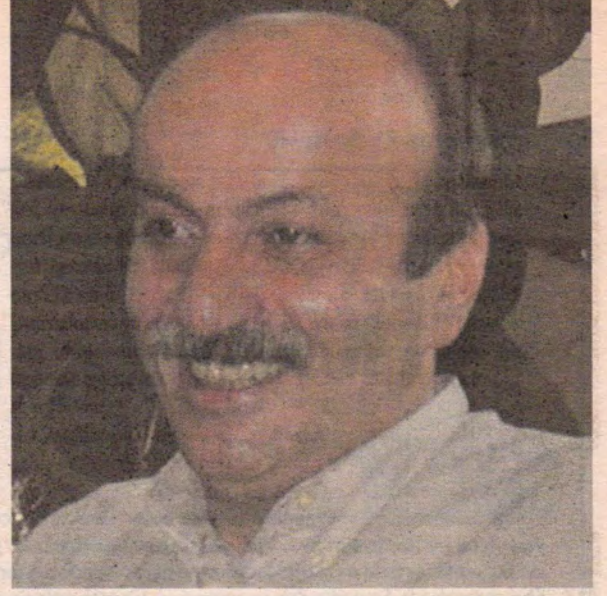
Seçmenleri AKP'nin takiyyeci siyasetine uyanmaya başlayacak mı sizce?

Elbette bu kaçınılmaz, milli görüşü benimsemiş kesimin AKP'den talepleri vardı. Bir müslüman olarak rahat yaşamak, kendilerini ifade edebilmek, başörtüsü yaşağının kaldırılması gibi. Ancak AB sürecinde bu talepler karşılanamayacak gibi görünüyor. Dahası Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Leyla Şahin hakkında alınan başörtüsü yasağı konusunda Türkiye Cumhuriyeti'ni haklı bulması Almanya, Fransa başta olmak üzere birçok batı ülkesinde müslüman simgelerinin yasaklanması ancak kendi dini simgelerinin kullanılabilirliği bu konuda bir paradoks ve rahatsızlık yaratmaktadır. Bu konularda AKP sessiz kalmıştır. Ak Parti iktidarı Türk ekonomisini bütünüyle IMF'ye teslim etmiştir. Amerika'yla yakın bir ilişkiye girilmiş ve bu da islami tabanda ciddi rahatsızlık yaratmıştır.

Ak Parti iktidara geldiğinde istediği 2-3 yıl da dolmak üzeredir. Ve ekonomiyi de çok ciddi bir darboğaz beklemektedir, bu da kısa sürede, bu hususta geniş bir halk kitlesinin ciddi şikayetlerini ortaya çıkaracaktır.

Sizce Avrupa Birliği Kemalist Türkiye'yi ve askeri otoriteyi devre dışı bırakması için Meclis'e ve dolayısıyla iktidara baskı mı yapmaktadır.

Aslında bu konuda AKP'nin sözde islami parti kimliği ortamı yumuşatıyor. İktidara geldiği gün başlayan Avrupa Birliği'ne olan yakınlığının islami cepheden kabul görmesi de bunun sağlam bir kanıtıdır. Bu yöneliş başka partilerin elinde olsaydı, itirazlar çok daha fazla olurdu. Halen islami tabanın partisi olarak AKP'nin bunu yapmasıysa daha hoş karşılanıyor. Askeri güçle ilgili teoriniz de tam anlamıyla gerçeği yansıtmıyor. Dışarıdan bakıldığında ordu halen "laiklik" güvencesi olarak görülse de asker daha önce islami taleplere çektiği sette geri adım atmış gibi görünmektedir. Halen karar mekanizmasında görünse de şimdi onun süpervizörlüğünü AB insan hakları kurumları üstlenmiş görünmektedir. Bu noktada AKP'nin "islami" kimliği ve AB yolunda birer birer gerçekleşen reformlar bir paradoks

oluşturmaktadır. Bu paradoks da AKP'nin halen bir islami parti olduğunu iddia etmesidir.

Türkiye Avrupa Birliği macerasında geldiği bu noktaya Kemalist devrim yasalarıyla geldi, şu andan itibaren bu yasalarla ilgili bir risk faktörü var mı?

Avrupa Birliği'nden bakıldığında Türkiye'nin batı uygarlığına ve siyasetine uyması bekleniyorsa şu an için onların cephesinde bir çelişki yok. Olaya Türkiye içinden bakarsak Türkiye'de modernleşmeye muhalefet eden muhafazakar cephe dahi arada islami tabanlı bir parti olması sebebiyle sessiz kalmaktadır. Tayyip Erdoğan'ın "medeniyetleşme projesi" olarak adlandırdığı Avrupa Birliği süreci muhafazakar bir partinin elinde olduğundan kabul görmektedir. Yoksa bu sürece girmede, mesela Ecevit döneminde ağırlık verilmiş olsaydı başörtülüler sokağa dökülürdü. Bu yüzden AKP çok iyi bir araç gibi görünüyor. Ama bu kesimlerin de ciddi rahatsızlıkları olmadığı anlamına gelmiyor tabii. Saadet Partisi de bu noktada bu rahatsızlığın sebebi olan açığı dolduramıyor. Sözü ettiğim islami kesim Ortadoğu'daki acılardan rahatsızdır. Neoliberal baskılardan ezilmiş durumdadır. AKP'nin iddia ettiği ve başaramadığı Anti-Amerikan bir partinin beklentisi içine girmek üzeredirler.

Bu beklentiye siz ve sizin gibi rahatsızlık duyarak peşinizden gelebilecek kişiler mi karşılık verecek. Yeni bir oluşum için yeterli bir rahatsız grup var mı?

Herşeyden evvel benim istifam kesinlikle kişisel bir istifaydı. Ben hiçbir zaman grup halinde istifayı etik bulmamışım. Ama şu kadarını söyleyim ki şu anda bile hem Saadet Partisi'nde hem de Adalet ve Kalkınma Partisi'nde çok ciddi sıkıntılar var ve bu rahatsızlık hem üst hem alt kadrolarda. Bu insanlar yavaş yavaş ortaya çıkacak. Ve bir birleşme için ortak yapılanmaya gidilecek. Tabii bu birleşme hangi çatı altında olacak yoksa yeni bir oluşum mu gerçekleşecek bunu zaman gösterecek. Ama görünen Türkiye'deki siyasi boşluğu doldurmak için mutlak surette bir yeni oluşumun şart olduğudur. •

Bir lider uyanıyoo, iki lider birleşiyoo...

Tüm zamanların en sakil lideri D.B., niha yet andropozlu albay triplerini bırakarak bir gübre fabrikasını dolduracak boş laflar sarfetmekten bıkip, tarihe geçecek bir atılım yaptı. Ama biraz geç oldu. Baykal'ın Cem'in o nazik ve aristokrat görüntüsünün verdiği intiba ve "hasta"lığını da hesaba katarak bir Osmanlı cinliğiyle yaptığı atak I.C'in bu gibi spontan durumlarda dil tutulması, yaşama eğiliminde olduğunu hatırlattı bana. Zamanında Dışişleri Bakanı'yken, George Bush döneminde icabına bakılacak Irak krizinin I. Körfez Operasyonu'ndan sonra yeniden filizlendiği dönemde, CNN muhabiri bununla canlı yayında ayaküstü ve heyecanlı bir röportaja girişmişti. Bizimki her zamanki aşırı kibar ve jön haliyle, tam da Tony Blair karizması yaparken, "şak" diye yayından alındıydı, daha ilk soruyu "ııhm", "uuuuhm" diye cevaplarken. Ee tabii, CNN bu... Hızlı haber üretip, tüketen Amerikalılar'ın yayın kurumu, bekler mi bizim ağır aksak "solcu"ları!

Gelelim bu yeni soldaki atağa. Ne atak ama. YTP gibi artık sıfırı tüketmiş bir partiyle birleşme, kimin işine yarayacak anlaşılır gibi

değil. CHP, kemalist ilkelere sahip tek parti. Karşısında da, kemalizmin karşısında bir iktidar ve "AT" vardır. Kemalizm uluslararası literatüre girmiş bir doktrin ve ne Avrupa Topluluğu, ne de AlacaKaranlık Partisi bu ilkelere benimseneceği bir iktidarı Türkiye'ye getirmeyi ve güçlenmesini istememekte. Kemalizmin özünde yatan tam bağımsızlık ilkesi işine hiç mi hiç gelmediği için, zaten Avrupa islami partinin yardakçısı durumunda.

Türkiye'nin kendi doğal kaynaklarını kulla-

narak, çağdaş bir ülke olup uygarlığından ve özünden birşey kaybetmeden batı uygarlığına yetişmesi ve geçmesi en doğal hakkı. Bunu başaracak iktidarsa ne yazık ki; Deniz Baykal ve İsmail Cem'in kırık kağıtlarıyla gerçekleştiremeyecek kadar uzak bir ütopya.

CHP'nin daha kendi iç sorunlarını halletmeden başka bir partiyle birleşme arzusu, şovdan başka birşey olamaz. CHP, Baykal'ın monarşikçe yönettiği bir parti olup çıkmıştır. Şu durumda YTP ile yapacağı evlilikten de bir

ucubenin doğması kaçınılmaz olacaktır. Baykal'ın CHP'si son 3 seçimde de farklı bir kimlikle halkın karşısına çıkarak halkta güven eksikliği ve antipati oluşmasını sağlamıştır. Bunun yanında Baykal'ın çarşaf listeden blok listeye yönelerek seçilmeyecek kişileri zoraki seçtirimi de, partisini sıkıntıya, nihayetinde çıkmaza sürüklemiştir.

Önemli olan birleşmek değil geniş kitlelere umut vermektir. İsmail Cem ile birleşmek tabanı bitmiş bir partiye sadece biraz daha hava verip sonra "foss" diye sönecektir yine.

İdeal formül yepyeni bir çıkış yapacak enerjik, genç ya da yakışıklı lider falan değildir. Herşey eninde sonunda kafalarda bitiyor. Malatyalı bir imam ne de güzel açmış ağzını yummuş gözünü. Demiş ki; "Peygamberimiz yaşasaydı jipe binerdi. Zaten o zamanlarda da en iyi devlere binermiş."

İşte bu... Bu lafın ucu taa Baykal'a kadar gidiyor da, önce çember sakal bırakmak, ota boka münafık, zındık diyenlere tesbih sallayanlara gelsin...

Pelin Gökmen

Yeni bir Ortadoğu mu doğuyor? II

Kafkasya

Batı komedisinin gözde sahnesi

Kafkasya'nın ta Türki cumhuriyetlere kadar uzanan bir coğrafya nasıl bir kaosa sürüklendiğini ve yıllardır özellikle batılı güçlerin bu kaotik ortamı nasıl tetiklediklerine geçen sayıda değinmiştik. Son zamanlarda Şevardnadze sonrasındaki süreçte gelişen gergin siyasi ortamıyla Gürcistan bölgenin sıcak topraklarından biri.

Kafkasya tarih boyunca çok sayıda millete yurtluk etmiş oldukça önemli bir toprak. Bilindiği gibi demografik yapısı oldukça karmaşık. Dar alanda bir çok özerk yapı bulunuyor. Üç milyon insanın yaşadığı Dağıstan yüzden fazla etnik gruba ev sahipliği yapıyor örneğin.

Sovyetler Birliği zamanından kalan alışkanlıklarla bu bölgelere özerklikleri konusunda her hangi bir yaptırım uygulanmamıştı. Öyle ki Gürcistan'ın içinde de Abhazya, Acaristan ve Güney Osetya olmak üzere üç özerk bölge var.

Özerk Bölgeler

Bilindiği gibi kısa süre önce ülkede yumuşak bir darbe yaşandı. Mevcut siyasi karışıklıklardan olacak Güney Osetya Kuzeyiyle birleşme talebini ciddi biçimde dile getirmeye başladı. Üstelik bunu ülke içindeki ağırlığı kullanarak yapmasının yanı sıra uluslararası platformda da çeşitli girişimlerde bulunmuştu. En sorunsuz bölge olan Acaristan bile son zamanlarda ben de varım dercesine kimi hatırlatmalar yaptı.

Abhazya ise zaten kanayan bir yaraydı. Uzun yıllar süren çatışmalar 1993 yılında bitti. Abhaz toprakları bu gün işgal altındaki topraklar olarak görülüyor. Öte yandan buradaki Gürcü nüfusu hızlı bir şekilde arttırıldı. Yapılan anlaşmalar sonucunda tarafların birbirlerine silah kullanmaları yasaklanmıştı. Bu gün Şaakaşvili'nin Amerikan ordusundan aldığı askeri eğitim, teknoloji kullanımı gibi yardımlar bir bakıma Abhazya'ya karşıdır.

Gürcistan üzerinden ambargo uygulanan bölgenin ekonomisi Gürcistan'ınkine göre daha dinamik bir halde. Gürcistan sınırları ve kontrolü altında olmasına rağmen tarih boyunca Rusya ile daha fazla ilişki halinde olan Abhazlar Rusya'ya bir ekonomik ve siyasi iş birliği önerisinde bulunmuştu. Ama istediği sonuçları alamadı. Her ne kadar bu tavır Tiflis tarafından hoş karşılanmasa da bunu 1991 yılında Gamsakhurdiya'nın Sovyetler zamanında 1921 yılından beri imzalanan tüm siyasi anlaşmaları ve belgeleri iptal etmesine dayandırdılar. Bunların arasında 1931 yılında Abhazya'nın Gürcistan içerisine girmesini öngören anlaşma da bulunuyor. Yani gerçekte 1991 yılından beri Abhazya Gürcistan'ın parçası olmaktan çıkmıştı.

Türkiye'nin ve Amerika Birleşik Devletleri'nin Tiflis'ten yana tavırları, Türkiye'nin kendini bölgede Rusya'ya rakip olarak göstermesi Abhazları sürekli Rusya'yla yakınlaştırdı. Nüfusunun %70'i Rus vatandaşlığını bile şimdiden almış durumda.

Bölgede hali hazırda siyasi istikrarsızlık yeni yeni kaoslar üretecek seviyedeyken bölünmeler ve bu nedenle yaşanacak çatışmalar başka acılara sebep olacaktır kuşkusuz. Gürcü - Abhaz savaşının üzerinden on bir yıl geçmişken yeniden sıcak çatışmaları hatırlamak üzücü. Öte yandan zaten büyük ekonomik sıkıntılar yaşayan ülke halkı bir kez daha karanlığa yürümek istemeyecekken, Bakü Tiflis Ceyhan Boru Hattı'nın da güvenliği ve geleceği oldukça önemli.

Ekonomik durum

Gürcistan'ın kişi başına düşen Gayri Safi Yurtiçi Hasılası 600 doların biraz üzerinde. 2003 yılında reel olarak GSYİH, yüzde 8.6 oranında arttı ama bu artış büyük ölçüde Bakü-Tiflis-Ceyhan Boru Hattı'nın inşası ve bağlantılı ekonomik faaliyetlerden kaynaklanıyor. Gürcistan ekonomisi madencilik, gübre, hurda metal ihracatı, şarap ve maden suyu ağırlıklı. Bununla birlikte hizmet sektörünün de son dönemlerde geliştiği ifade ediliyor. Şaakaşvili'yle birlikte özelleştirmeye hız verileceği vurgulanıyor. Geçtiğimiz aylarda Türkiye'ye iki defa gelen Şaakaşvili ülkesindeki gelişmeleri; bakir toprakların yabancı yatırımcıları nasıl beklediğine değinerek anlattı. Ciddi bir elektrik sıkıntısı yaşayan ülke her türden yardıma açık.

Tabi aç karınlardan ya devrimler doğar ya da mandacılık. Gürcistan'da olan; mandacılığı sağlayacak kişiler için doğrulmuş tersine bir devrim oldu. Bölgedeki her türlü karışıklığı desteklediği ve hat-

ta planladığı yetmiyormuş gibi ülke içindeki karışıklıklardan da Kafkasya üzerindeki emelleri doğrultusunda yararlanmayı planlayan ABD yukarıda da değinildiği gibi askeri ve ekonomik alanda bir dizi "karşılıksız" yardımda bulunuyor. Amerika'da eğitim almış eski elçilik görevlisinin iktidarında ülke gerek terörizme karşı durma sözü gerekse de başka taleplerle bugün Amerikan askerlerine kapılarını açmaktan sıkılmıyor. Baş her sıkıştığında bulunduğu noktayı görmezden gelerek Rusya'ya kafa tutuyor. Hem de bir çok büyük gücün cesaret edemediği bir dil ve tavırla. Rus turistlerini Abhazya kıyılarına götüren gemiye ateş açılması ve benzeri bir harekette gemileri ne gemisi olduğuna bakılmaksızın batırırız söylemi, Güney Osetya'ya gelen Rusya Duması Bağımsız Devletler Birliği ülkelerinden sorumlu Komite Başkanı Andrey Kokoşin'in başkanlığındaki heyete ateş açılması, Gürcistan İçişleri Bakanı Irakli Okruaşvili Rus uçaklarının Gürcistan'ın hava sınırlarını ihlal etmesi halinde vurulacağını bildirmesi...

Tabi Rusya da bütün bu olanlar karşısında sessiz kalmıyor. Hatta bir takım siyasi yaptırımlara da katkıda bulunuyor. Abhazya'yla ticari ilişkiler kurmaktan çekinmiyor. Duma'nın, Abhazya ve Güney Osetya parlamentolarının bu bölgelerin kendi kaderlerini belirleme hakkına ilişkin başvurularını incelemeye devam ettiği kaydediliyor.

Dahası Rusya'da gerginliğin savaşa dönüşmesi için elinden geleni yapan güçler de var. Rusya Liberal-Demokrat Partisi lideri ve aşırı milliyetçi açıklamaları ile meşhur olan Duma Başkan Yardımcısı Vladimir Jirinovski partilileri ile birlikte dinlenmek için Karadeniz'den Abhazya'ya gideceğini belirterek, Gürcistan'ın bunu engelleyemeyeceğine işaret etti. Aynı partiden milletvekili Aleksey Ostrovski, Saakashvili'nin sık sık yurtdışı ziyaretlere gittiğini hatırlatarak, "ABD'nin desteğine rağmen, hala güvenliğinin tam sağlanması için paraları yok, bir gün bir yerde terör kurbanı olabilir" dedi. Ostrovski, Saakashvili'nin, ABD'nin desteğine güvenip Rusya ile şaka yapmaması gerektiğini sözlerine ekledi.

Yeni hükümet Gürcistan'da bugüne kadar üç politik televizyon programına son verdi, bir gazete ve bir dergi kapattı. Ülkedeki hemen hemen bütün televizyon kanalları hükümetin baskısı altında çalışmalarını sürdürmeye çalışıyor. Üzerinde baskı kurulmayan tek televizyon kanalı, hükümet yanlısı RUSTAVI 2. Hatta bir süre önce, adı geçen kanalın başkanı, hükümet tarafından "Sanayi ve Ticaret Odası Başkanı" olarak atandı. Bu gelişmenin ardından, özgür basın ile RUSTAVI 2 arasındaki uçurum gittikçe büyüyor.

Gürcistan Merkez Seçim Komisyonu bugüne kadar yeni hükümetin kadrolaşma politikalarından en çok etkilenen yerlerden biri oldu. CEC şu anda iktidardaki Ulusal Hareket'ine yasadışı olarak destek veriyor.

Ülkede, eski başkan Shevardnadze ile yakın ilişkide bulunan bazı gazeteciler, ciddi bir açıklama yapılmadan göz altına alındı, ülkenin en büyük tütün ürünleri fabrikası kapatıldı. Bu kapatılmanın en büyük önemlerinden biri de, sahibinin aynı zamanda muhalif IBERIA TV'nin sahibi olmasıydı.

Avrupa'da hiç kimse Saakashvili gibi, Shevardnadze'ye göre çok daha demokratik görüşe sahip birinin bu kadar anti-demokratik bir lider olabileceğini tahmin bile edemedi ama artık bu eylemler Gürcistan dışından da görünmeye başladı.

"Bush, devlet başkanı Saakashvili'ye devam eden Amerikan yardımının Gürcistan'daki insan hakları ihlallerinin giderilmesi şartına bağlı olduğunu söylemeli". Bu sözler, Avrupa ve Orta Asya İnsan Hakları İzleme Hareketi yöneticisi Rachel Denber'e ait.

Denber'in yorumlarına ek olarak gelen bir başka görüş ise, Avrupa Konseyi Parlamentosu Toplantısı (PACE) izleme grubu masası adına Matyas Eors'den geldi: "Gürcistan'ın uluslararası organizasyonların taleplerine hala cevap verememiş olması PACE için büyük bir şok olmuştur". PACE, 25 Şubat'ta Tiflis'e gelmiş ve Gürcistan demokrasisinin hala Avrupa denetimine ihtiyacı olduğunu tespit etmişti.

Günümüzde Gürcistan, Avrupa'dan bir reaksiyon bekliyor çünkü Kadife Devrim'in içinden hiç kimse, Avrupa'daki gibi bir demokrasi yaratabilecek durumda değil [Çeviren: Ahmet Görmez].

Komedi tüm dünyada ama en çok da Ortadoğu ve Kafkaslar'da devam ediyor. Demokrasi ve özgürlük getirmek için girdikleri topraklara kan ve göz yaşı hediye eden güçler şimdi de Dünya petrol rezervlerini önemli ölçüde etkileyen Kafkasya üzerinde oyunlar oynamaya başladılar. Tabi bir çok acıya sebep olarak, gelecekteki acıların da garantisini vererek...

AKP'nin ak(tivist)leri ve "bademli imanla imaj arası mal

Kaş- Bir zamanlar, "mütedeyyin" insanların yaşadığı bu topraklarda, adına "infak" denilen, gösterişten uzak, gürültüsüz ve medyatik şova dönüştürülmeyen yardımlar yapıldı. Üstelik bu yardım, müslüman olmanın ön koşulu değildi. "Komşusu açken tok yatan" bizden değildi. Sivil toplum anlayışının, Kızılay-Yeşilay gibi devlet eliyle kurulmuş derneklerle sınırlı olduğu kırklı, ellili yıllardan sonra, "yardım" ve "yardımlaşma" kavramlarının, ilköğretim okullarının hayat bilgisi kitaplarında anlatıldığı masumiyetinden sıyrılıp, Amerikan tarzı yardımlaşma görüntülerine tanık olundu. Bu derneklerin işlevselliği günümüzde bile tartışma konusu olurken, üyelerinin iktidarlara yakın olma, güce, gücüyle öykünme histerisi sınır tanıımıyordu. Özellikle taşrada yaşayan tüccar sınıfı, bürokrat ve orta sınıf memurlarının, bu dernekler aracılığıyla iktidarla kurduğu ilişkiler, adına şimdilerde "iktidar kadınları" dediğimiz kadın gruplarının, kamusal alanda daha fazla boy göstermelerine neden oldu. Ve eşlerinin kartvizitine göre takip edilen hiyerarşik bir yapılanmayla, kendilerini ne kamusal alanda "meşru" bir eylem olanağı yarattılar.

Aman usta...

Kökenleri Osmanlı'ya kadar uzanan bu iki derneğin dışında, bir de, "Hayırlar Vakfı", "Yardımlaşma Derneği" ve "Yardımsevenler Derneği" gibi dernekler, taşra kentlerinde boy göstermeye başladı. Artık geleneksel yardımlaşma anlayışlarının yerini, daha seküler yardım biçimleri alıyordu. Önceleri, "Sağ elin verdiğini sol el görmezken", sağ el ile sol el, kıyasıya bir yardım rekabetine girişti. Günümüz iktidar kadınlarının, görece daha seküler olanlarıyla ilk karşılaşmam seksenlerin başlarına rastlar. İlk gençlik çağının başları... Bir pastacı çırağı olarak sokağa çıkma yasakları ve bekçi düdükları arasında, evden mutfağa koşuşturduğumuz yıllar... Bu söz konusu yardımlaşma derneklerinin üyeleri olan ve eşleri "Şehir Kulübü" müdavimleri olan dönemin "iktidar kadınları", çalıştığım pastanenin mutfağına her Cuma günü gelirler ve ertesi günü yapacakları toplantıları için "bademli kurabiye" sipariş ederlerdi. Şimdi hiçbirisinin yüzünü hatırlamıyor olmama rağmen, giyimleri, özenli makyajları, büyük çerçeveli gözlükleri, diyalogları ve kurabiye sipariş ederken, gösterdikleri titizlikleri bugün gibi hatırlıyorum.

Bir gece önceden suya ilettilip, kabukları soyulan ve özenle peçetelere sarılan bademler, tek tek sayılıp teslim ediliyor ve, "Aman ustacığım! Bademler tam seksen tane, çıraklara dikkat et. Yanlışlıkla bir ikisini ağızlarına atıvermesinler" diye sıkı tembihler savuruyorlardı. Bize de bu kadınların arkasından dalga geçmek kalıyordu geriye:

"Aman ustacığım! Bademler tam seksen tane, kurabiyeler kısıp ateşte pişsin, hafif pembemsi olsun, hepsi 's' şeklinde olsun, aman ustacığım!.."

Kurabiyeleri teslim almaya geldiklerinde, yine aynı şekilde; dört kadın ellerinde gümüş tepsiler, üzeri dantellerle örtülmüş olarak getirilir, kurabiyeler büyük bir ciddiyetle sıralanır ve sanki biraz da uzaya gönderilecek bir me-

kiğin aksamalarını taşıyormuşçasına bir sükunetle derneklerinin yolunu tutarlardı...

Dönemin iktidar kadınları, tam bir modernizm tutkunuydu. Hergün, delir gibi adab-ı muâşeret sohbetleri yaparlardı; nasıl oturulur, nasıl çatal kaşık tutulur, nasıl yürünür, nasıl... Bitmezdi nasıllar. Taşranın genç kızları için tam bir kabustu bu delilik ritüelleri.

Papatyalı yıllar

Seksenlerin ortalarına doğru, yavaş yavaş kabuk değiştiren iktidar kadınlarının "papatyalı" adını alıp büyük bir "metamorfoz" geçirmeleriyle, ortalık iyice şenlenmişti. Papatyalar, öncüllerine göre daha arsızdılar ve tüketim hırslarının sonu gelmiyordu. Kemer ve Beldibi'nin beş yıldızlı otellerinde pasta yapmaya başladığım dönemlerde, yine yakamı bırakmadı iktidar kadınları. Seksen çeşit kahvaltı sofraları, gösterişli akşam yemeklerinde bütün iktidar duygularını kustular üzerimize. Halkın, ananaslı, kivi, avokadolu ve çikitalı yıllara alışmaya çalıştığı bir dönemde, dünyanın bütün nimetlerini ayaklarına getirten ve bu toprakların Kösem Sultan'dan beri tanık olmadığı "iktidar hırsları" ile koca bir aşçı ve pastacı ordusunu zevk-ü sefa savaşlarına sürdüler.

Arada sırada bu kadın gruplarından sıyrılıp rahat bir nefes aldığım olduysa da, yeni dönemin iktidar kadınları yine çıktılar piyasaya. Üstelik bu kez hiç alışık olmadığımız görüntüler ve zevkler eşliğinde.

Üzerlerinde, Paris ve Dubai arasında gelip giden garip kıyafetler, yüzlerinde imanla imaj arası-

urabiye"ler

Yaz: İktidar kadınları

na sıkışmış bir makyajla yine beş yıldızlı otellerin lobi-lerinde "arz-ı endam" ediyorlar. Düğünlerde, davetler- de, yardım organizasyonlarında, kermeslerde... Onlar her yerdeler... Yardım kavramı artık "savaş", "tim" gibi kelimelerle telaffuz ediliyor.

Artık Emine Erdoğan, "yardım timleri" kuruyor:

Senin adın; Recep Tayyip

"..Yakın çevresinden üç kişilik bir tim oluşturan Emine hanım, yoksullara gıda, sağlık, eğitim ve kira yar- dımlarının yanı sıra işsizlere de istihdam sağlıyor... Ra- mazan ayı boyunca her akşam orucunu yoksul bir ev- de açan Emine Erdoğan, yardım geleneğini kurumsal- laştırarak sürdürüyor. Resmi programlar ve Tayyip Er- doğan'ın yurtdışı gezilerinde yeralmayan Emine hanım, yardım faaliyetleri için Ak Parti'nin sosyal işlerinden sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Nurettin Canikli'ye bağlı çalışan bir kurum kurdu. Eşinin İstanbul Büyükşeh- hir Belediye Başkanlığı döneminden tanıştığı arkadaşı Fatma Altın'ı yardım ekibinin başına getiren Emine hanım, Güzin, Canan ve Zeliha Bölükbaşı'nı bu gruba da- hil etti. Emine Erdoğan'ın koordinatörlüğünde çalışan ekip, önce fakir ailelerin evlerine giderek durum tespiti yapıyor. İsim, adres ve ihtiyaçlar not alındıktan sonra yardımın türü ve iş talebi konusunda ajanda tutuluyor. Gerekli düzenlemelerin ardından, en mağdur ailelerden başlayarak yardımlar yapılıyor. Üç kişilik ekiple geceli gündüzlü bir çalışma içinde olduklarına işaret eden Altın, sadece Ramazan ayında toplam bin aileye yardım ulaştırdıklarını açıkladı. Altı milletvekili ve işadamları eşleri ile iş kadınlarının katkıda bulunduğu yardımların, "reklam olur" kaygısıyla gizli tutulduğunu ifade etti. Hamile bir kadını Ramazan Bay- ramı'nda, Ankara'daki özel bir hastaneye götürdüklerini dile getiren Altın, doğan çocuğa "Recep Tayyip" adının verildiğini belirtti. Kayseri'de iş bul- duğu için Ankara'daki eşinden ayrı yaşayan bir kişiyi de masraflarını kar- şılayarak yeniden ailesinin yanına getirdiklerini söyleyen Altın, söz konusu aileye daha sonra ev ve iş temin edildiğini vurguladı. Fatma Altın, geçtiği- miz günlerde, Sincan'da doğan bir bebeğe, "Emine" adının konulduğunu sözlerine ekledi..." (Zaman Gazetesi-29.12. 2002- Emine Dolmacı)

Birbirlerine eş buluyorlar

Gazeteci Şahin Alpay ile bir röportaj yapan ABD'li sosyal antropolog Jenny B. White ise bakın neler anlatıyor:

"..AKP'nin başarısı, dayandığı sosyal hareketten kaynaklanıyor. Bu hare- ket partiden bağımsız. Parti, onlardan nasıl yararlanacağını biliyor. Parti ka- patılırsa çalışmalarına devam ediyorlar. Çünkü kurdukları ilişkileri parti icat etmiş değil. Ama parti olmadan da taleplerini ulusal düzeye taşımaları mümkün değil... 1990'ların sonlarında FP'nin kadın kolları yöneticilerinden bazılarıyla görüştüm. 'Eskiden evlerimizde oturup ekonomiye yük oluyor- duk; ama artık kendimizi bulduk' diyorlardı. 'Kendimizi bulduk', 1960'lar- da Amerikalı feministlerin sloganıydı... Başörtülerini görmeseydiniz Ame- rikalı feministlerle konuştuğunuzu sanırdınız... ABD'deki, 'megachurch' akımları da tıpkı Ümraniye'deki gruplar gibi, birbirlerini tanıyan insanlar- dan oluşan 'hücreler' kuruyor... 'Hücre' mensupları çeşitli sosyal ihtiyaçla- rının karşılanmasında birbirlerine destek oluyorlar. Buna arkadaşlık yap- mak, hatta eş bulmak da dahil... Amerikalılar sanılanın aksine son derece dindar, muhafazakar insanlardır. Tıpkı Türkiye'de kente yeni taşınan köy- lüler gibi, kentlerin kenar mahallelerine taşınan Ame- rikalıları, burada çeşitli sorunlarla karşılaşıyorlar. Kiliseler onların güçlüklerle başa çıkmaları için yeni dostluklar, dayanışma grupları kurmalarına yardımcı oluyor ve onları 'hücreler'de toplu- yor..."

Yine Ramazan ayı yaklaşıyor, tüylerim ürperi- yor, içim burkuluyor, yüreğim daralıyor.

Yirmi yıldır bu kadınlar için kurabiye, pasta pişi- riyorum. Yoruldum, usandım, bıktım... N'oolur kurabiyelere yazık etmeyin, una, şekere, ba- demlere yazık etmeyin. Bu halkın çocukları kurabiye yiyemiyor. Bu çocukların anaları, yardım kuyruklarında, üzerlerine atılan bul- gur çuvallarının altında ölüyorlar..

otaftali@hotmail.com

Oktay Taftalı

Emperyalizm Gölgesinde Etno-Milliyetçilik

Yaklaşık son onbeş seneden beri siyasi ve ekonomik kavramların, kasıtlı olarak çarpıtıldığı bir sürece tanık olu- yoruz. Bu çarpıtma ve kafa karıştırma propagandalarının sonucunda, kürt meselesinin çözümünü, demokrasi şampi- yonu ABD üstlenmiş görünüyor.

Kozmopolit medyada yer alan bazı eski solcu, yeni ABD mandacıları unsurlar ise, yıllardan beri insan hakları, sivil toplum, vb. şişme kavramlar arkasına sığınarak, büyük bir sadakatle bu programın yürütülmesine katkıda bulunuyor- lar. Güzel.

Bu teşhir olmuş kişiliklere ve onların faaliyetlerine diye- cek fazlaca sözümüz yok. Biz şimdi, biraz modası geçmiş düşüncelerden yola çıkarak, bazı saptamalar yapmaya çalışım.

Yeryüzünde kapitalizmin ortaya çıkmasıyla başgösteren uluslaşma süreci, kapitalizmin 1900'lü yıllarda tekeli aş- maya (emperyalist aşamaya) sıçramasıyla sona ermiştir. Bir kere bu böyle biline.

Ulus trenine tarihi olarak son istasyondan binmeyi başa- ran Ruslar ve biz Türkler dahi, bugün kendi tarih ve ulus bilincimiz açısından, onlarca sıkıntıyla karşı karşıyayız. Bun- dan dolayıdır ki, dilimizden, yaşama biçimimize kadar her yere sızan Amerikanizm, bu topraklarda, böylesine kolay at koşturabilmektedir.

Hâl böyleyken, yakın zamanlara dek sosyalizm perspekti- finin sunduğu çözüm önerileri, ezilen halklar ve uluslar açısından samimi bir umut teşkil ediyordu. Bir ulusal de- mokratik devrim sürecinin devamında, kesintisiz biçimde sosyalist ekonominin tesis edilmesi, bu çağda ulus olabil- menin yegane koşuluuydu.

Demek oluyor ki, eğer ezilen bağımlı bir ulus, sömürge veya yarı sömürge bir ülke, bu çağda vereceği anti-emper- yalist bir savaşın ardisıra, kesintisiz olarak, kendi kendine yeterli bir ekonomik yaşantı birlikteliği tesis edemezse her şey boşunadır.

Şunu bir kez daha açıkça vurgulamak gerekiyor: Günü- müzde emperyalist kuşatma altında uluslaşmak, ulus olarak varolmak, kendi kendine yeterli anti-kapitalist bir ekono- miye yaslanmaksızın mümkün değildir.

Emperyalist ülkelerin iki dünya savaşı ve bir terör çağı sayesinde paylaştıkları (aslında nihai olarak paylaşamadıkları) pazarlara, bizzat o pazarın içinden sıyrılıp, kapitalist kal- kınma yoluyla palazlanarak ortak olabileceğini sanmak, bu- dalaca bir propagandadır. Üstelik bu propaganda yine em- peryalizm tarafından dikte edilegelmiştir: "Çalışın, borçla- nın, büyüün, kalkının, siz de Almanya gibi, Japonya gibi olun borçlarınızı ödeyin, vs,vs."

Güney Kore, Tayvan gibi emperyalizm eliyle zoraki ve güdük bir uluslaşma sürecine maruz kılınmış topluluklar, bir dönem örnek ülkeler olarak sık sık öne sürülüyorlardı. Ancak bu ülkelerde yakın geçmişte yaşanan ekonomik krizler, ürettikleri artı değer üzerinde hiçbir hak iddia ede- meyen bu toplulukların, nasıl yarım yamalak birer ulus ol- duklarını gözler önüne sermiştir.

Eğer ulus olmanın koşulu, kapitalist ekonomik yaşantı birlikteliğinden geçiyorsa, o toplumun kendi ürettiği artı değer üzerinde, yine kendisinin denetim sahibi olması es- asdır. Aksi takdirde ezilen bağımlı ulus, sömürge, yarı sömür- ge, adına ne dersenez deyin, herhangi bir şey olursunuz ama ulus olamazsınız.

Kapitalist-emperyalist ülkelerin dünya pazarlarını parsel- lemesinden sonra ulus olarak varolmak, anti-kapitalist bir ekonomik yöntemle bu sürecin dışına çıkmaktan geçiyor. Evet sosyalizm bir dönemler bu konuda en güvenilir umut kaynağıydı.

Fakat gel gör ki, artık sosyalizm adı altında yürütülen kollektivist uygulamalar da, emperyalizmin uzun soluklu sa- vaşı sonucunda, dağılmış ve muhataplarının gözünde bir an- lam ifade etmez hale gelmiştir. Üstelik işçi sınıfının, bu ko-

nudaki duyarlılığını dünya çapında yitirdiğine, deyim yerin- deyse bir sınıf olma özelliğinden bile vaz geçtiğine tanık oluyoruz.

Öyleyse, uluslaşma treninin kalkmasının üzerinden yüz yıl geçmesine ve görünürde herhangi bir sosyalizm pers- pektifi olmamasına rağmen, dünyanın çeşitli yörelerinde yürütülen sözümona uluslaşma çabalarının anlamı ne olabi- lir?

Ulus devletin alt yapısını oluşturan kapitalizm bir yana, henüz kapitalizm öncesi feodal aşiret yapısının egemen ol- duğu bir coğrafyada, üstelik emperyalizmin himayesinde, hangi ulus devlet ve nasıl? Aslında bu soru cevabını kendi içerisinde barındırıyor.

Ancak acı veren durum şudur: bu memlekette ve dünya- nın benzer bir çok ülkesinde, yıllar boyu sürdürülen dürüst ve samimi tartışmalar unutulmuştur. Bu uğurda verilen mücadeleler, sönen hayatlar vefasızca bir kenara bırakıl- mıştır. Ve gelineen noktada, ezilen ulusların, sömürge ve ya- rı sömürge ülkelerin kurtuluşu ABD emperyalizminden beklenmektedir.

Bütün bir yakın geçmiş boşuna yaşanmış, deyim yerin- deyse tarihte nafi bir yarık açılmıştır. Öyleyse bütün tar- tışmalara, çekilen sıkıntılara, babasının kesesinden yok olup giden hayatlara ne gerek vardı ki?

Madem herkes kölelikten kurtuluşunu, dünyanın efendi- lerine ihale edecekti, öyleyse bu işi en baştan yapmak ge- rekmez miydi? Madem ABD özgürlük, demokrasi, insan hakları getirecekti, herkes yatak odasının kapısını Yan- kee'ye yıllar önce açsaydı ya! Bugünün demokrasi ve insan hakları ajanları, niçin otuz yıl önce solculuk yapıyorlardı ki? Niye bizi kandırdılar? İlle de keriz yerine konulmak vazge- çilmez kaderimiz midir yani?

Siyasi olarak hem emperyalizmin ırmaklarında yıkanmak, sivil toplumculuk yapmak, fikir adamı olmak, hem de insan hakları, demokrasi vs, şampiyonu olmak nasıl mümkün ola- biliyor? Biz buna inanalım mı yani?

Başkalarını keriz yerine koyanların, eğer fındık kadar akılları varsa, bu konularda keriz yerine koyduklarının da, en az kendileri kadar akıllı olduğunu düşünmeleri gerek- mez mi? Ama yalan yok, insanın kendisini, apaçık gerçeği kanıtlamak zorunda hissetmesi de acı veriyor ya, neyse...

Aslında Batı medeniyeti tarihinde, ütöpik ve bilimsel sos- yalist düşüncenin, yüzyıllar boyunca çalışıp dininerek orta- ya koyduğu değerlerin, yine Batı emperyalizmi tarafından bugün düşmanca kullanılması, bu medeniyetin yaşadığı en büyük krizdir.

Batı medeniyeti değerleri arasında, seçici ve ayıklayıcı bir tavırla iyi ve güzel olanı arayıp bulmak, artık neredeyse im- kansız hale gelmiştir. Çünkü Batı'nın yarattığı iyi ve güzel değerler günümüzde el değiştirmiş ve bu değerlerin Ba- tı'daki gerçek sahipleri de, haklarından vaz geçerek, tarih sahnesinin edilgin izleyicilerine dönüşmüşlerdir. Acı ama gerçek. Yoksa emperyalizmin, anılan değerleri bu denli ko- lay sahiplenmesi ve istismar etmesi düşünülebilir miydi?

Kapitalizm başlangıçta olmasa bile, yakın zamanlarda ele geçirdiği sosyalist değerleri, kendi amaçları doğrultusunda düşmanca kullanarak, bütün Batı medeniyetine damgasını vurmaktadır. İşte tüm bunlardan dolayı Batı medeniyeti ar- tık Batı medeniyeti değil; "kapitalist Batı medeniyetidir." Batı'da ulusal kurtuluştan, din ve vicdan hürriyetine kadar, kapitalizmin belirlenimi dışında, bağımsız hiçbir değer kal- maması, bu sıfatı öngörüyor.

Açık veya dolaylı yoldan ABD'yi demokrasi şampiyonu ilan edenler, Balkanlar'dan uzak Asya'ya kadar, emperyaliz- min kullanımındaki değerler sayesinde özgür ve mutlu ol- muş, bir tek ulus, bir tek etnik topluluk, bir tek aşiret gös- tersinler.

Yusuf Yavuz | yavuzyusuf@superposta.com

Ulu Tanrı, Güzel Tanrı, Aman Tanrı...

Sedat Peker'i koru tanrı!

"ULU TANRI! Türk milletini lafçı değil, elinden iş gelir insanlar et! Bir şey söylemek vazife yapmak değildir. Onu fiilen yapmak ve yaptırmanın vazife olduğunu beyinlere sok! GÜZEL TANRI! Sana hepsinden çok yalvardığım şudur: TÜRK'ü dalkavukluktan kurtar! Dalkavukluk ve emsali vasıtalara zengin olmaktan kuru! TÜRK'e kötü para hırsı verme! Dalkavukları yok et! AMAN TANRI! TÜRK aile, töre ve disiplinini her şeyden evvel kuru! TÜRK toprağında hürler yaşasın. Adaletten başka bir şey hüküm sürmesin! Sen TÜRK'e tabii şeylere, tabiata karşı sevgi ver! TÜRK yurdunda yoksulluk o kadar azalsın ki fakirlik suç sayılsın. TANRI! TÜRKÇE konuşulan, TÜRK'e yurtluk etmiş olan yerleri kıyamete kadar TÜRK'ün hükmü altında bırak!"

Okumuş olduğunuz metnin "aminci'si, geçen hafta, Emniyet Genel Müdürlüğü'nün, büyük bir operasyonla gözaltına aldığı, Türkiye'nin dokunulmazlar listesinin önemli sıralarında yer alan ülkücü, "reis" Sedat Peker. Bu duanın tam metni de "Reis" in sahibi olduğu www.ozturkler.com sitesi. Kaleme alan kişi de Oğuz Kaan! -Buradaki "Reis" tamlaması lütfen yanlış anlaşılmasın. Sedat Peker'in halasının oğlunun adı "Reis"miş ve kendisine "göbek adı" olarak, bu ünvan "takdir edilmiş."- Peker, gazetelere ve televizyonlara yansıyan kanlı suç listesinin her kaleminde, "Birleşik Türk Devletleri" hayalinin her adımında, bu duayı mı okuyordu acaba; bilinmez.

Kimdir Sedat Peker: O, eroin sattığı gerekçesi ile Nuri Alço'yu, et ezme aleti ile döven kişi. Parasızlık nedeniyle inşaatı yarım kalan Karadeniz Teknik Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ne, kendi adının verilmesi kaydı ile, inşaatı tamamlayacağını açıklayan zat. O, Kanal 7 Televizyonu'nda çıktığı canlı yayında, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ni tehdit ederek istediğini alabileceğini savunabilen bir düşünür. Yeter ki; Türkiye, Avrupa Birliği sorununu Sedat Peker'e bıraksın bir... Avrupa Birliği görmeyecek mi; villasında aleme çağırdığı Rus kadınlarını nasıl, "tokat manyağı" yaptığını. Tanrı bir kere Sedat Peker'i korumaya görsün. O müzakere tarihini de alir, gerekirse yeni aday ülkelere verir de... O bir Sedat Peker.

Gazetelerin, televizyonların dahi büyük bir mesafe ile yaklaştığı, hatta bir dönem büyük bir gazetenin genel yayın yönetmenini bile tehdit ettiği ileri sürülen Peker'in, Star Televizyonu'nun hemen yanı başında, Cem Uzan tarafından kendisine tahsis edilen bir alanda otomobil galerisi açtığı ve buradan "karşıdaki" medya plazalara gözdağı verdiği de iddialar arasında. Bir başka iddia ise, Eski bir belediye başkanının bu tehditi öğrendiği ve adamlarını toplayarak söz konusu genel yayın yönetmenini koruma altına aldığı...

Sedat Peker, 1970 Sakarya doğumlu. Yeraltı alemlerinde lakabı; Köroğlu... Gençlik yılları Almanyada geçen Peker, adını ve imajını "uyuşturucu ile mücadele eden baba" olarak duyurdu. "Tehditle tahsilat yapmak", "Zorla alıkoymak", "Adam öldürmeye azmettirmek" suçlarından 7 ay aranan Peker, teslim olacağını bildirerek, 19 Ağustos 1998'de Romanya'dan Türkiye'ye geldi. Ekim 1998'de Peker ve 12 adamı hakkında İstanbul DGM'de, "Çete kurmak ve yönetmek" suçundan dava açıldı. Peker, 24 Ma-

yıs 1999'da tahliye edildi. Peker'in halen tutuksuz yargılandığı dava, "çete" suçları, DGM yetki alanından çıktığı için İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderildi. Bayrampaşa Cezaevi'nde tutuklu bulunduğu 8.5 ayda Peker krallar gibi yaşamış, rokfor peynirinden çamaşır makinesine kadar her istediğini cezaevine getirtmişti. Sadece kokoreç makinesi dışında... En büyük düşkünlüğü kokoreçti. Ama nasıl bir kokoreç? Anne karında bulunan kuzunun, daha dışkı geçmemiş bağırsakları alınarak "yapılan" kokoreç tadında.

Peker cezaevinde şaşalı hayatını sürdürürken, yine adı çeşitli suçlara karıştı. Örneğin, Milliyet'ten bir haber:

"Sedat Peker'in sevgiliyle gönül ilişkisine girdiği ileri sürülen kişiye silahlı saldırı düzenlenip yanlışlıkla bir başkasının öldürülmesi olayına ilişkin 6 kişi yakalandı. Organize Suçlar Şube Müdürlüğü'nden yapılan açıklamaya göre, organize suç örgütü başı olduğu ileri sürülen kişinin dostu olduğu belirtilen kadınla gönül ilişkisine girdiğinden şüphelenilen genci vurmak istedikleri ve yanlışlıkla yanındaki başka birini öldürdükleri belirlenen zanlıların yakalanması için, operasyon yapıldı. Operasyonda, olaya karıştıkları öne sürülen 6 kişi yakalandı. Polis yetkilileri, halen cezaevinde bulunan Sedat Peker'in "in adamı olduğu ileri sürülen kişilerin, üniversite öğrencisi Ebru Cerik'in okulda tanıştığı Cihat Suavi ile gönül ilişkisine girdiği gerekçesiyle Suavi'yi izlediğinin belirlendiğini kaydettiler. Daha sonra, Kadıköy'de bir otomobilin içindeki Suavi'ye ateş edildiği, ancak yanlışlıkla aracın içindeki Ayhan Yavuz'un öldürüldüğünün anlaşıldığı belirtildi." Peker'in şöhretinin başlangıcı bu irili ufaklı vakalar, cezaevi hayatları değil elbette. Yeraltı kariyeri, Kutlu Savaş'ın hazırladığı Susurluk Raporu'ndaki ilişkilerinin açığa çıkması ile büyüdü: Savaş'ın hazırladığı raporda, Peker'in ilişkilerinden şöyle söz ediliyor:

"Mehmet Eymür, telefonu ile Meral Akşener'i, DYP Genel Merkezi'ni, Gazeteci Nurcan Akad'ı, Tolga Şakir Atik'i, Özer Çiller'i, Mehmet Ağar'ı, Adil Öngen'i aramaktadır. Sedat Peker, (Memiş Tavukçu adına kayıtlı) 532-2.. 61 11 numaralı telefonu ile Jandarma İstihbaratı'na kayıtlı numaraları arıyor. Ali Yıldız adına kayıtlı 532-2.. 27 01 ve 2.. 83 14 numaralı telefonlardan Sedat Peker arıyor. Sedat Peker, Veli Küçük'ü pek çok kere arıyor. Telefon arayntı faturalarının toplamının ise, bu kişilerin legal gelirlerini aşacağı görülecektir. Yeşil, Ankara'dan Jandarma İstihbaratı'nı, JITEM komutanı Nurettin Ata'yı aradığı gibi aynı numaradan Macaristan'da Sayın Yılmaz'a saldırıların da arıyor. İncelemeleri sürdürünce Sedat Peker, Sami Hoştan, Abdullah Çatlı, gerçek Mehmet Özbay ve Topal'a ait gazino telefonları, Hadi Özcan ve daha pek çok telefonun Yeşil'e ait 542-2.. 50 21'i aradığı ortaya çıkıyor."

Savaş'ın raporu, elbette ki; Peker'in ilişkilerini yavaş yavaş ortaya döküyor, o ise durmak bilmiyordu. Adapazarı depremine, devletten daha önce özel bir helikopter ile ulaşan Peker, onbinlerce kişiye yemek dağıtıyordu.

23 Mayıs 2002'de büyük bir sansasyonla, "Reis"liğini dünya aleme duyuruyor, "Organize suç örgütü lideri" olduğu suçlamasıyla DGM'de yargılanırken,

"Turan idealini temsilen, dünyadaki bütün Türkleri internet aracılığıyla buluşturmaya amaçlayan 'www.ozturkler.com' sitesi"ni, Hilton Convention Center'da bin 500 kişinin katılımıyla açıyor, tüm davetlilere girişte 14 ayar altından rozet armağan ediliyordu.

Kimler yoktu ki gecede:

Eski Futbol Federasyonu Başkanı Haluk Ulusoy, eski Devlet Bakanı Mehmet Ali Yılmaz, eski bakanlar Abdülhaluk Çay, Sadi Somuncuoğlu, emekli general Veli Küçük, Prof. Şener Üşümezsoy, Ord. Prof. Reha Oğuz Türkkan, İbrahim Tatlıses, Mehmet Ali Erbil, Adnan Şenses, Seda Sayan, Gönül Yazar, Osman Yağmurdereli, Hakan Altun, Şenol İpek, Cengiz Kurtoglu...

Davetiler, duvarlardaki Türk hükümdarlarının fotoğraflarına bakarak gözlemlerini yerken, dev bir Türklük haritası önünde demir dövülüyordu. Otağ gibi düzenlenen mekânda Mehteran grubu da bir gösteri sunuyordu. Gecenin sunuculuğunu ise Erkan Yolaç yapıyordu.

Milliyet Gazetesi'nin haberine göre, "Gecede, Eski Devlet Bakanı Mehmet Ali Yılmaz, Türk dünyasına hizmeti geçen Türkçülere birer plaket verirken; cezaevindeki Korkut Eken'in oğlu Koray Eken, "ödü"ü almak üzere sahneye çıktığında salon alkışlarla inledi." Emekli orgeneral Muhittin Fisunoğlu ise plaketi almaya gelmemişti. Gecede konuşan ve adı Susurluk Raporu'nun pek çok satırında geçen emekli General Veli Küçük ise şunları söylüyordu:

"Globalleşmeye ve Avrupa Birliği'ne karşı değiliz. Ancak onurluca girmek istiyoruz, şereflice gireceğiz. Gidip kapılarında yalvarmayacağız. Yalvarmadan gireceğiz. Ama asıl birlik, asıl Türk milletinin 300 milyonluk Türk birliğidir. Bu birlik mutlaka teessüs edecektir. Asıl Türk milletinin yolu Tanrıdağları'ndan, Ergenekon'dan geçecek." Sedat Peker, 19 Mayıs 2002'de de *Aydınlık Dergisi*'nde ortaya çıktı. Bir dönem kanlı bıçaklı oldukları İşçi Partisi'nin yayın organı *Aydınlık'ta*, tam sayfa ilanla 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı'nı kutlayan "Öztürkler'e, İşçi Partisi

Genel Başkanı Doğu Perinçek destek veriyor, "Türkçü ve Milliyetçi akımın İşçi Partisi'ne doğru bir yöneliş içinde olduğu"nu söylüyor, "Artık insanlar ulusal birlik için bir noktada buluşuyor" diyor.

Son günlerde Sedat Peker adı yine gündemde. Emniyet Genel Müdürlüğü'nün başlattığı büyük operasyonda, kamuoyuna açıklandığı üzere pek çok "delil ele geçirilmiş", Peker'in evinden çıkan fotoğraflar, adam dövme, kol kesme kasetleri gazetecilere izlettirilmiş, bir gecede baskı ve şiddet ile ele geçirildiği maden ocakları, çimento fabrikaları herkese anlatılmıştı. Gökhan Özen'in yine Sedat Peker'e çektiği özel video klip ise ayrı bir konu. Emniyetten yapılan açıklamalar buydu. Ama Sedat Peker, Adliye'den serbest bırakılacak, serbest bırakıldıktan 10 saat sonra hakkında giyabi tutuklama kararı çıkacaktı. Tüm Türkiye'yi hayretlere düşüren bu hukuk gittiklerinde, serbest bırakılmasından 83 saat sonra Beşiktaş Adliyesi'ne teslim olan Peker, tutuklanıp önce Bayrampaşa Cezaevi'ne, ardından da Kandıra F Tipi Cezaevi'ne konacaktı. yeniHarman'a konuyu değerlendiren eski bir güvenlik yetkilisi, konu ile ilgili şunları söylüyor:

"Peker'in serbest bırakılması olayında, Adliye'nin hiçbir kusuru yoktur. Çünkü polis tarafından savcılar önüne hiçbir delil konmamıştır. Savcılar buna bakar. 200 klasör denen dosya, sadece 83 sayfadır ve bunların içinde internetten alınmış sayfalar da vardır. Polis, hazırlık soruşturmasını yürütmeyi, delil toplamayı bilmemektedir. Bu olay da bunun yolaçtığı bir sonuçtur. Dosyada Peker'in tutuklanması gerektirecek birşey de yoktur."

Peker'in serveti, bir iddiaya göre Düzcü müteveffa mafya babalarından Ferda Seven'le ilişkilendiriliyor. Seven'in ölümünden sonra işi devralan Peker, Hasanpaşa ve Fikirtepe civarında bulunan Ülkü Ocakları'nın da lojistik desteğiyle büyümüş. Buna bir de zamanında devlet bakanlığına kadar yükselmiş Mehmet Ali Yılmaz'ın "Bizim çocuklar" hitabı eklenince Peker'in önü açılmış. Bahsi geçen dönemde Peker'in uyuşturucu satıcılarına uyguladığı yöntem, anlatılanlara göre şu: Kurbanın kafasına havlu sarıp, et ezme aletiyle dövmek. Peker JITEM'e uyuşturucu ticaretiyle ilgili düzenli bilgi verdiğini ifade etmişti. Eline geçen tüm parayı dağıttığını da. Her mafyöz tipin kendini temize çıkarma hamlesi; "Ben Robin Hood'um kardeşim. Benden ne istiyorsunuz?" Önce tutuklanan, sonra salıverilen, daha sonra tekrar "teslim alınan" Sedat Peker'in avukatlarından Mehmet Doğru, müvekkilinin kaçmadığını ve gizlenmediğini öne sürerek, belindeki rahatsızlığı nedeniyle bir süre kısmen tedavi gördüğünü açıkladı. Peker'in polislerce kapıda gözaltına alınması Doğru'ya göre hukuki değil:

"Hayatını hukukun üstünlüğünü savunmak adına heba etmiş müvekkili için büyük haksızlık."

Her gazetede bir kaç "has adamı" bulunduğu öne sürülen, üst mevki sahiplerinin "iyi çocuk" diye sahiplendiği Sedat Peker. Bundan sonraki seyri Türkiye'nin yakın geleceğiyle ilgili fikir verecek.. Sedat mı kalacak, yoksa sedatifi mi olacak, bunu zaman gösterecek?

Ulu Tanrı, güzel Tanrı, amman Tanrı; bir yanlış olmasın. Sedat Peker abimizdir...

yeniHarman

Gazi Dosyası-2

**Güneydoğu'da savaşmış 550 bin eski asker
Vietnam Sendromu ile başbaşa**

Madalyalı mahkumlar zamanı

**Cinnet, cinayet haberlerinde, 3 sayfalarda,
babaların fotoğraflarında onlar...**

**Savaşın tanıkları anlatıyor:
Ayağımı havada gördüm...
Aklını kaybeden de gazidir...
Bir Kıbrıs gzisinden:
Kulağımda yankılanan patlayan bombanın
cıcır böceği sesleri...
Ayağını eline almış, "Komutanım ne
telaşlanıyorsun?" diyor...**

Banu Acun banua@bilgi.edu.tr

Aramızda yaşayan ölümler, yaralı ruhlar

Ölümle, yüzyüze gelmek; yüzleşmek. Bir insanın hayatının sona erişini izlemek! Ya da öldürmenin, "ne kadar basit" olduğunu keşfetmek... Bunlardan birini, bir kez olsun deneyimleyen bir insan, artık "eskisi" gibi olabilir mi? Kızının saçını eskisi gibi okşayabilir, sevgisini eskisi gibi öpebilir ya da başını yastığa koyup, he-saplaşma vakti geldiğinde rahat uyuyabilir mi?

Her insan kendisi ve sevdikleri için güvenli bir çevre ve yaşam alanı arar. Ölüm, doğal olduğunda daha rahat kabullenilebilir. Savaşın, çatışma ortamının, ona ta-nık olanlarda yitirdiği düşünce ise yaşadığı dünyanın, hu-zurlu ve güvenli olduğudur...

Psikolojide savaşın, insanın ruhsal yapısı üzerindeki etkileri, travma adı altında değerlendiriliyor. Travma, kişinin ölüm tehdidiyle yüzyüze kalarak, korku, dehşet ve çaresizlik gibi bir takım duygulara teslim olması de-mek. Savaşın sebep olduğu travma, gerek belirtileri, ge-rekse de tedavi yöntemi açısından, işkence, tecavüz, şiddet, depresyon veya sel gibi diğer travmatik olaylardan farklı değil. Ancak öldürmek, ölüme tanıklık etmek, göç, işkence gibi birden çok travmanın geniş kitleleri etkilemesi, hastalığın tedavisini de güçleştiriyor ve, "Travma sonrası stres bozukluğu" denilen bu hastalığı toplumsal bir sorun haline dönüştürüyor.

25 yıl önce tanısı yoktu

İnsanlık tarihinin kayda alınan 5 bin 600 yılında, 14 bin 600'den fazla savaş yaşandı. Yani her bir yıla 2.6 savaş düştü. Her otuz yıl, bir kuşak olarak kabul edilir-se; bugüne dek dünya üzerinde yaşamış 185 kuşağın sadece 10'u savaştan bir ömür sürebildi. 20. yüzyılda yaşanan iki büyük dünya savaşından sonra, sanki "in-sanlık barış ve huzur içinde yaşamaktaymış" gibi bir ya-nılsama yaşandı. Oysa, İkinci Dünya Savaşı'ndan bu ya-na 150'ye yakın savaş gerçekleşti ve bu savaşlarda 60 milyondan fazla insan yaşamını kaybetti. Bu rakam İkin-ci Dünya Savaşı'nda ölenlerin 3-4 katıydı.

Bunca savaşa rağmen psikoloji ve psikiyatri bilimi, savaşın, savaşın döndükten sonra yaşadıkları ruhsal sorunlara, 1980'lere kadar net bir tanı koymadı, koyamadı. Zira Birinci ve 2. Dünya Savaşları sırasında da, uzmanların farketmediği hastalık belirtileri, devletlere yükümlülükler getireceği kaygısıyla, daha çok savaş sendromu, sinirsel şok ya da ruhsal bozukluk olarak nitelendirildi.

O yıllarda, İngiltere'de bu tanıyla devletten tazminat istemede bulunanlara tazminat ödenmediği gibi, ABD'de bu travma, ruhsal bir bozukluk olarak adlandı-rılmak bir yana, bir tür "savaş yorgunluğu" olarak de-ğerlendirildi.

Vietnam'dan, "sendrom getirdiler"

Ancak Amerikalı ruh sağlığı uzmanlarının, Vietnam Savaşı'ndan dönen askerler üzerinde yaptığı araştırmalar, savaşın "profesyonel bir yardım alınmazsa" sava-şın ruhlarında normal hayatlarına dönmelerini en-gelleyecek onarılamaz yaralar açtığını ortaya koydu. 1980'lerde ruh hastalıkları literatürüne giren, "Travma sonrası stres bozukluğu", bu tarihten sonra, "Vietnam Sendromu" adıyla anılmaya başlandı. Vietnam Savaşı'na

Büyükşehir Belediyesi Ankaraspor-Galatasaray maçında sahaya giren iki gazi, protestolarıyla maçı durdurdu.

giden, 3 milyon 150 bin Amerikan askerinin 478 binin-de, travma sonrası stres bozukluğunun kronikleştiği tespit edildi. Hastalığın Vietnam'dan gazi olarak dönen askerlerde oranı yüzde 42'ydı. Yaralanan ve hayati teh-likelere girenlerde ise bu oran, yüzde 59 ile yüzde 65 arasında değişiyordu.

Vietnam'dan 58 bin 129 Amerikan askeri ceset tor-balarıyla ülkesine dönerken, sağ kalanlar savaşta yaşa-dıklarını belleklerine kazıdı. Bugüne kadar intihar eden emekli askerlerin sayısı ise savaşta ölenleri geçti. Ame-rika Birleşik Devletleri'nde, savaştan sonra adı şiddet olaylarında yüzde 10 artış tespit edildi. Ve ardından Ga-zi Bakanlığı kuruldu, Veteranlar için onlarca rehabili-tasyon merkezleri açıldı, çeşitli sosyal haklar tanındı.

Yalnız ABD'de değil sonraki yıllarda, farklı coğrafya-larda yaşanan savaşlarda, savaşın sonrasında yapılan araştırmalarda da sonuç değişmemişti. Eski Yugoslav-ya'da iç savaş ertesinde Belgrad ve Saraybosna'da yapı-lan çalışmalarda yüzde 20 oranında, travma sonrası stres bozukluğu tanısına rastlandı. Hastaların yüzde 53'ünün işkence gördüğü, yüzde 23'ünün savaş gazisi, yüzde 21'inin mülteci olduğu, yüzde 9'unun mecburen göç ettiği ve yüzde 3'ünün ise NATO bombardmanına maruz kaldığı saptandı.

Ertelenen bir tartışma

Peki ya 30 yıllık yakın tarihi bir savaş ve 2 büyük toplumsal çatışma ile şekillenen, Türkiye'de durum na-sıl? 1974'te Kıbrıs'ta savaşın; 15 yıl boyunca Güneydo-ğu'da çarpışan askerlerin, polislerin, çatışmanın orta-sında kalanların, sivillerin, köyleri boşaltılan köylülerin; 12 Eylül'ün işkence tezgahından geçenlerin ruh sağlık-ları normal olabilir mi? Bu soruya bilimsel veriler ışık-ğında, "Türk milleti mertttir!" demenin pek anlamı yok! Ama bu sorular Türkiye'de uzun yıllar boyunca konuşulması ertelenen bir tartışmaya işaret ediyor. Sa-vaşın binler, onbinlerle ifade edilen ölü ve yaralı bilan-çolarına yenilerini ekliyor! Aramızda yaşayan ölümlerin ve yaralı ruhların bu toplumun içinde gezdiğine dikkat çekiyor.

Güneydoğu'ya çatışmanın sürdüğü 15 yılda, 2 milyon 500 bin asker gönderildi. Kaba bir hesaplama, bu askerle-rin 500 bininin travmatize olması gerekiyor. Bu sayıya polisleri ve Kıbrıs gazilerini eklediğinizde, sokakta Viet-nam sendromlu 550 bin eski asker dolaştığı ortaya çı-kıyor. Hal böyleyken Türkiye'de 300 yataklı tek bir re-habilitasyon merkezi bulunuyor. Bir iddiaya göre, tıpkı İngilizlerin, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra yaptığı gibi, 6 ay öncesine kadar askeri hastanelerde psikologların travma sonrası stres bozukluğu tanısı koymasına yasaktı. Böylelikle, Türkiye Cumhuriyeti yeni gazilerle uğraşma sorumluluğundan, tazminat verme yükünden, sosyal olanaklar sağlama yükümlülüğünden kurtulmuş oluyor-du. "Vatan için!" eline silah verip, cepheye gönderdiği gençlerini, sanki eskisi gibi olabileceklermiş gibi, sivil hayatlarına salıyordu.

Hakime, "Komutanım" demek

Bugün 3. sayfa haberlerini dikkatle okuduğunuzda, 3. sayfadaki cinnet, cinayet haberlerinin kahramanlarının pek çoğunun geçmişinde, savaşın, çatışmanın izleri var. Balkanlar cinayeti sanığı Tuncay Baktımur'un, mahke-mede hakime "Komutanım" diye hitap etmesi tuhaf değil mi? Bu "kahramanlar" birinci sayfaya ise "Susur-luk" gibi çetelerle, kimi zaman da mafya babalarıyla yanyana, kelepçeli fotoğraflarda çıkıyor. Cezaevlerinde de, "Madalyalı mahkum"ların sayısı gün geçtikçe artı-yor. Oysa artık Türkiye'nin gerçeğini kabul edip vefa borcunu değil, teşhisi koyup, borcunu eski askerlerine ödemesi gerekiyor! Ve görünen o ki tıpkı Büyükşehir Belediyesi Ankaraspor- Galatasaray maçında olduğu gi-bi sahaya alınmayan gazilerin, maçı durdurup hakeme "Gazi kimlikleri"ni göstermesi çok uzak bir ihtimal de değil!

Öldüler, öldürüldüler, yaralandılar Savaşın, tecavüzün

Psikiyatr Doç. Dr. Doğan Şahin, İstanbul Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı, Sosyal Psikiyatri Servisi öğre-tim üyesi. Doç. Dr. Şahin, post travmatik stres bozuk-luğu ve Türkiye'deki vakalarla ilgili soruları yanıtladı:

Vietnam sendromu denen rahatsızlığa artık biz de yabancı değiliz. Daha önceden savaş nevrozu ya da konsantrasyon kamp sendromu diye adlandırılan bir rahatsızlıktı. Yani ilk önce daha çok Birinci Dün-ya Savaşı'ndan sonra ve İkinci Dünya Savaşı'nda anlaşıldı. Ama Viet-nam'dan sonra iyice ortaya çıktı.

Bu kadar eski bir problem olmasına rağmen, bir psikiyatrik tanı ola-rak sınıflandırmalara 1980'den sonra girdi. Hastalıkların sınıflandırıldı-ğı listede de ilk defa 1980 yılında yer alıyor. Şimdiki adı travma son-ra-sı stres bozukluğu ya da post travmatik stres bozukluğu. Şöyle bir şey bu rahatsızlık: Aslında sadece savaşta, konsantrasyon kamplarında, ola-ğanüstü deneyimleri olan insanlarda görülüyor. Bugün travma son-ra-sı stres bozukluğu olarak yeniden adlandırdığımız bu hastalık, olağandı-şı her türlü travmadan sonra görülebiliyor: İşkence, depresyon, volkan patlaması, kasırga, doğal afetler... Hatta bir insanın öldürülmesine tanık olmak. Ağır, günlük hayatta çok sık olmayan olağanüstü, olağandı-şı travmalar. Savaş olması şart değil; bu rahatsızlığı yapıyor. Ama ra-hatsızlığın ortaya çıkması için iki önemli faktör var gibi görünüyor: Bi-rincisi dehşet duygusu, korku, şiddetli bir korku. İkincisi de olayın kişi-nin yaşam bütünlüğünü tehdit edici bir boyutta olması. Bizzat kişinin kendi başına gelmesi gerekmez. Tanık da olabilir, bir insanın öldürül-düğünü görmek de bu rahatsızlığa yol açabilir. Size bir şey olmayacağı-nı bilebilirsiniz. Öyle bir garantiniz olabilir. Diyelim ki; pencereden dı-şarı bakıyorsunuz ve orada gözünüzün önünde birini bıçaklayarak, öl-dürüyorlar. Böylesi bir olay da travma sonrası stres bozukluğu yarata-biliyor. Trafik kazalarından sonra da olabilir. Ama, psikiyatri tanı sınıf-lamalarına girmesi, gerçekten savaşlardan sonra ve özellikle Vietnam Savaşı'ndan sonra olduğu için uzunca bir zaman ismine "Vietnam send-romu" dendi. Bu hastalıkla ilgili en yoğun araştırmalar da, Vietnam ga-zileri üzerinde yapıldı. Vietnam gazileri üzerinde yapılmış onbinlerce araştırma vardır. Bunlar ne oldu, niye rahatsız oldular, nedir diye...

Askerlerimizde psikiyatrik problem olmaz!

Türkiye'de de bu tür araştırmalar var mı?

Türkiye'de, Güneydoğu'da savaşmış bulunan askerlerle ilgili yapı-lan araştırmalar var. Sanırım iki tane var: Bir tanesi doğrudan savaş ortamında bulunan askerle ilgili yapılmış. Diğeri Gülhane'ye yaralı olarak gelen ya da psikiyatrik rahatsızlıkları dolayısıyla ilgili gelen as-kerlerle ilgili yapılmış. Özellikle ilk araştırma, cepheye savaş orta-mında bulunan askerlerle ilgili yapılmış ama ciddi metodoloji prob-lemeleri var. Çok iyi dizayn edilmiş bir araştırma olduğunu söylemek zor. Zaten de araştırmanın varlığı sonuç, "Bizim askerlerimizde faz-la psikiyatrik bir problem olmuyor. Çünkü biz savaşan bir milletiz. Doğuştan asker olarak yetişmişiz" gibi bilimsel olmaktan ziyade, ha-masi sözler. Çok geçerli olan bir şey değil. Şöyle bir şey; savaşan as-kerlerle ilgili, bütün dünyada çok sayıda araştırma yapılmış ve aşağı yukarı hemen hepsinde ortaya çıkan sonuçlar birbirini doğruluyor. Ya yapılan araştırmalar?

Ama şimdi bir cepheye yapılmış tek bir araştırma var ve metodo-lojik olarak da çok uygun bir şey değil. Aslında onlar da, "Travma sonrası stres bozukluğu var mı, yok mu?" diye de araştırmamışlar. Sa-dece genel durumlarını yoklayan bir anket vermişler. Bu anketleri as-kerler kendileri doldurmuşlar. Yani askerler muayene edilmiş, de-ğerlendirilmiş, "Bir rahatsızlıkları var mı, yok mu?" diye incelenmiş değil. Bir anket dağıtılmış: "Nasılınız?" İşte, "iyiyiz." Biraz abartarak söylü-yorum, aşağı yukarı buna geliyor yapılan araştırma. Sonuç olarak da bir şey çıkmamış. Ama bütün dünyada savaşan askerler, savaş orta-mında bulunan askerlerle ilgili araştırma ortalamalarını vereceğim. Çünkü hani yaralanmak bir travma sonrası stres bozukluğunun gö-rülme ihtimalini artırıyor. Ölümcül bir yara almak artırıyor. Bir ça-tışma ortamında olmak veya olmamak artırıyor. Hani lojistik kısım-da olmak veya doğrudan cepheden olmak fark ettiriyor. Kişinin ken-di geçmişi fark ettiriyor. Daha önceden yaşadıkları, çocukluk çağında bir travma geçirmiş olup, olmamak gibi.

akak kaldılar; peki şimdi ne durumdalar? Psikiyatr Doç. Dr. Doğan Şahin:

ün, işkencenin yıktığı insanda güven duygusu

Savaşanların yüzde 20'si sendromlu

Yani hastalığın şiddeti yaşanılana göre değişiyor.

Çok fazla faktöre bağlı değişebiliyor oranlar. Ama ortalama olarak savaşa giden, savaş ortamında bulunan askerlerin aşağı yukarı yüzde 20'si, -binlerce araştırmacının ortalamasını söylüyorum- travma sonrası stres bozukluğu olmuş olarak dönüyorlar.

Kaba bir hesapla Güneydoğu'ya giden 2.5 milyon askerden 500 bini denebilir mi?

Söyleyebiliriz. Yani yüzde 20 üzerinde hesaplırsak, eğer 2.5 milyon asker gittiye ne yapar? Yüzde 10'u 250 bin... 500 bin eder, evet. Aşağı yukarı, öyle. Şöyle; Vietnam'a giden 3 milyon 150 bin kadar asker var. Travma sonrası stres bozukluğu olan asker sayısı aşağı yukarı 478 bin civarında. Yalnız şöyle bir şey var: Travma sonrası stres bozukluğunda başvuru oranı, tedavi arayışı, aşağı yukarı yüzde 5 civarındadır. Yani 100 travma sonrası stres bozukluğu hastasından, sadece yüzde 5'i tedavi için kurumlara başvuruyor. Birçoğu başvurmaz. Başvuru yapanlar da travma sonrası stres bozukluğunun özgün belirtileriyle ve savaş şikayetiyle beraber başvuramazlar. Yani onların travma sonrası stres bozukluğu olduğunu anlamak için de bir gayret gerekir. Birçok hasta, "Uyumuyorum, çabuk öfkeleniyorum, sinirleniyorum... İnsan içerisine canım çıkmak istemiyor. Eski ilgilerimi kaybettim. Canım sıkılıyor" gibi şeyler söylerler. Diyelim ki; onlara bakan doktorlar da anksiyete bozukluğu diye tanı koyabilir. Depresyon olduğunu düşünebilir. Eğer, "Ben savaşa gittim, sonradan böyle oldu" diye özgün belirtiler ve hikayesini anlatmıyorsa ve hekim de sormuyorsa, evet, bir antidepresan verip gönderilebilirler. Aslında antidepresanlar işe de yarıyor, travma sonrası stres bozukluğunda. Ama yani hem başvuru oranı çok düşüktür. Hem de başvuruların hepsinde travma sonrası stres bozukluğu anlaşılmayabilir de. Dolayısıyla bugün Türkiye'de Güneydoğu'daki çatışma ortamında bulunmuş askerlerin, ne kadarı tedavi görüyor, ne durumdalar, nedir? Net bir şey söylemek çok zor.

Sizin bu rahatsızlığı yaşayan, Güneydoğu'da savaşmış hastalarınız oldu mu?

Tabii, oldukça farklı farklı tablolar olabiliyor. **Sizin gözlemlerinizi nelerdir bir hakim olarak?**

Yani savaş ortamında bulunan insanlarda ortaya çıkan tek rahatsızlık travma sonrası stres bozukluğu değil, aşağı yukarı travmaya bağlı 13-14 tane ayrı rahatsızlık var. Travma sonrası stres bozukluğu bunlardan sadece biri. En çok görüleni bu. Diğerleri hiç görülüyor diye bir şey yok. Depresyon, travmaya bağlı depresyon ortaya çıkabiliyor. Başka anksiyete bozuklukları, uyku bozuklukları, korku bozuklukları, somatizasyon dediğimiz daha çok bedensel rahatsızlıklar, bir yerlerinin hasta olduğunu düşünmek, ağrılar gibi... Ya da çok sosyal olarak içe kapanmayla seyreden tablolar olabiliyor; travma sonrası stres bozukluğuna göre daha ağır olabiliyor. Dissosiyasyon dediğimiz tablolar ortaya çıkabiliyor, bunlar travma sonrası...

Nedir bu?

Dissosiyasyon dediğimiz tablo kişinin, zaman zaman tamamen çözülmesi gibi bir şey. Şimdi travma sonra stres bozukluğunun belirtilerin-

den biri de flashback'lerdir. Flashback dediğimiz şey, travmayı hatırlatan bir durumda, -her zamanda şart değil travmayı hatırlatan bir durum olması, bazen de kendiliğinden- yeniden travma oluyormuş gibi yaşarlar. Bunun dozu, yani yaşanan şeyin gerçeklikten koparma derecesi farklı farklı olur. Bazen diyelim ki; kişi otururken, televizyon seyredirken denize bakar. Birden gözünde bir çatışma sahnesi... Arkadaşının nasıl yaralandığı, nasıl öldüğü patlayan bombalar canlanır... Bunları, bir film gibi gözünün önünde canlandırır. Bunun o anda bulunduğu gerçeklikle, bağlantısının şiddeti farklı olur. Kimi insanda o kadar farklı olur ki; sanki oradaymış gibi bulunduğu gerçeklikten tamamen kopar. Mesela tepki verebilir, yani oradaymış gibi saklanabilir, oradaymış gibi kafasını saklayabilir, çığlıklar atabilir, korkabilir. Ama bazısı da hani bunu görürler, dehşeti hissederek ama şu anda deniz kenarında oturduklarını da bilirler. Yani etrafına bakar ve "Haa! Buradaymışım" diyebilir. Dissosiyasyon dediğimiz şey, tamamen kopma, o ana geri dönme, ordaymış gibi yaşama durumu.

1984 yılında doğan bir çocuk şu anda 20 yaşında. Orada yetişen, büyüyen çocukların herhangi bir şekilde ruhsal problemlerinin olması ihtimali sıfırdır diyebilirim. Yani çok iddialı bir tez olabilir ama başka türlü düşünmek mümkün değil.

Prof. Dr. Doğan Şahin

Böylesi tablolar da olabiliyor, hatta gerçeklikten tamamen kopma psikotik tablolara yol açabilir. Gerçeklikle bağını yitirdiği; işte halisünasyonların, hezeyanların olduğu, halk arasında, işte akıl hastalığı olarak bilinen tablolar ortaya çıkabiliyor. Sadece travma sonrası stres bozukluğu değil ama en çok bilineni, en sık görüleni travma sonrası stres bozukluğu.

Sosyal destek yok

Türkiye'nin durumu biraz daha farklı. Aile kurumu, çeşitli sosyal değerler...

Bu hastalığı yaşayan insan, yani travma sonrası stres bozukluğu ve onun daha ileri aşamalarında rahatsızlığı olan insanlar çalışabilir mi? Kendi başına hayatını devam ettirebilir mi?

Şimdi dediğim gibi, çok farklı tablolar var, diyelim; psikotik bir tablo ortaya çıkarsa, bu in-

sanın yapısı çok bozulur. Hem sosyal işlevselliği çok bozulur, hem mesleki işlevselliği çok bozulur. Çalışması, hayatını sürdürmesi çok zor bir şeydir. Sadece travma sonrası stres bozukluğundan bahsedecek olursak, bunun da şiddeti çok farklı olabiliyor. Kimi insan tıpkı depresyon gibi, depresyon geçirirken, bir kısım hasta, günlük hayatlarını sürdürebilirler. İşte işine gider, eskisi kadar verimli olmaz ama yine de işini sürdürebilir. Travma sonrası stres bozukluğunun şiddeti de, insandan insana farklı olabiliyor. Mesela en sık olan belirtilerden biri, travma anıyla ilgili sık sık akla düşüncelerin gelmesidir. Yaşantı olarak değil, travmayla ilgili takıntılı olarak düşünmeden söz ediyorum. Diyelim ki; bu günde 3-4 saatini alıyorsa, bir dikkat ve konsantrasyon bozukluğu olacaktır ve çalışmada zorluk çekecektir. Mesela bir işyerinde çalışıp, sık sık öfke patlamaları gösteriyorsa, o işyerinde çalışmayı sürdürmesinde ciddi zorluklar olacaktır. Yani hastanın ve belirtilerin, semptomlarına, şiddetine göre kişinin yaşadığı sıkıntı ve çalışıp çalışmayacağı değişir. Ama

söylediğimiz ve çok önemli olan bir şey var: Travma yaşayan insanlarda, daha sonra travma sonrası stres bozukluğunun ortaya çıkması ya da devam edip etmemesinde, destek sistemlerinin olağanüstü bir etkisi var.

Türkiye'dekiler biraz daha mı şanslı, Amerika'daki benzerlerine göre?

Aile açısından daha şanslılar. Aile desteğinin devamlılığı açısından şanslılar ama sosyal destek açısından çok daha şanssızlar. Sosyal destek olduğunu söylemek, yeterli bir sosyal destek olduğunu, hiçbir şey yok demek değil ama yeterli bir sosyal destek olduğunu söylemek imkansız.

Savaşın yıktığı güven duygusu

Türkiye'de kaba bir hesapla elde edilen rakam, sizinle konuşmamızda Kore Gazileri hayatta olan, Kıbrıs Gazileri ile 500 bini aşiyor.

Şunu da tabii ihmal etmemek lazım; Savaş ortamında bulunanlar sadece askerler de değil, bir çatışma ortamında travmaya maruz kalanlar, sadece orada çatışan askerler değil, diyelim ki bir köyde çatışma oluyor.

Halk var.

Köy halkı var, yani bir çatışma oluyor. Mesela bir köyü basıyorlar, köylüleri öldürüyorlar. Oradaki insanlar da aynı şekilde... Onların savaşın olması, çatışıyor olması filan gerekmiyor, onlar da çatışmanın ortasında yaşıyorlar. Dolayısıyla sadece Güneydoğu'ya giden 2 milyon kadar devlet görevlisi, asker, özel tim mensupları psikolojik olarak rahatsızlanıyorlar diyemeyiz. Orada yaşayan halk da ciddi olarak bu çatışmanın içinde. Onlar da aynı şekilde ciddi olarak etkileniyorlar ve en önemli şey de şu tabii ki; orada doğup büyüyen çocuklar...

Bir şiddet kültürüyle büyüyorlar.

Şiddet kültürüyle büyüyorlar. Çok ağır travmalarla büyüyorlar, yani 1984'te çatışmaların başladığını hatırlayacak olursak... 1984 yılında doğan bir çocuk şu anda 20 yaşında. Orada yetişen, büyüyen çocukların herhangi bir şekilde ruhsal problemlerinin olmaması ihtimali sıfırdır diyebilirim. Yani çok iddialı bir tez olabilir ama başka türlü düşünmek mümkün değil. Çünkü her bir çocuğun hayatı kavraması, bu dünyanın nasıl bir yer olduğuna ilişkin düşünceleri, çok erken yaşlarda oluşur. Bir annenin yüzündeki sevinç, gülen ifade, huzur, mutluluk.. Diyelim; çocuğun doğduğu ve büyüdüğü ilk bir yıl boyunca etrafta canlı, neşeli, mutlu, ne bileyim "güzel bir dünyada yaşıyor" gibi bir ortam varsa, çocuk da bu dünyayı güzel, rahat, huzurlu bir yer olarak algılayacaktır. Ama annenin yüzünde sürekli endişeler, kaygılar, mutsuzluklar işte, "Bugün PKK geldi, bastı, burayı yaktılar, bugün şurda çatışma çıktı..." Bir ortamda, sürekli huzursuzluk, sıkıntı, kaygı varsa, bir çocuk bulunduğu dünyayı görmesine gerek yok, travmayı görmesine, yaşamasına gerek yok. Ama bu çocuk burada büyüdüyse eğer, biraz sonra o çatışmaları da görecektir, işte ölen insanları görecektir, yaralanan insanları görecektir, belki ailesinden birilerinin öldüğünü görecektir ya da geldiğini görecektir. Nasıl bir dünya algılayabilir bu çocuk ve kendisini nasıl algılayabilir ki? Korku içerisinde! Travmayı insanları etkilemesinin en önemli sebeplerinden biri, kişinin dünyayı algılayışını değiştirmesidir.

Askerler için de öyle değil mi?

Tabii tabii. Bir insanın huzurlu ve rahat olabilmesi için şöyle düşünmeye ihtiyacı var: Bu dünya güzel bir yerdir. Olağanüstü olaylar olmaz. Yani güvenlik içerisinde bir yerdir. Bir şeyler olsa bile, hani geçici olur, ha deprem olur geçer. Ne bileyim işte; yağmur yağar geçer. Hayatta üzücü şeyler olur ama bunlar nadiren olur ve insan bununla başa çıkabilir. Travmanın, savaşın, tecavüzün ya da işkencenin yıktığı şey bu güven içinde olma duygusudur. Bu duyguyu tahrip eder. Çünkü öyle bir şey yaşamaz ki; ne güvenliği? Her an, her yerden mermiler gelebilir, bombalar gelebilir, tuzağa düşürebilir, esir alınabilir, işkence görebilir, herşey olabilir. Böyle bir deneyim. Diyelim ki; bir asker oraya gidiyor; bir yıl altı ay orada kalıyor ve bir yılını böyle geçiriyor. Artık hayata bakışı, hayatı kavrayışı tamamen değişecektir.

Askeri ortamda tedavi olmaz

Gazetelerin üçüncü sayfalarında, birtakım haberler okuyoruz. "Güneydoğu'da görev yapmış astsubay cinnet geçirdi, karısını vurdu", "Eski polis eşinin, çocuğunun boğazına bıçak dayadı" gibi. İntihar haberleri de çok fazla görülüyor. Biz bu üçüncü sayfa haberlerini nasıl okumalıyız? Aile desteği iyi ama öte yandan çok da şansızlar dediniz. Ne yapılması gerekirdi?

Çok şey, çok şey yapılması gerekirdi. Bir kere yani bu kadar insanın ruh sağlığını bozduğu bilinen bir ortamda bu kadar uzun süre kalmış askerler, öyle bir şey daha var, iki de bir parantez açıyorum ama travma sonrası stres bozukluğu, esasen travma sonrasında ortaya çıkıyor. O yüzden ismi travma sonrası stres bozukluğu. Eğer insanın yaşam güvenliği tehdit altındaysa kendisini bırakamıyor. Orada ayakta durması gerekiyor. Travma sonrası stres bozukluğu diyelim ki; savaşırken o kadar sık görülüyor. Ama askerden dönüp de, o ortamdan uzaklaştığı zaman, artık kendisini bırakabildiği zaman tablo ortaya çıkabiliyor. Bunların özellikle travmadan sonraki dönemde, hepsinin kontrol edilmesi gerekiyor. Oraya 2 milyon asker gittiye, terhis edildikten üç ay sonra hepsinin tek tek kontrol edilmesi gerekiyor. Çünkü biliniyor ki; savaştan dönen askerlerin aşağı yukarı yüzde 20'sinde bu hastalık ortaya çıkıyor. Kontrol edilmesi gerekiyor. Amerika Birleşik Devletleri'nde, Vietnam'da savaşan bu askerler için özel hastaneler var ve hala varlıklarını sürdürüyorlar ve sadece yığınlarca Vietnam gazisi-ne bakıyor. Her türlü problemlerine bakıyor-

den oluşturmanız imkansızdır. Hele hele travmayı anımsatan bir sürü şey, diyelim ki; orada askerle dolaşıyor. Yani askeri bir kurumsa hiç olmaz, ya da kendisini tedavi eden kişi bir subaysa, orada tedavi olamazlar. Neden tedavi olamazlar? Ast üst ilişkisi yüzünden mi?

Hem ast üst ilişkisi var. Hem hiyerarşik ilişki var. Korkularını, endişelerini, ızdıraplarını açacak, anlatacak. Belki diyelim ki orada, subaylarla yaşadığı sorunlar olmuş, subaylara öfkesi var. Nasıl anlatacak yüzbaşıya? Üstelik komutan olarak gördüğü yani uzunca bir zaman da öyle gördüğü bir insanla eşit, herhangi bir kaygı olmadan ilişki kurması imkansız bir şey. Böyle bir şey olmaz. Hatta mümkünse resmi bir kurum olmaması da en iyisidir. En iyisi kamunun finans ettiği ama bağımsız olacak rehabilitasyon merkezlerinin kurulması. Sadece bu askerler için. Çünkü bu hastanelerin dekorasyonu, yani odada bulunan dolaptan koltuğa kadar, işiğe kadar herşeyin buna göre organize edilmesi gerekir. Böyle dizayn edilmiş özel hastanelerde tedavi edilmelidir. Ama bir kere, kaç tane hastane var ve ne durumlar bilmiyoruz. Bildiğimiz bir şey var ki; travma sonrası stres bozukluğu yüzde 20 oranında kronikleşiyor.

Şimdi travma sonrası stres bozukluğu, belli bir lazaya maruz kalan insanlarda çok yoğun görülüyor. Yani şimdi güncel bir şey; Amerika'daki okullardaki şiddet olaylarından sonra bazı çocuklar zaman zaman okulu basıp insanları tarıyorlar.

Bu okulların hepsinde aşağı yukarı yapılmış araştırmalar var. Görülüyor ki; o çocukların

kadar büyük farklar olmaz. Diyelim ki; hani "Biz travmaya alıştık" filan. Bu harpte olsun, başka birşeyde olsun, değiştireceği oran yüzde 1'dir, yüzde 2'dir ki; öyle olduğunu da zannetmiyorum. Bizde de, bence Güneydoğu'da savaşan askerlerin aşağı yukarı yüzde 20'si travma sonrası stres bozukluğu gösteriyordur. Bilimsel bir araştırma olmadığı için net olarak iddia edemiyorum. Ama geçerli bir bilimsel araştırma yapılsa, zannımca ortaya çıkacak rakam budur ve onların da önemli bir bölümü yüzde 20 çok önemli bir rakam; kronikleşecektir ve tedaviye ne kadar erken başlanıp başlamadığı da kronikleşme açısından son derece önemli bir şeydir. Yani siz dediniz; "500 bin kadar asker hesapla-ra göre travmatize olmuş." Daha doğrusu travma sonrası stres bozukluğu gösteriyordur. E bir de orada yaşayan sivil halkı katarsak, bence Türkiye'de Güneydoğu'daki çatışma ortamından bize miras kalan, 1 milyon civarında travma sonrası stres bozukluğu vakası vardır. Buna Kore'yi ve Kıbrıs'ı da eklerseniz...

Kore'ye çok daha düşük sayıda insan gittiği için. Hani şimdi milyonlardan bahsediyoruz, Kore'ye giden insanlar daha az.

Savaştan geldi, normal değildir

Mesela bunu yaşayan, kronikleşen, rahatsızlığı olan bir Kore gazisi, Kıbrıs gazisi bugün size gelse ve tedavi olmak istese 30 yıllık bir hayat tarzı olmuş, iyileşebilir mi tedaviyle?

İyileşebilir. Yani hepsi iyileşirler demiyorum. Çok büyük bir bölümü iyileşebilir. Daha uzun sürebilir belki tedavisi ama ümitsiz bir şey değil. Travma sonrası stres bozukluğu tedavi edilen bir rahatsızlık, bir kere böyle olunca bir süre düzelmiyor, toparlayamıyor diyebileceğimiz türden bir hastalık değil. Gayet iyi tedavi edilebilen bir hastalık. Kronikleşmişse dahi tedavi edilebilen bir hastalık ama iş, gelen hastaların tedavi edilip edilmemesinde değil. Problem insanlar neredeler? Ve bu insanlar belki de tedavi edileceklerini bilmiyorlar. Belki önemli bir bölümü hasta olduğunu bilmiyorlar, rahatsız olduğunu bilmiyorlar. Çünkü birçok insana doğal gelebilir. Yani insan giderek orada olağandı-şı bir şey yaşadıkten sonra sinirli olabilir. Öfke-

ğü dile getiriyor. Yani ilk başta, ilk bir aylarında onları herkes, "kahramanlar" gibi karşılıyor. Ama normal hayata geçtiklerinde, herşey çok farklı. Bu herhalde adaptasyon sürecini zorlaştırıyor ve öfkenin artmasına neden oluyor? Öte yandan işte güvenlik şirketlerinde çalışmaya başlıyor, kendisini silahsız huzurda hissetmiyor gibi.

Travmayla başa çıkmanın çok yolu var. Travmanın insanları yaralamasındaki en önemli faktörlerden biri, travma sırasında hissedilen çaresizlik ve edilgenlik duygusudur. Travma ortamında ister asker olsun, ister sivil olsun fark etmez. Ne olursa olsun kendinizi çaresiz hissettiğiniz, tuzağa düştüğünüz durumlar olabilir. Korkmuş olabilirsiniz. Ne kadar cesur olursanız olun; insanın korktuğu bir yer vardır ve o korku bazen patolojik bir şekilde kendini tatmin etmek için aktif olarak, şiddet uygulama davranışına yöneltir insan. Basit bir örnek verecek olursak, diyelim ki annesi çocuğuna bir iki tokat atar. Takip edin o çocuğu, 5 dakika sonra bebeğini almış, bebeğini dövüyordur. Bebeğini azarlıyordu, "Sen niye üstünü kirlettin, niye böyle yaptın?" diye. Orada yaşadığı ezilmişliği ve yenilgi duygusunu başka biri üzerinde zafer kazanarak telafi etme çabası insanlarda oldukça yaygın görülen bir şeydir. Savaştan dönen askerlerin çeşitli şiddet olaylarına karışmalarında hiç şaşırtıcı bir şey yoktur. Gayet doğal, beklenen bir şeydir. Daha farklı bir şey şu: Herhangi bir çatışma ortamında bulunan ülkelerde, ki; her türlü şiddet olayı, savaşa katılmış askerlerin işlediği suçları çıkardığınız zaman bile ciddi oranda artıyor. Onları saymazsanız bile artıyor. Çünkü insanların her zaman çeşitli problemleri olabiliyor. İnsanlar hayatta başkalarıyla çeşitli şekillerde çıkar çatışmasına, arzu çatışmasına girebilirler.

Tabi soruna nasıl çözüm bulunduğu önemli.

Ama bunların nasıl çözüleceğine, yaygın model neyse onu örnek alarak karar verirler. Eğer bir çatışma ortamındaysa bir ülke; insanlar da kendi aralarındaki problemleri daha ziyade şiddet yoluyla çözmeye meylederler. Eğer bir ülkede şiddet genel olarak, siyasi problemlerin çözümünde olsun, ister başka problemlerin çözümünde olsun kullanılmıyorsa, daha çok iş-

Eğer hükümetler, devletler sorunlarını şiddet yoluyla çözmek biçiminde bir davranış gösterirlerse, insanlar da bunları model alıyorlar. Kendi aralarındaki problemleri de daha çok şiddet yoluyla çözüyorlar. Ee.. Bu şey, şiddet davranışındaki artış buna bağlı değil, dönen askerlerin şiddet uygulaması buna bağlı değil. Çünkü onları çıkarttıkları zaman iki kat artmış oluyor.

lar, sadece psikiyatrik problemlerine değil, sadece savaşa bağlı problemlerine değil, daha sonraki problemlerine de bakıyorlar.

Peki Türkiye'de gaziler nasıl psikolojik destek alıyorlar? Bildiğim kadarıyla sadece Ankara'da Türk Silahlı Kuvvetleri Rehabilitasyon ve Bakım Merkezi var. Yeterli mi? Gaziler nasıl bir ortamda tedavi edilmeli?

Bir kere kesinlikle askeri ortamda tedavi edilmemeleri gerekir. Çünkü travmanın bir çok boyutu var. Travma geçiren insanlar; travmayı hatırlatan ortamlarda tedavi edilemezler. Çünkü her şey -biraz önce konuştuğumuz gibiler- her şey ona, o yaşadığı travmaları anımsatır ve yeniden travmatize eder. Onun, o parçalanmış dünya algısını, hani dünyanın huzurlu, rahat, güvenli, insanların adil olduğu şekle dönüştürmeniz için, böyle bir güven ilişkisi kurulması gerekir. Birlikte travmatize olduğunuz ve o travmayı sembolize eden insanlarla bunu yeni-

aşağı yukarı yüzde 80'i bir ay, iki ay sonra travma sonrası stres bozukluğu tablosu gösteriyorlar. Ama altı ay sonra bu yarıya iniyor. Bir yıl sonra yüzde 3'e, yüzde 4'e iniyor. Yoğun bir şey olur, bir travma sonrasında ... Bir topluluk travmatize olur, ama bunların bir kısmı kronikleşir. Savaş gazilerinde, Vietnam'da yapılmış araştırmalarda görülüyor ki yüzde 20'sinde kronikleşiyor. Çok yüksek bir oran yüzde 20.

Hastalığın ırkı yok

Türk milletinde değişir mi böyle bir oran? "Savaşçı, mert, cesur bir toplum olmamız" değiştirir mi bunu?

Niye değişsin? İnsanın bir sürü kültürel özellikleri farklı olmasına rağmen, travma sonrası stres bozukluğunda önemli biyolojik etmenlere bağlı olarak travma, insan beynini ve biyolojisini değiştiriyor. Kültürel faktörler var ama bu

li olabilir. "Savaştan geldi, normaldir" diye etraftan karşılanır. Kendisi de bunu normal karşılar, hani göstergelerini, belirtilerini, bir rahatsızlık olduğunu idrak edemeyebilir. Hele tedavi edilmesi gerektiğini, tedavi edilebilir olduğunu hiç düşünmeyebilir. Ama dışarıda meydana gelen travmalardan sonra orada sosyal devletin nasıl oraya girdiğini ve bizde nasıl girmediğini görünce insanın...

Yüreği yanıyorsa insanın değil mi?

Maden kazasından sonra bile oraya hemen uzman ekipler gider dışarıdan. Ve oradaki herkesi bu konuda takip ederler, yani bir şey ortaya çıkar... "Ne olacak? Tedavi gerektiren bir durum var mı?" diye. Güneydoğu'da o kadar yoğun bir çatışma ortamı yaşadı. Öldüler, öldürüldüler, yaralandılar, sakat kaldılar; peki şimdi ne durumdalar?

Zaten onların da en büyük kırgınlığı bu sanki. Herkes bu unutulmuşluğu, böyle bir küskünlü-

te müzakere, pazarlık, görüşme, başka yöntemler kullanılıyorsa insanlar da aynı şeyi kullanırlar. İster savaşan uluslar olsun, ister bizdeki gibi ciddi bir çatışma ortamının uzun süre yaşadığı uluslarda olsun, sadece savaşa katılan askerlerde değil tüm toplumda şiddete başvurma oranları ve şiddete bağlı suç oranlarında çok ciddi bir artış oluyor. Çünkü eğer hükümetler, devletler sorunlarını şiddet yoluyla çözmek biçiminde bir davranış gösterirlerse, insanlar da bunları model alıyorlar. Kendi aralarındaki problemleri de daha çok şiddet yoluyla çözüyorlar. Ee.. Bu şey, şiddet davranışındaki artış buna bağlı değil, dönen askerlerin şiddet uygulaması buna bağlı değil. Çünkü onları çıkarttıkları zaman iki kat artmış oluyor. Zaten o bir arttırıyor, bir de diğer insanların da şiddet davranışı artmış oluyor. •

Oktaç Yoluak / Kıbrıs Gazisi / 51 yaşında / Banka emeklisi / evli, 2 çocuklu

Kahraman gibi karşılanacaktık, filmlerdeki gibi...

Kıbrıs'tan döndükten sonra psiko-lojik desteğe ihtiyacınız oldu mu?

21 yaşında savaştan sonra terhis oldum. Bana devletin sunduğu tek bir şey vardı; polis olabilirsiniz. Savaş-tan yeni gelmiş, 75 yılının curcunalı ortamında, hergün onlarca kişinin öldürüldüğü bir ülkede bana polislik teklif edildi.

Yapabilir miydiniz?

Hayır! Yapsaydım zaten o teklifi kabul ederdim. Kendimi ona hazır hissetmiyordum ki! Çünkü o psiko-loji içinde mermi sesiyle veya herhangi bir patlama duyduğum zaman, halktan birkaç kişiyi vurabilirdim veya yanlış insanlarla yanlış işler yapabiliirdim. Bana teklif edilen buydu. Ben bunu kabul etmeyince, tabii belirli bir süre ailemin desteği olmasa zaten ayakta durma şansım yoktu, çeşitli işlere girip çıktık, o psikoloji-nin, savaş psikolojisinin verdiği şeyle de, her işte daimi çalışmıyorduk. Zaten mutlaka bir sorun yaratıp çıkı-yorduk.

Kendimizi dışlanmış hissettik

Neden öyle oldu?

Sıkılıyorduk. Hala da o sıkıntı mevcut zaten üstümüzde.

Siz bu sıkıntınızı neye bağlıyorsunuz şimdi?

Bilemiyorum, herhalde yalnızlık, dışlanmışlık olarak düşünüyorduk, kendimizi dışlanmış hissediyorduk, bu olguyla geldik çünkü. Biz terhis olurken Türkiye'de belirli bir süre onu da yaşadık. Kahraman gibi karşılanacaktık, çünkü filmlerimizde onu görüyorduk. Herhalde bu olgu devam eder, bu olguyla biz kendimizi toparlarız diye düşünüyorduk, maalesef halktan, yetkililerden bu ilgiyi göremeyince kendimizi dışlan-

mış hissettik, başka bir boyutta yaşamaya başladık.

Ne bekliyordunuz saygı mı?

En azından onu bekledik. Veya olaylara daha fevri davranmaya başladık. Tepkilerimiz daha sert oldu. Haklı olduğumuz halde bile haksız duruma geldik, sertliklerimiz yüzünden veya da sıkıldığımız için o işe devam edemedik. Tabii bu herkeste aynı şekilde değil. İnsanların, savaş-ta herkes aynı durumu da yaşamıyor. Bazıları daimi sıcak çatışmanın içindedir, bazıları daha azdır. Bizim birliğimizin konumu dolayısıyla devamlı sıcak çatışmada olmamızın etkisi olabilir.

Bu kadar çirkin ve kirli

Siz çok kan ve şiddet görüp, yaşadınız mı?

Evet yaşadık.

Birini öldürdünüz mü?

Tabii ki; öldürmek zorundaydık. Kıbrıs deyince unutamadığınız kareler?

O kadar çok ki; hangisini anlata-yım ben size?

Sizi en derinden etkileyen, en fazla dehşete düşüren şey neydi?

Çok sevdiğimiz bir arkadaşımızdı. Havan mermisi düştü, "Anneciğim" diye bağırdı. Baktım; tam da yanımdaydı. Üstüme düştü, kollarımın arasında son sözü bu oldu.

Beni en dehşete düşüren şey, Kü-çükkaymaklı bölgesinde kafaları ezilmiş Türk çocuklarını görmekti. Savaş filmleri falan seyreliyorduk. Kıbrıs olayına da duyarlıydık. Fakat savaşı yaşamadan, savaşın bu kadar çirkin ve kanlı olabileceğini hiç tahmin etmiyorduk.

Siz o dönemi anlatmaktan pek hoşlanmıyorsunuz galiba, detaya girmekten kaçınıyorsunuz...

Hayır, çünkü hep kan ve şiddet olduğu için, ben savaş sonrasında da asker olmadığım için, o savaş sonrasındaki sükunet dönemini de yaşamadım. Savaştan hemen sonra terhis olan gruptum, ben son tertiptim. Bende sadece savaş ve kan kaldı.

Beden olarak gelip, beden olarak gitmek

Arkadaşınız kollarınızda ölmüş...

Arkadaşım. Kırklareli, Vize'nin Saçcak köyünden, bizden de bir yaş küçüktü. Çok sevdiğimiz bir arkadaşımızdı. Havan mermisi düştü, "Anneciğim" diye bağırdı. Baktım; tam da yanımdaydı. Üstüme düştü, kollarımın arasında son sözü bu oldu, vefat etti. Gencecik de çocuktu, Rıdvan Hayal isimli arkadaşımızdı. O beni çok etkiledi, çok da sevdiğim bir arkadaşımdı. Hala da onun etkisindeyim. Ayrıca bir de Nazmi Kolat adlı bir çavuş arkadaşım vardı. Takımını kurtarmak için kendini feda etti. Aslına bakarsanız, savaş insanları sadece ölenleri götürmüyor. Savaşa girenleri de götürüyor. Eğer o insanlar işlenmezse, bu dünyada bir beden olarak geliyorlar, cisim olarak gidiyorlar. Şimdi, Güneydoğu gazilerinde bunun tedavi merkezlerinin falan kurulduğunu duydum, duyuyoruz... Memnun da oluyoruz ama bize de yapılması gerekiyordu. Biz ailelerimizin desteği sayesinde ayaktaız şu anda. Onun için de, onlara buradan teşekkür etmek istiyorum. Bize, bu kadar hoşgörülü davranışları için.

Neden kırıcı oluyorsunuz, sonra üzülüyor musunuz?

Hem de fazlasıyla üzülüyorum. Fakat o kadar gereksiz bir zamanda, hiç sebep yokken, çok iyi bir şey konuşurken, birden bire kalplerini kırarak kelimeler kullanabiliyorum. Sert çıkışlar yapabiliyorum. Onlar da bunu, benim herhalde durumu-anladıkları için, hoşgörüyü karşılıyorlar, olayı uzatmıyorlar, o yüzden teşekkür ediyorum. Ama bu anlayışı göremeyen arkadaşlarımız,

benim durumumda değiller yalnız; onu da söylemek istiyorum.

Tutunamıyorlar mı?

Tabii! Tutunamıyorlar tabii. Ailesinin desteğini alamayan arkadaşlarımız bugün büyük sıkıntılarda. Hiçbir işte çalışmamışlar. Devletin verdiği 185 milyon lirayla ayakta durmaya çalışıyorlar. Çoğu aile kuramamış. Yani insan bir yerden psiko-

leriyle hâlâ insanlar işsiz kalmalarına rağmen ayakta duruyorlar. Türkiye'deki şartlar öbürlerine göre daha elverişli olmasına rağmen; hükümetlerimiz bu işe biraz daha el atsalar daha rahat olacak inancındayım. **Aradan 30 yıl geçmiş ne istiyorsunuz şimdiden sonra? Hala Kıbrıs gazileri için yapılacak bir şey olduğunu düşünüyor musunuz?**

Aslına bakarsanız, savaş insanları sadece ölenleri götürmüyor. Savaşa girenleri de götürüyor. Eğer o insanlar işlenmezse, bu dünyada bir beden olarak geliyorlar, beden olarak gidiyorlar, cisim olarak gidiyorlar.

lojik destek almazsa ayakta durma şansı yok. Yalnız bu savaşla ilgili değil. Büyük bir kaza dahi geçerseniz, mutlaka ya ailenizin, ya yakınlarınızın ya da devletin bir desteği gerekir. Fakat biz maalesef sadece ailemizin desteğiyle ayaktaız... 1 hafta veya 10 gün kadar önce Amerikan başkanı Bush, televizyonda konuşurken yanında gazileri gördüm. Kore, Vietnam gazilerini... Türkiye'de biz bu kadarını istemiyoruz. Olmayacağını da biliyoruz. Fakat Amerikalılar olayı şöyle düşünmüşler: Türkiye'de biliyorsunuz aile bağları çok kuvvetli. Amerikalılar'ın o yıllardan beri yaptığı hizmetleri Türkiye'de aileler yapmıştır. Amerika'da insan genelde bireysel yaşadığı için, devlet her bireyle mecburen uğraşmak zorunda kalıyor. Ama Türkiye'de ailelerin üzerine yıkılmıştır. Bütün sıkıntıyı ailelere yüklemiştir. Böyle atlatılmıştır. Son 2001'deki krizi de aynı şekilde. Biliyorsunuz; Arjantin'le birlikte beraber yaşadık. Arjantin'de neler oldu? Türkiye'de neler oldu? Aile destek-

Sadece üzgünüz. Saygı görmek istiyoruz. Ben bir örnek vereceğim size: Bugün Türkiye'de 12 milyona yakın yeşil kartlı var. Size soruyorum; bu yeşil kartlı 12 milyon gerçekten 12 milyonu bunu hakeden kişiler mi? Bir yeşil kartlının devlete yıllık maliyeti nedir? Bir gazeteci olarak bunları yaptınız mı? En az 9 milyonu emin olun, göreceksiniz, veya 7 milyonu haketmeyen insanlardan oluşuyor. İş, güç sahibi insanlardan oluşuyor. Peki bir gazinin bunlar kadar yeşil kartlı kadar bir değeri yok mu? Vallahi, Kıbrıs ve Kore gazilerine bu saatten sonra fazla bir şey yapamaz. Ancak rahatlamalarla psikoloji düzelebilir. Ama bizim buradaki amacımız, bundan sonra gazi olacak kişileri, devletin mutlaka ilgilenmesi ve böyle bizim gibi boşlukta yaşayan insanların yeniden yaratılmamasını sağlamasıdır. "Türkiye'nin o günkü şartları öyleydi" diye geçirilebilirler. Ben bunu da kabul etmiyorum ama Türkiye'yi yönetenler hangi şartlarda olursa olsun vatandaşıyla ilgilenmelidir. •

Türkiyenin, "Mayına basan ilk polisi" Sadettin Koç:

Mayına bastım, havalandım, bir aydınlık oldu, ayağım yoktu

Sadettin Koç, 1991 yılında Şırnak'ta, Özel Harekat Şubesi'nde başkomiser olarak görev yaparken mayına bastı. Sağ ayağını kaybetti. 1996 yılında devletten 360 milyon lira tazminat aldı. Tazminatını bir gecede gazinoda harcadı. Koç ile, polislikten gaziliğe giden trajik yolculuğu üzerine:

Özel hareketçi olmaya nasıl karar verdiniz?

1989 yılında, Amasya kadrosunda, istasyon amiri olarak çalışırken trafikte. Olayların yoğun yaşandığı bir zamandı. Trafik kadrosundan ayrılıp, özel harekat kadrosuna geçmeyi düşündüm. Bunun bir ihtiyaç olduğunu ve gençlere bir mesaj vermek, önderlik yapmak düşüncesiyle özel harekat kadrosuna girdim. Ve Şırnak'a tayin oldum, gönüllü olarak gittim. O yıllarda Şırnak henüz il olmamıştı...

Evet, Şırnak'ta özel harekat kadrosu yoktu ben gittiğimde. İlk giden özel hareketçi benim kadrolu olarak. Şubeyi kurduk, özel harekat şubesi. Ve göreve başladık, verilen, uygun görülen görevleri yaptık, taa ki olay oluncaya kadar, 4.10.1991 tarihine kadar.

Nasıl görevlerdi bunlar?

Arazi görevleri, arazi PKK olayı. Askeri özel harekattan farkınız nedir? Görevler değişiyor mu?

Aynı şartlarda çalışıyoruz. Fakat askerden bir farkımız var, bizimkiler gönüllü birlikler, zoraki görev yok bizde. Önce gönüllü olmak, inanma olayı var bizde. Farkımız sadece; bu benim düşüncem. Gönüllü birlikler daha başarılı olur her zaman, dünyanın her yerinde bu görülmüştür. Bu kadar benim düşüncem.

Erkekler ağlamaz diyorlar. İnanmıyorum!

Haliyle çok sayıda çatışmaya da girmişsinizdir. Hangilerini unutamıyorsunuz?

Tabii ki, çeşitli çatışmalar gördüm, girdim, yaşadım. Beni en büyük etkileyen Mart 1991'de Cizre'de dört şehit vermemiz beni çok etkiledi. Unutamadığım olay budur yani.

Nasıl olmuştu?

Koruma görevi dönüşü, iki Land'la, korunması gerekenleri, Mardin timlerine teslim ettikten sonra, geri dönüş anında Cizre girişinde ateş aldık, pusuya düştük, mezarlık

yanında. Bu olayda, bir araçta bulunan beş arkadaşından dördü şehit oldu, birisi yaralıydı. Ve arkadaşlarımızın parçalanmış cesetlerinin bir kısmını gündüz, aracı keserek çıkardık. Bu etkili bir olaydır benim için. Bir saat önce birlikte sohbet ettiğiniz insanlar.

Muhabet tabii.

Nasıl etkiledi bu olay sizi? Sonraki davranışlarınızı etkilediğini düşünüyor musunuz?

Bu bize biraz hırs verdi gibi düşünüyoruz. Yani bu işin çok ciddi bir olay olduğunu, daha iyi kavradık, daha tedbirli, daha dikkatli olmamız gerektiğini anladık. Ondan sonraki görevlerde de imkanlar hizmetinde da-

çok iz bıraktı. Aylarca ağladık. Elimizde değildi başka türlü ağlamak. **Rüyalarınıza falan girdi mi?**

Çok girdi, çok girdi, hâlâ giriyor. **Hâlâ görüyor musunuz onları?**

Evet.

Hiç çığlık atarak uyandınız mı?

Hiç çıkmıyor aklımdan ki!

Kaç çatışmaya girmişsinizdir, görev yaptığınızda...

Sayısını bilmiyorum, sayısını bilmiyorum.

Peki insan dağa bir operasyona giderken ne düşünür, ne hisseder? Biz sizin yaşadıklarınızı filmlerden izleyip anlamaya çalışıyoruz.

Anlatmaya çalıştığım olay şu: Bir işe inanıyorsan, çok cesaretli bir in-

Sadettin Koç, Banu Acun'a konuştu

ha başarılı olmak için neler yapmamız gerektiğini planlayıp, alternatif planlar hazırlayıp öyle girdik, operasyonlara.

Bunları yaşarken ağladığınız, gözünüzün dolduğu olmadı mı?

Çok oldu. Bir söz vardır; "Erkek ağlamaz" diyor bir söz. Ben inanmıyorum. Her insan ağlar. Duygu olayıdır bu. Duygunun dışavurumu... Gözyaşı olarak dışarıya vurumu...

Niçin ağlamıştınız?

Onu anlatmasam olur mu?

Tabii olur. Ama bu olayla ilgili miydi?

Çok ağladım ben, dört şehit verdüğümüzde, aylarca ağladım ben.. Daha sonra da ağladım ben, daha önce de ağlamıştım. Fakat o dört şehit bende

san geliyorsun, yani korku olayı kalıyor. İnanmak önemli olan, inanarak olaya girsek hiçbir güç engelleyemiyor, ki sonunda şahadet var, bunu biliyoruz. Şahadet kutsal bir mertebe, bunu da biliyoruz. Bu davada iyi emelle savaşanlar, şehit, yara alıp, yara almayanlar benim için gazidir. Yani bu değerler yüzünden, ülke, vatan, millet için yapılmayacak şey yoktur diye düşünüyorum.

Ayağımı havada gördüm

'91'in 10. ayına dönecek olursak, o günü hatırlıyor musunuz, normal bir gün müydü, nasıl başlamıştı sizin için?

Evet, gayet güzel bir gündü. Gece,

Namaz ve Gabar Dağları'nın birleştiği yerde, vadiden, sızma olayı ihbarı alındı. Biz de bu bölgeye pusu atma görevine gittik. Dedektör olayımız yetersizdi, mayın konusunda. Gerçi olsaydı, yine fark etmeyecekti, plastik mayına rast geldi. Teröristler bu bölgeyi daha önce mayınlamışlardı, biz bunun istihbaratını alamadık. Ve mayına basmak bana nasip oldu. Üç arkadaşım ile yaralandık. Evet, basan ben olduğum için sağ ayağım koptu, diğeri de parçalandı. Diğerlerinde hafif yaralar vardı.

Sonra...

Sonra anons ettim, merkeze anons ettim.

Siz mi anons ettiniz?

Ben, evet.

Bu sırada ayağınız kopmuştu değil mi?

Evet. Merkeze durumumu bildirdim. Mayına bastığımı, üç arkadaş yaralı olduğumuzu, takviye ve araç gönderilmesini istedik. Arkadaşları sakınlıştırdım, "Mayına bastım, korkacak bir şey yok, sakın olun." Ve üç arkadaş beni kucağa alarak, aracın gelebileceği yola indirdiler. Gelen bir Land'la, Şırnak merkeze geldik.

Peki bacağınızın koptuğunun hemen farkına vardınız mı?

Evet evet. İlk anda farkına vardım, havada gördüm. Ayağımın koptuğunu havada gördüm.

Peki, ne hissettiniz o anda?.. Soğukkanlı mıydınız?

Evet, evet. Mayına bastım, havalandım, bir aydınlık oldu. Havada sağ ayağımın olmadığını gördüm, yere düştüm. Arkadaşlara sakın olmalarını söyledim ve merkeze anons ettim, takviye kuvvet için ve fularımı çıkartıp, kopan sağ ayağımın üst kısmını, kan kaybını önlemek için bağladım. Diğer bir arkadaşın fularıyla da, diğer bacağımı bağladım. Arkadaşlar beni kucağına alıp yola indirdiler.

Nasıl böyle soğukkanlı olabilir bir insan, anlamakta zorlanıyorum.

Başka çare yoktu, biliyorduk, bu risklerin olduğunu biliyorduk. Göze almıştık, biliyorduk yani, ki düşündüğüm şeydu: Diğer genç arkadaşlardan birisi basmadığı için ben sevindim. Bunu da söyledim. Ben o zaman 40 yaşındaydım.

Emrinizde kaç kişi vardı o timde?

O anda 11 kişi mevzide vardık, pusu görevinde. İkiye ayrılmıştı timimiz, iki bölgeye ayrılmıştık pusu için.

Sonra, sonrası herhalde sizi...

Sonra ambulansla yedi saatte, Diyarbakır Üniversite Hastanesi'ne geldik.

Eşiniz daha önce bahsetmişti, "Helikopter kaldırılmadı" diye...

Riskli olduğu için uçuş izni verilmedi helikoptere. Daha doğrusu Tuğay Komutanı helikopter vermedi. **Bu sizi şaşırttı mı?**

Şaşırttı, beklemiyordum böyle bir şeyi. "Anında helikopter gelir, beni alır" diye düşünüyordum, o imkan verilmedi.

Sonra tedavi süreciniz başladı. Diyarbakır'da neler yaşadınız?

İlk karşılaşma anı, Ramazan Er Emniyet Müdürü, Diyarbakır'ın Emniyet Müdürü'yü. Ondan çok memnunum, sabaha doğru beni hastane kapısında karşıladı. Değer verildiğini anladım orada. Ramazan Er tarafından, "Hastanede can güvenliği yok" gerekçesiyle, Üniversite Hastanesi'nden can güvenliğimizi sağlayamayacaklarını söyledikleri için Ankara Hacettepe Hastanesi'ne getirdiler beni uçakla. "GATA'da yer yok" dediler. Hacettepe'de de yatak bulunamadı. İki gün ortopedi servisinde yatak bulunamadı. Başka bir serviste, iki gün yatak bekledim.

Ne düşündünüz o sırada?

İlginç geldi bana. Yatak bulunamaması beni küstürmedi. Bazı şeyleri biliyordum ben. Türkiye gerçeklerinin biraz farkındaydım. "Olabilir" diye düşündüm. Yatak vermeyebilirler de icabında. O düşüncelerim var.

Ne kadar sürdü tedaviniz?

Bir ay civarında kaldım Hacettepe'de. Birkaç ameliyat geçirdim ve hatta keyfi ameliyatlara yaşadım, kasti ameliyatlara.

Niye öyle düşünüyorsunuz?

Öyle düşünüyorum. Hastaneyle, hastane personeliyle, beni korumak için orada olan görevliler arasında sorunlar çıktı. Almak istemediler, hastaneye almak istemediler. Personelle sorunlar çıktığından dolayı, bize bir tavır alınmaya başlandı hastanede. Yani orada, insanın insan muamelesi gördüğümü söyleyemem. Devamlı azarlanıyorduk orada, sanki cezaevinde mahkum gibiydik. Eşim hastaneden kovalandı, "Defol buradan" diye.

Peki, sonra tedaviden sonra mesleğe geri döndünüz mü?

Sonra yurtdışına tedaviye gittim.

O zamanki Başbakanımız Süleyman Demirel, gazetelerden olayı takip etmiş. Sağlık danışmanına talimat vermiş, "Onu Londra'ya tedaviye göndereceğim" şeklinde. Onun sayesinde Londra'ya gittim.

Size sahip çıkılmamış değil yani...

Evet evet evet.

İlk olmayı severim, yapım itibariyle

Meslektaşlarınız arasında sizin durumunuzda olan var mıydı?

Türkiye'deki emniyet teşkilatı içerisinde ilk mayına basan polis ben oldum. Onu bir gurur olarak kabul ediyorum. İlk olmayı severim, yapım itibariyle...

Kim ister ki mayına basmayı? Anlayamadım!

Ben onur ve gurur duyuyorum. Bence büyük bir mertebedir. En büyük mertebe, şehitlik, ikincisi gazilik. İyi amelle yapılmışsa, iyi amelle hizmet için yapılmışsa bu olaylar.

Saadettin Bey; ayağınızı kaybettiniz. Peki ne kadar tazminat aldınız?

Emniyet Genel Müdürlüğü, 1996 yılında 360 milyon lira bedel düştü ayağıma ve onu verdi.

'96'da ne alınıyordu 360 milyonla?

Hiçbir şey alınmıyordu o zaman. Ben bunu hayretle karşıladım ve tepki olarak bir gecede sanatçılara dağıttım ve bu konuda devletimi de mahkemeye vermedim. Zaten para için bir şey yapmadım ben. Parayla yapılmayacak işlere girdim.

Kırıldınız mı, küskünlük oldu mu?

Muhakkak, şaşırttı ve kıldı, üzül-düm de. Ama bekliyordum böyle şeyler olacağını. Yine de davamdan dönmeyemedim, dönmeyeceğim de. Küsmek, darılmakla bir şey kazanamayacağımı biliyorum. Davaya devam edersek kazanacağız.

Saadettin Bey; sonra siz olaydan sonra hemen emekli olmadığınız değil mi? Mesleğinize devam ettiniz.

Evet, Elazığ'da bayağı bir etkin çalıştım. Şube Müdür Vekilliği yaptım. Araziye de çıktım. Fakat orada imkanlarımız daha genişti, zırhlı araçlarımız vardı, personel taşıyıcılarımız, elektronik silahlarımız vardı, arazi gö-

revine çıktım.

Yine çatışmalara girdiniz yani...

Maalesef giremedim. Ben giremedim, yönlendirdim sadece.

Bakım-onarım şubesine verildim

Sonra niye erken emekli oldunuz? Yani malulen emekli olmamayı tercih etmediniz, sonra ne oldu?

Izmir'e geldim en sonunda, İzmir'de kemikleşmiş bir kadro vardı. Burada, yani kimseyi suçlamak istemiyorum, isim de vermeyeceğim, özel hareket şubesinde ben etkin çalışmak istedim, bir şeyler yapmak istedim, fakat mani olundu bana, engel olundu. Bazılarının işine gelmedi. Onların işi engellendiği için, özel hareket kadrosundan beni karakola, göreve verdiler. "Üniforma giymen gerekiyor" dediler. Ben protez ayakla aksayarak, üniforma nasıl giyeceğimi sordum. "Yönetmelik böyle" diye cevap verdiler bana. Emniyet Müdür Yardımcımız bunu söyledi bana, o zamanki. Sonra bakım-onarım şubesine verildim ve benim alışık olmadığım, yapamayacağım bir görev olduğu için de emekliye ayrıldım.

Meslekten biraz kızgın ayrıldınız o zaman?

Şahıslara küskünüm ben, devlete değil. Millette, devlete değil. Bazı yanlış zihniyetli insanlara karşı küskünüm. Hatta, onlara karşı tarafım, küskün değilim, küsemem çünkü, sevdiğime küserim ben. Rakibime küsemem. Onun gibi düşünüyorum.

Aklını kaybeden de gazidir

Özel harekatta çalışmak, Güneydoğu'da savaşmak sizin sonraki hayatınızı nasıl etkiledi? Şimdi protezle yaşıyorsunuz, psikolojik sorunlar yaşıdınız mı?

Muhakkak etkilediğini düşünüyorum. Hem ruhsal, hem psikolojik sorunlar yaşadım, yaşıyorum da şu anda. Fakat, bizim Türkiyemiz'de maalesef bu tür yaralanmalara önem verilmiyor, tedavisi yapılmıyor, yetkililer sahip çıkmıyorlar bu konuda. Hatta, hatta özür dilerim. Kafasını kıldı, deli

damgası yapıyorlar. Esasen, etkin görevde görevin riskinden doğan bir travmayla aklını kaybeden bir insan benim için gazidir. Yetkililerimiz bunu düşünmüyor, düşünmek istemiyorlar, tedavi yaptırmıyor, sahip çıkmıyorlar bu durumda olanlara. Bu durumu yaşıyan çok insan var.

Sizin tanıdıklarınız da var değil mi bu durumda olan?

Evet, var. Cezaevinde yatan madalyalı mahkumlarımız var. İsmi verdim. Adnan Tanyeli. O da mayına bastı, sol ayağını kaybetti. Şu anda cezaevinde mahkumdur.

Özel hareketçılar gibi çatışmaya giren, yaralanan polisler günlük hayata döndüklerinde ne gibi sıkıntılar yaşıyorlar? Uzmanlar şiddet eğiliminin arttığını ve yasadışı organizasyonlara meyil ettiklerini söylüyor. 3. sayfa ha-

Hazırlıklı değildir bu şoka. Örneğin memur, müdürüne silah çeker, hatta sıkar dahi, çünkü hastadır o. Çünkü tedavi edilmediği için bu hareketleri yapabilir. Ailesine karşı hırçınlaşabilir. Haksız, yapılmayacak davranışlar gösterebilir. Bu rahatsızlıktan dolayıdır. Bunu anlayan kimse göremedim ben.

berlerinde de okuyoruz bunu.

Tedavi görmedikleri için uyumsuzluklar yaşıyor. Örnek olarak, meslekte çalışan bir meslektaşımı düşünüyorum. Bu travmaları yaşamış. Bazıları dirençlidir, bazıları ani, sürpriz bir şekilde yakalanmıştır bu olaya. Ummadığı bir anda yakalanmıştır, etkisi fazla olmuştur. Hazırlıklı değildir bu şoka. Örneğin memur, müdürüne silah çeker, hatta sıkar dahi, çünkü hastadır o. Çünkü tedavi edilmediği için bu hareketleri yapabilir. Ailesine karşı hırçınlaşabilir. Haksız, yapılmayacak davranışlar gösterebilir. Bu rahatsızlıktan dolayıdır. Bunu anlayan kimse göremedim ben. Müdahale eden yetkili göremedim. **Tabii gazetelerin üçüncü sayfa haberlerinde sık görüyoruz. "Eski polis memuru, cinnet geçirdi, karısını vurdu", "Yakalanan çetede eski polisler de var" diye...**

Eşini, çocuklarını vurdu. Bu yaşandı, emniyet teşkilatında çok yaşandı. Askeri birliklerde de çok yaşandı. Fakat gözardı edildi, normal, adli bir olaymış gibi kabul edildi. Tedavi yoluna gidilmedi. Tedbir alınmadı, bu olaylar olmasın diye... Tedbir alınmadı. Hastalar tedavi edilmedi, böyle düşünüyorum.

Fahrenreit 9/11 filminde, Irak'ta savaşan bir asker, "Bir insanı öldürdüğünüzde ruhunuzdan bir parça kopuyor" diyordu. Siz '89 yılından sonra, ayağınızı kaybettikten sonra değiştiniz mi? Ruhunuzda ne gibi farklar gözlemliyorsunuz?

Fark olarak önemli bir şey yok. Fakat benim hissedebildiğim, anlayabildiğim kendi üzerimde izleyebildiğim, olaylara biraz daha erken tepki verme olayı var. Ben kendi üzerimde bunu izliyorum ya da sabırsızlık olayı var. Eskiden makul düşündüğüm, olabilir dediğim şeyler, biraz bana ters gelme-

ye başladı. Özellikle mesela, o memleketin gidişi, uçuruma gidişi olayına göz yuman yetkililere karşı tepki vermek istiyorum. Neden "Dur" demiyorlar! Neden yetki kullanmıyorlar? Yetki kullanmak için midir, bir hizmet için mi? Onlar kullanmadığı zaman daha büyük tepki vermek istiyorum. Onları uyarmak istiyorum, herhangi bir yolla. Neden almayacaklarsa. **Aile ilişkilerinizi de etkilendi mi?**

Galiba... Galiba etkiledi.

Nasıl etkiledi, sormamda bir sakınca yoksa?

Vallahi, uyumsuzluklar başladı. Sanıyorum hata bende olacak, benden kaynaklanan hatalar oldu, benim yaptığım hatalar oldu. Sorunlar yaşıyoruz, yaşadık, yaşıyoruz da.

Diğer, çevrenizde gördüğünüz, hani "Delirmiş bu adam" diye baktıkları o

eski polisler. Onlar neler yaşıyor?

Alkole eğilim sanırım artıyor, olanlar kimi dine... Şahıslara göre değişiyor. Kimisi kendini tamamen ibadete veriyor, manevi şeylere bağlıyor, alkole sığınma ihtiyacı hissediyor ki; buna benzer şeyler.

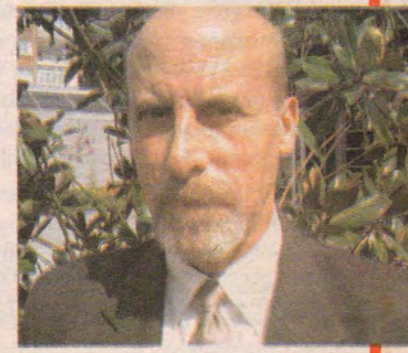
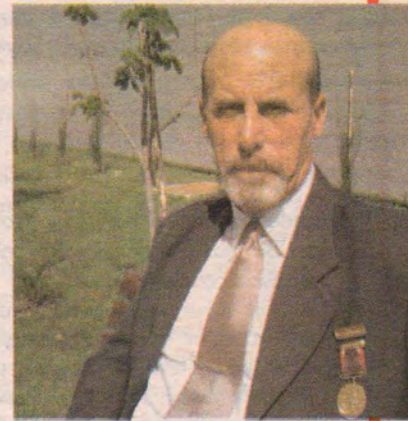
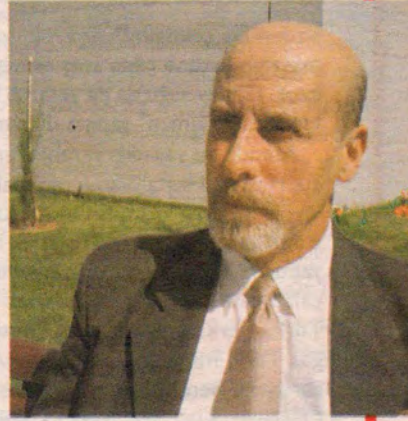
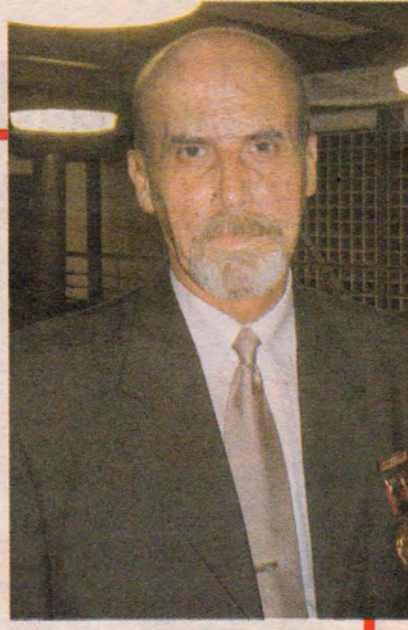
Devlet vefa borcunu ödeyecektir

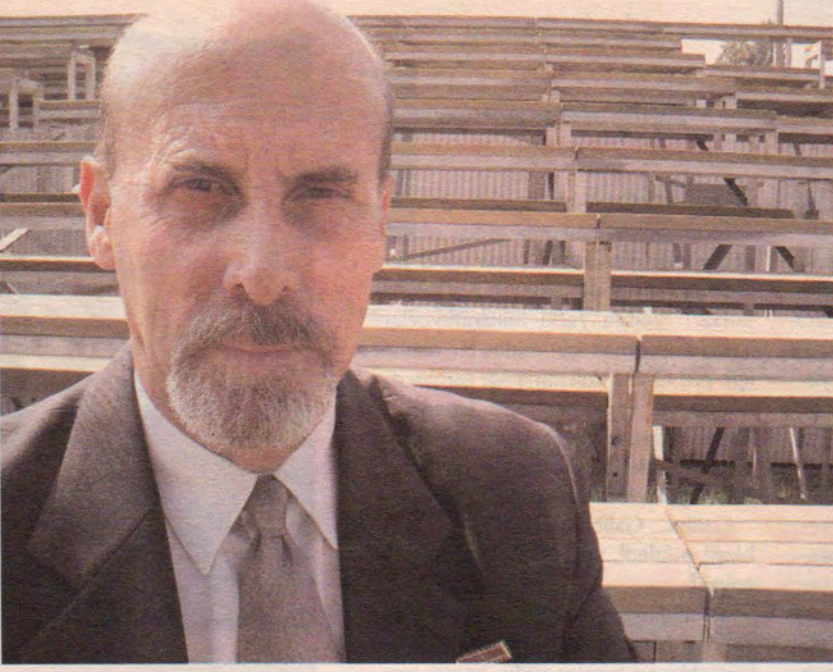
Peki tanıdığınız, "Bu çocuk böyle degildi, nasıl bunu yaptı?" dediğiniz insanlar var mı, meslektaşlarınızdan?

Var, Adnan Tanyeli diyor. Çok efendi, tertemiz bir insandı, vatan savunmasına çok şey verdi. Hizmet verdi ve ayağını da verdi ve bu yaralanma sonucunda, psikolojik, ruhsal rahatsızlıkları oldu ve bu rahatsızlık anında adli bir olaya girdi ve cezaevinde şu an.

Devletin Adnan Bey gibi, sizin gibi polislere, askerlere ne yapması gerekiyordu, yani fiziki tedavi yeterli oluyor mu, insanın hayatını sürdürmesi için?

Fizik tedavisi yeterli değil. Benim bacağım olmasa da, kolum olmasa da yaşarım. Fakat ruhsal, psikolojik rahatsızsam, hayata uyum sağlayamam, çevreme uyum sağlayamam. Esas tedavi edilmesi gereken ruhsal, psikolojik rahatsızlıklar, öyle düşünüyorum ben. Ve devletin bu gibi insanlara, bence kahraman olan insanlara bazıları değişik düşünebilir bu konuda. Vatan, millete çalışan insan kahramandır benim için. Bu insanlara devletin sahip çıkması gerekiyor, maddi-manevi tedavi ne ise. Devletin vefa borcu vardır, ödeyecektir bir gün ve devlet yönetimi yapmazsa gelecek devlet yönetimi yapacaktır, buna inanıyorum. **Peki, nasıl olacak bu? Bütün psikolojik sorun yaşayanlar da gazi değilki. Gazetede okumuştum. Eski bir özel timci astsubay, Konya Akkışe'de, "Nedir**

sizden bu çıktığımız!" diyerek, kahvede masanın üstüne çıkıp ateş etmeye başlıyor. Güneydoğu'da da yaşandı bunlar. Herkesi "düşman" sanma durumu!

Aslında bu yaşadığı yaranın bir sonucu. Hasta... Hasta olarak okumak gerekiyor. Bu arkadaşımızın bir hasta olduğunu anlamak gerekiyor. Tedavisini yaptırmak gerekiyor. Biz ülkenin parçalanmamasının taraftarıyız. Kürt, Türk, Çerkes, Karadenizli vesaire değil, Türk milletiyiz biz, biziz. Ayrıma karşıyım ben, benim eşim de Kürt. Özellikle Kürt bir bayanla evlendim. Bu ayrımı yapmadığımı ispat etmek için. Hepsı bizim kardeşimiz, bizim karşı olduğumuz hainlerdir, hainlere karşıyız. Benim dediğim, hani toplum da anlamıyor sanki. Ne devlet yöneticileri anlıyor ne de toplum. Yani sıradan vatandaşlar anlıyor, o insanın orada, ne düşünerek, yani silahı eline alarak, "göreceksiniz hepiniz" dediğini, değil mi? Evet, ben şöyle düşünüyorum. Tahsil yapmamış, cahil kabul ettiğimiz insanlar dahi bunun farkında. Fakat susuyorlar, konuşmuyorlar. Konuşmayan bir millet olduk biz, konuşmuyoruz, düşüncelerimizi açıklamıyoruz, korkuyoruz, bir şeylerden korkuyoruz. Ben korkmuyorum. Allah'tan başka hiç kimseden korkmuyorum. Çünkü alnım açık, doğruyu söyleyeceğim, doğruyu söylediğim için korkmuyorum. Beni 15 köyden kovsunlar. 10 köy değil. Önemli değil, doğruyu her zaman söylemeye hazırım. Söyleyeceğim de.

Benim ayak 1600 Euro etmezmiş!

Saadettin Bey, şimdi sizin proteziniz var. Bir gazi olarak sağlık sorunlarınızı rahatlıkla çözebiliyor musunuz?

Sağlık sorunları, protez sorunlarım var. Protezimi değiştirmekten şu anda acizim ben. Devletin çıkardığı terörle mücadele yasası, 3710 sayılı yasa, "Gazilerin kaybedilen uzuvları, en son teknolojiye göre yurtiçinde ve yurtdışında tamamlattırılır" kesin hükmü olduğu halde, Emekli Sandığı vermiyor. Vermiyor bunu; prensip kararı almışlar. Ben protezimi şu anda değiştiremiyorum. 5 yıllık protez kullanıyorum. 3 yılda değiştirme hakkım var.

Peki ne yapacaksınız?

Protezimi taktırmak için dava açmam gerekecek. Emekli Sandığı'na dava etmem gerekecek. O zaman hakkımı

alacağım, protezimi yaptıracam. Kanun açıkken, net hüküm varken, neden uygulamıyoruz? O benim için tezat, çelişkidir yani. Amaç nedir? Bilmiyorum. Peki, siz ne diyorsunuz bu duruma? Sonuçta yolda yürürken olmamış; mayına basmışsınız.

Evet evet. Bilmiyorum; kanunda imkan verdiği halde, yapılması gerekir dediği halde, Emekli Sandığı buna uymuyor. Sağlık Daire Başkanlığı'nda Şube Müdürü'yle görüştüm ben. Veremeyiz dedi. 1600 Euro'luk bir fark varmış, değmezmiş benim ayak. "1600 Euro etmezmiş" diye mi düşünüyorlar? Bilmiyorum.

Mesela askerlerin rehabilitasyon merkezleri var. Polislerde yok mu böyle bir merkez?

Yok öyle bir yer, öyle bir yer yok. Kim takip ediyor, polislerin bu durumunu? Polis kendisi mi başvurmak zorunda?

Kendisi, rehabilitasyon merkezlerine başvurup, tedavisini kendisi yaptıracak. Bu konuda rehber olan yetkili yok, yardımcı olan yetkili ben bilmiyorum. Fakat ben, haklarımı mücadele ederek alabiliyorum. Benim durumumda olan arkadaşım çok. Biraz mesleki tecrübem var benim. Onları kullanıyorum. Her türlü yasal, hukuksal haklarımı alıyorum. Alamayan çok insan var, bilmiyorlar, öğretilmiyor, "Bu hak senindir, alabilirsin ne zaman istersen" denmiyor, rehber öncü olunmuyor, burada bir zaaf var.

Peki şimdi hayatınızı nasıl devam ettiriyorsunuz? Emekliliğinizde mutlu musunuz?

Hayatımdan mutluyum, sorunlarım var tabii. Her yaşayan insanın sorunları olabileceği gibi benim de var. Fakat mutluyum hayatımdan ve ülkenin geleceğinden de umutluyum. Yapmazlarsa biz yaparız. Devlet yetkilileri yapmazsa, halk yapar, bu ispatlandı. Kurtuluş Savaşı'nda, Çanakkale'de ispatlandı. Yönetim düşer, gaflet, dalalet, hatta hıyanet içinde halk meşru müdafaa hakkını kullanacaktır, kendini koruyacaktır. Toprağını vermeyecektir.

Teşekkür ederim.

Hepsi de şehitlerin, melaike gibi insanlardı. Ben ona layık olamadım. Şehitliğe layık olamadığım için gazi olabildim ancak. Hatam vardı demek ki bir yerde. Bilmeyerek bir hata yaptım galiba. Esas amacım şehit olmak. Onun peşindeyim. •

Banu Acun

Polislerin de ruh sağlığı bozuk

Yalnız askerlerin değil, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da çatışma ortamında görev yapan polislerin de ruh sağlığı bozuldu. 1989-2003 yılları arasında, 15 yılda 370 polis intihar etti. Emniyet Genel Müdürlüğü kayıtlarına göre, 1989 yılında 19, 1990 yılında 6, 1991 yılında 12, 1992 yılında 13, 1993 yılında 11, 1994 yılında 22, 1995 yılında 24, 1996 yılında 38, 1997 yılında 38, 1998 yılında 32, 1999 yılında 27, 2000'de 41, 2001'de 42, 2002'de 26 ve 2003'te 19 olmak üzere son 15 yılda toplam 370 polis yaşamına kendi elleriyle son verdi. İntihar edenlerin büyük çoğunluğunun geçmişinde "Özel hareket" ve "Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü" vardı.

Emniyet'in hazırladığı intihar raporunda, 31 polisin yaşamına niçin son verdiği saptanamazken, 83 polisin girdikleri "ruhi bunalım" sonucu intihar ettikleri belirtildi. Polislerden 57'sinin intihar nedeni "ailevi sorunlar" olarak açıklanırken, 21'inin "maddi sorunlar", 12'sinin kız arkadaşlarıyla yaşadığı sorunlar, birinin "erkek arkadaşıyla yaşadığı sorunlar", ikisinin "anksel sorunlar", ikisinin "bedensel hastalıklar" ve dokuzunun da "alkol nedeni" ile yaşamlarına son verdiği açıklandı. İntiharların çoklukla tayin ayları olan bahar ve yaz aylarında gerçekleştiği ortaya çıktı.

Emniyet Genel Müdürlüğü'nün yaptığı araştırma bir başka gerçeği de ortaya koydu. Psikolojik sorun yaşayan polis ve ailesi rahatsızlığının farkına varsa bile, "Geri hizmete alınırım" ya da "Meslekten ihraç edilirim" korkusuyla psikolojik yardım almaya yanaşmıyor. Sorun yaşayan polisler, doktorun yeşil reçeteyle verdiği antidepresan ilaçları dahi tayin ve terfilerine engel olacağı gerekçesiyle kullanmıyor. Emniyet Genel Müdürlüğü, doktora gitmeyen yardım almaktan korkan mensupları için, 24 saat açık bir psikolojik danışma hattı kurdu. Ancak bu hizmetin, polisin ruh sağlığını düzeltmesi için yeterli olduğunu düşünmek hayalcilik olur. Zira uzmanlar sıcak çatışmaya giren polislerin de bir bölümünde, "Vietnam Sendromu"nun yani travma sonrası stres bozukluğunun görüldüğüne vurgu yapıyor.

Doç.Dr. Hüsnü Erkmen:

Çok ölüsü var ama mezarevde travmaya yakalanmış

Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi'nden Doç.Dr. Hüsnü Erkmen, polislerin yaşadığı Vietnam Sendromu ile ilgili tespitlerini yeniHarman'a özetledi:

Gaziler ve askerler psikolojik sorunları olduğunda GATA'ya gidiyor. Polisler de travma sonrası stres bozukluğu çok görülen bir rahatsızlık mı? Nasıl tablolarla karşılaşıyorsunuz?

Bakırköy'e daha çok polisler geliyor. Özel timde çalışmış polisler. Bir de tabii, bir başka tatsız boyutu var polis açısından. Asker 2 sene hatta şimdi daha da azaldı, gibi bir süre kalırken; polislerden on sene, onbeş sene orada kalmış olanları var. Özellikle başarılı olduysa orada tutuluyor. Sonuç olarak devletin de bu işten amacı var: Sonra bu insanlar bazen orada rahatsızlanıyorlar. Çoğu zaman, normal hayata geldikleri zaman rahatsız oldukları fark ediliyor. Çünkü burada, diyelim ki; bir büroda çalışırken arkadaşlarıyla geçinemiyor, huzursuzluk çıkarıyor, amirleriyle tartışıyor. Ondan sonra, işte ailelerin içinde sorunlar olmaya başlıyor. Bazen aşırı alkol kullanmak gibi şeyler ortaya çıkmaya başlıyor. Ondan sonra da bir amiri veya bir yakını, "İşte bu hastalandı galiba" filan diye getiriyor. Ve incelendiğinde, bu işin oradaki çarpışmalardan kaynaklanan travma sonrası stres bozukluğu olduğu ortaya çıkıyor, tedavileri yapılıyor. Tabii bu hastalıkta derece derece, yani aynı ağırlıkta değil. Ağırorsa emekli edilmeleri ya da polislik dışında görev almaları gibi bir takım işlemler yapılıyor bu arada.

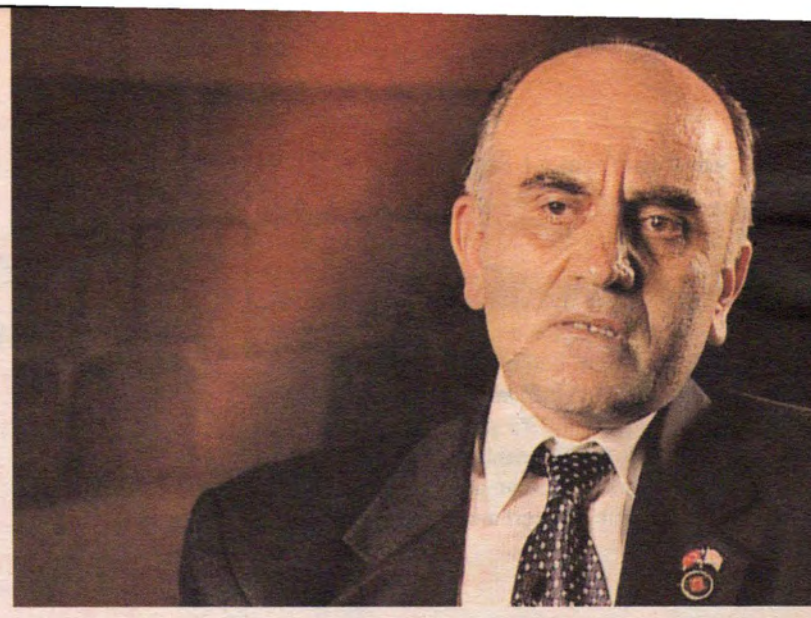
Polislerin travması daha mı ağır oluyor? Halbuki baktığınızda Özel Harekat'ta görev yapanlar bu iş için eğitiliyor, karşılaşacakları

tabloyu az çok bilmiyor mu?

Bir tane hastamız vardı. O çok ilginç birisiydi. O adam bayağı iyi bir polisti galiba, hatırlayabildiğim kadarıyla. "Sayısını bilmiyorum" diye söylemişti ama 30-40 defa çok ciddi şeylere katılmış, çatışmalara çağırılmıştı. Bu dediğimiz olayların çoğunu yaşamış. Çok sayıda insan da öldürmüş olabileceğini söylüyordu her seansta. Fakat bunlardan dolayı çok fazla kötüleşmemişti. Ama daha sonra bulunduğu bir ilde, -bir zamanlar mezarlar falan çıkıyordu mezarevler filan. Öyle bir yere baskına gitmişler ve de baskının olduğu sırada kadın ve çocukları bağlı olarak öldürülmüş bulmuşlar. İşte adamı travmatize eden olay kadın ve çocukların öldürülmüş olmasıydı. Yani orada göğüs göğüse çarpışmak kabul edilebilir birşeydi ama bir kadının elinin kolunun bağlanarak öldürülmesini, inanılmaz bir olay olduğunu düşündüğünü söylüyordu. Ve sonra çok tedirgin olmaya başlamıştı. Sürekli olarak, korkuyla o sahneyi yaşıyor. O cesetlerin olduğu sahneyi, yani öbür çatışmaları değil... Kokular onu o güne götürüyor. Bir çöplüğün yanından geçerken duyduğu, bir çürümüş et kokusu olabilir. Flashbackler yaşıyordu. O bize çok öğretici oldu. Yani herkesin bir noktası var. Bunun ki de buydu yani. Belki adam tesadüfen oraya gitmeseydi, bütün o yaşadıklarına rağmen, orta halli bir hayat sürdürebilecekken ondan bu hale gelmiş. •

Vedat Tüfekçi / Kıbrıs Gazisi

Kulağımda sürekli, o cırcır böcekleri

Kıbrıs sorunu ile ilgili ne biliyordunuz, harekate katılmadan önce?

Kıbrıs ile ilgili bir takım gerginlikler vardı; Yunanistan ile aramızda, '67 olayları falan. Bunları biliyorduk, takip ediyorduk ama, okul, öğrencilik durumuyla biraz daha farklı tabii, sonra görev aldığınız gibi değil. Bir gerginliğin dışında çok fazla birşey hissetmiyorduk. Adaya gideceğimize yakın bile, çok kısa bir zaman kalmasına rağmen, o zaman bile hala çıkılır mı, çıkılmaz mı, gider miyiz, gidilmez mi yoksa eskiden olduğu gibi geri dönülür mü? O şekilde düşünceler içindeydik. Yani subayların dışında da, erlerin de kesinlikle savaşın çıkacağını bildiklerine de inanmıyorum. O yüzden böyle çelişkiler içerisindeydik. Biz de okulu bitirip doğrudan birliğimize katılıp, birliğimize takdim edilme, tanıştırılma fırsatı bile bulamadan savaşa gittik. Ne düşüneceğimizi, ne yapacağımızı bilmiyorduk.

Birinci Harekat'a katıldığınızda harp okulundan yeni mezun çiçeği burnunda bir askerdiniz. Derslerde öğretildiği gibi miydi savaş?

Vallahi savaşıırken, daha önce hiç bilmediğiniz duyguları yaşıyorsunuz. Ama ben kendime ne olduğunu, ne olacağımı pek düşünemiyordum. Yani şöyle diyebilirim; üç dört gün yiyecek birşey yemedik ama dördüncü günün sonunda bir erzak dağıtıldığında, bütün herkese dağıtmışım, ama kendime ayırmayı unutmuşum. Çavuşum geldi; bana, "Komutanım sen kendine ayırmadın!" dedi. "Hep görevinizi düşünüyorsunuz, emrinizdeki askerlerin sağ salım bu görevi başarmasını düşünüyorsunuz. Onun dışında da başka şey düşünmüyorsunuz."

Çok mu zordu şartlar?

Orada çok zorluklar yaşadık tabii. Savaş önemli olan. Bence bu savaşa girmiş olmak, yani savaşı kazanmış ya da kaybetmiş olmak ikinci planda. Önemli olan o psikolojiyi, o sıkıntıyı yani o zorlukları yaşamış olmak. Orada fiziksel zorlukların yanında, bir çok psikolojik zorluklarla da karşılaşılıyorsunuz. Bunun yanında size verilen görevleri yerine getirmelisiniz ve tabi emrinizdekilerin de sorumlulukları var. Onların hayatlarını korumanız söz konusu. Böyle olunca bir hayli zor oluyor. Bir de üstelik günlerce, 40-50 derece sıcaklıkta bir matara suyu kapağından yudum yudum içerek idare etmek zorundasınız. Gittiğimiz birçok yerde depolar zehirlenmişti, kirletilmişti. Yani fiziksel olarak bir çok zorlukların yanında bir de böyle zorluklar vardı. Birliğimi tanımiyorum, astsubaylar beni ilk defa orada, kıtamda savaşın içinde gördüler, tanıdılar. Bunlar da ayrı bir zorluk. Artı sıcak.

Ayağını eline almış, "Komutanım ne telaşlanıyorsun" diyor.

Kıbrıs'ta yaşadığınız ilk sıcak çatışmayı hatırlıyor musunuz?

Mesela öyle bir şey ki; ben kişisel olarak hiç sertlik tarafları olan bir kimse değilim. Ama büyük bir şaşkınlık oldu; daha ilk mermiyi yediğimizde... Sağdan soldan havan mermileri geliyor, top mermileri düşüyor. Ama düşmanı ve kurşunun nereden geldiğini görerek ateş yemiyorsunuz. Yani karşılıklı bir yoğun ateş altında, oraya gelinceye kadar öyle rastgele ne olduğunu bilmeden heyecan içinde bekliyorsunuz. Bir de mesela o bizim Milli Güvenlik Bilgisi kitaplarında konu olan bir Salih Taburu var. (Salih Taburu der demez göz-

di. Bir türlü anlayamadık nereden geldiğini, öndeki komandolar, bizim attığımızı zannediyor. Ben nereden geldiğine bakmaya giderken, "Bir açıklıktan geçeyim" dedim. Ordan yamaçtan, arka tarafı gözetlerim diye düşünüyordum. Açıklığı geçerken birden bire yağmur gibi mermiye yakalandım. Kaleden uçaksavar mermileri atılıyor. Uçaksavar mermileri büyük; 12'lik, 17'lik taşlara vurunca, taşlar paramparça oluyor. Kendimi hemen yere attım, yokuş aşağı nasıl derler, kovboy filmlerindeki gibi yuvarlana yuvarlana iniyorum. Mermiler de tıkr tıkr böyle arkamdan geliyor. Neyse, kayalıkların arkasına atlayınca, tabii ben gö-

Emekleyerek giderken bir yandan da etrafı gözetliyorum. O arada karşıdan atıldığını hissettim. Elim kıvrıldı, böyle sağ tarafımdan ılık ılık birşeyler akıyor, bir sıcaklık hissettim.

leri doluyor. Sesi titriyor, ağlayarak anlatmayı sürdürüyor.) Ayağı kopmuş, ayağını eline almış, toprağa da gömülmüş, can çekiyor neredeyse. Bizim evladımız... Doktor arıyorsunuz "yardım edelim" diye, ama sağınıza solunuza gene mermiler düşüyor. Ama o askerimiz diyor ki; "Komutanım ne telaşlanıyorsunuz..." O sizi cesaretlendirmeye çalışıyor. Eli bir yerde ayakları kopmuş, ufak bir kemik parçası tutuyor. Yani bu kolay birşey değil, bir yenisi bir daha gelmez.

Siz nasıl vurulduunuz?

Beşparmak dağlarında manastırın yukarısında bir kale vardı, orayı almaya gidiyorduk. Tırmanırken arkamızdan ateş gelmeye başla-

rünmez oldum. Onlar kaleden göremediği için ateşi kestiler. Biraz dinlendim, etrafa baktım, gözetledikten sonra ateş gelmeyince geri döndüm. Murat Teğmen'e dedim ki; "Ben anladım, kaleden geliyor." O arada bir komando yaralandı. Yukarıdan komandolar bize kızdılar: "Bizim adamlarımızı vuruyorsunuz. Dikkat edin!" diye. Ben de, "Biz atmıyoruz" diyordum. Bu arada bize de ateş etmeye başladılar, ben de dedim ki; "Ben bunları bulup getireceğim." Bu kez açıklıktan değil, gölgelikten geçerek gitmeye çalışıyorum. Emekleyerek giderken bir yandan da etrafı gözetliyorum. O arada karşıdan atıldığını hissettim. Elim kıvrıldı, böyle sağ tarafımdan ılık ılık birşeyler akıyor,

bir sıcaklık hissettim; vurulduğumu anladım. İkinci merminin de buraya bir yere çarptığını hissettim. Korkudan bakamıyorum. Heralde bu kez gittim diyorum. Baktım şarjör ezilmiş. Öyle kurtulduk. Sonra onları yakaladılar, baktık ellerinde dürbünlü tüfekler var. Dürbünlü tüfekle subay, astsubay avına çıkmışlar. Çünkü bizim komuta ettiğimiz zamanlarda, öyle küçük telsizler yok. Minicik bir telsizle dünyayla konuşma imkanı yok. Kocaman kocaman telsizler. Sırt telsizi, bir anteni var; 3 metre. Onu her yerden görüyorsunuz tabii. O antenin yanında, onu komuta eden birisi vardır diye bakıyorlar. Subay ve astsubayı, dürbünlü tüfekle avlamaya gelmişler. Gece ben sedyede yatıyorum. Hemen her gelene soruyoruz; "Kale düştü mü, kale düştü mü?" Yani başka birşey düşünmüyor insan. Saat 12'yi 10 geçe haber geldi. Kale düşmüş. Artık biz, yaramızı falan unuttuk yani.

Sokakta yürürken kovboy gibiydim

Savaşın, psikolojik olarak yarattığı olumsuzluklar nelerdi sizde?

Şimdi mesleğimiz subaylık olduğu için, mecburen mesleğimizi zaten devam ettirmek zorundayız. Ama şöyle diyebilirim, savaşın etkisi o yaşadıklarımızdan olsa gerek. Hala farkında olmadan yaptıklarım var. Daha sonra düşünerek veya başkalarının ikazıyla anormalliklerimi o zaman anlıyorum. Mesela şu anda bile insan, kurtulmuş değil. Herhangi en ufak bir şeyde çok duygusal oluyorsunuz. Burada oturdum mesela değil mi? Arkamı böyle emniyete alıp duvara döneceğim, geleni gideni göreceğim. Sırtımı insanlara dönersem anca 5-10 dakika oturabiliyorum. Onun dışında oturamıyorum. Ve iki de bir, "Bana niye bakıyorsun?" diyorlar ve ben baktığının farkında bile değilim. Eğer mecbur kalıp da böyle ortada bir yerde oturursam, farketmeden böyle ikide bir dönüp arkama falan bakıyormuşum. Yani ben herkesi kontrol altına almalıyım hissi... Yaralandığım için, tek kolum askıda hastaneden kaçtım. İkinci harekate, öyle tek kol askıda olarak devam ettim. Ve sağ kolum askıda olduğu için, ben solaklığa alışmaya çalışıyordum. Durmadan herkese, yolda giderken bile sağa sola nişan alma eğitimleri yapıyordum. Böyle yolda yürürken bile, sanki kovboy gibiyim, bunlar bilinçaltında yerleşti. Kendiliğinden refleks haline dönüşen şeyler oluyordu. Adım harekattan sonra birlikte "seyareye" çıktı, ikide bir dolaşıyorum, beş dakika bir yerde duramıyorum, sıkılıyorum hemen dışarı çıkıyorum, birşeyden çok çabuk vazgeçiyordum. Tabiatıyla bunlar böyle bir müddet sürdü. Yani en ufak birşeye dayanamıyorsunuz. Onun dışında kulaklarım rahatsız, devamlı cırcır böceği gibi ötüyor, yani sürekli bir çınlama var. Önce bana, "Psikolojik olabilir, alışsın"

dediler hastanede. Yapacak birşey yok. Birisi dedi ki; "Yeni bir ilaç geldi, onu deneyelim." Birkaç ay onu denediler, yine birşey fayda etmedi. Sonra dediler ki; "Akustik travmaya bağlı, yani patlamadan dolayı bir çınlama, alışacaksınız ona" dediler. "Yapacak birşey yok." Ve ben de o zamandan, bu zamana hala alışmaya çalışıyorum. Ya şimdi biraz alıştım; ama sinirli olduğum zamanlar, çok yorgun olduğum zamanlar rahatsız edici bir şekilde o cırcır böceğinin ötüşleri artıyor.

Demişim ki, "tam siper ateş serbest"

Sizce savaştan sonra rehabilitasyona ihtiyacınız var mıydı?

Vardı tabii. Mesela savaştan çıkar çıkmaz, doğru üniversite sınavlarına girdim. Yani, "Bunu yapapacağım, çıkacağım" dedim. Halbuki yüzbaşı oluncaya kadar bile, ders notlarımı ciddiyle ciltlemiş akademi sınavlarına hazırlanan birisiydim. Yani böyle kafamda herkesin, her harp okulu öğrencisinin, bir Genelkurmay Başkanı, yahutta kuvvet komutanı, yani birşey olmak hedefi vardır. Birçok arkadaşım notlarını atarken ben ciltletmişim. Ama savaştan sonra bir defa bile akademi sınavına girmedim. Bunlar savaşın etkileriydi bana. Savaştan sonra ne kadar istesenez de eskisi gibi olamıyorsunuz.

Eskisi gibi olamıyorsun derken...

Mutlu değilsiniz. Birçok şeyi boşverebiliyorsunuz. Tabii bunlar sonradan farkettiğimiz şeyler. Savaşta yaşananlar, bir subay olmamıza, hayatımızı böyle devam ettirmemize rağmen pek de öyle normal olmayan şeyler. Ama bana ne yaptılar? Ben döndükten sonra "hiçbirşey". Tayinim çıktı, bir baktım kendimi Keşan'da buldum. Keşan, Yunan sınırına yakın bir yer, örtme görevine çıktık. İki ay sonra, 3 ay arazide kaldım. Örtme görevinde, Yunan sınırında. Üstelik, "Tek göz köprü" diye bir yer var orda. Yunanlılarla birbirimize ateşe girdik, ateş ettik. Bunlar normal insanın yapacağı şeyler mi? Bize o bölge işaretlenmişti. Burası bizim topraklarımız içinde kalıyor, Yunan toprakları. Ama biz farkına varmadan girdik oraya. Onlar bize ikaz ateşi açtılar havaya ama ben o ateşi yer yemez kendimi yere atıp, yanımdaki çocuklara demişim ki; "tam siper ateş serbest..." Bilinçaltına yerleşmiş şeyler ve biz "Tırr! Tırr! Tırr!" seri halinde karşılık verdik. Tabii savaştaymış gibi, üstelik karşıımızdaki yine Yunan'dı. Yunan olduğunu biliyorsunuz. Bunlar kolay şeyler değil. Beni buraya tayin etmemeleri gerekirdi. Üstelik savaştan çıkmış morali bozuk bir teğmen, bölük komutanı oldum orada.

Savaşın insanların toplumsal hayata karışması

Tayinim çıktı, bir baktım kendimi Keşan'da buldum. Keşan, Yunan sınırına yakın bir yer, örtme görevine çıktık. İki ay sonra, 3 ay arazide kaldım. Örtme görevinde, Yunan sınırında. Üstelik, "Tek göz köprü" diye bir yer var orda. Yunanlılarla birbirimize ateşe girdik, ateş ettik.

çok mu zor oluyor?

Aslında tabii, bunu bana değil de başka birine sorsanız daha doğru bir cevap alırsınız. Çünkü bir mesleğimiz vardı ve sonuna kadar da bunu bir şekilde yürüttük. Evet o bakımdan, onlar sorunca, bir çoğunun sivil hayatta başarılı olamadıklarını, yani girdiği işte sebat edemediklerini veya işte uyum sağlayamadıklarını, çok çabuk başka şeylere geçtiklerini, ne biliyim, "Siz bize yaramazsınız" gibi, siz işte "Yarı akıllısınız" gibi diyenler bile olmuş. Bizim birçok arkadaşlarımızdan bunları duyduk. Ve o şekilde de, zaten bazılarını da hissedebiliyorsunuz, yani diyorum ki; niye bağırarak konuşuyor? Birşey mi var? Artık müdahale ediyorum bazen dernekte. Diyorum ki; "Birşey mi var, bir tartışma var, yok işte Hüseyin konuşuyor, Hasan konuşuyor" gibi, bakıyorum hiçbir şey yok, ama öyle konuşuyor, yani bunlar normal insan değil de, savaşın etkisinde olan bir insanın yapabileceği şeyler. Bazen de diyorsunuz ki; faydası olsun diye bir iş vermeye çalışıyorsunuz, "İşte bak; bunu sat, para kazan" veya da, "Birşey yap." Onu bile yapmıyor. Yani, bunları, o savaş sonrasında kalan bir işe başarılı olamamalarının nedenleri, o savaştan dolayı bir tedavi görmedikleri içindir. Bir bakıyorsunuz eşlerinin birçoğu bizim; -tabii ki Türk adetlerinde öyle kolay kolay başka ülkelerde olduğu gibi katlanmamak gibi birşey yok- katlanıyor. Eşi de hakikaten şeydeki gibi, "Hastalıkta da, sağlıkta da beraberiz" dedikleri gibi eşlerimiz de bizim sıkıntılarımızı beraber yaşıyorlar tabii. Yani siz sinirlisiniz, o diyor ki, "geçer." İşte, "Savaştan döndün" veya "savaşın etkisi" diye buna katlanmak zorunda kalıyor.

Ne kadar maaş alıyor Kıbrıs gazileri?

185 milyon aylık maaş alıyor. Yani onun adı

Vedat Tüfekçi (sağ başta) ve asker arkadaşları

da maaş değil de, şeref aylığı ve bununla geçinmeye çalışan gazilerimiz var. İşte onları gördükçe insan kahroluyor. Ve birçoğu, örneğin dün bir gazi geldi. "İki tane çocuk okutuyorum, üniversiteye girdi, müracaatlarım var. Ben geçinemediğimi söylediğim halde bir burs bile alamadım" diye yakınıyordu. Kıbrıs'ta savaşmış birçok gazinin haklarından haberi bile yok bizim ülkemizde. Birkaç gün önce de bir arkadaş, Kıbrıs'tan dolayı bir gazilik şeref aylığı alındığını yeni öğrendi. Bu maaş, şeref aylığı '86-'87'den beri veriliyor, ama arkadaşımız daha yeni öğrendi.

Kıbrıs ve Kore gazilerinin unutulduğunu mu düşünüyorsunuz?

Bence tabii. Biz gazilere sahip çıkan bir başkanlık var öbür tarafta, diğer ülkelerde, Kore'de olsun, Amerika'da olsun. Biz de öyle birşey de yok. Zaman zaman da gazi nedir, unutulmuş olan bir ülkedeyiz. "Gazi nedir?" dediği zaman bilmiyor birçoğu. Neyse, başka şeyler de var. Ona da bir de kızıyorlar. "Ne gazisi, ne yaptınız da gazi oldunuz?" gibisinden, çok çabuk unutuyorlar herhalde, veya da unutturuyorlar bugünlerde.

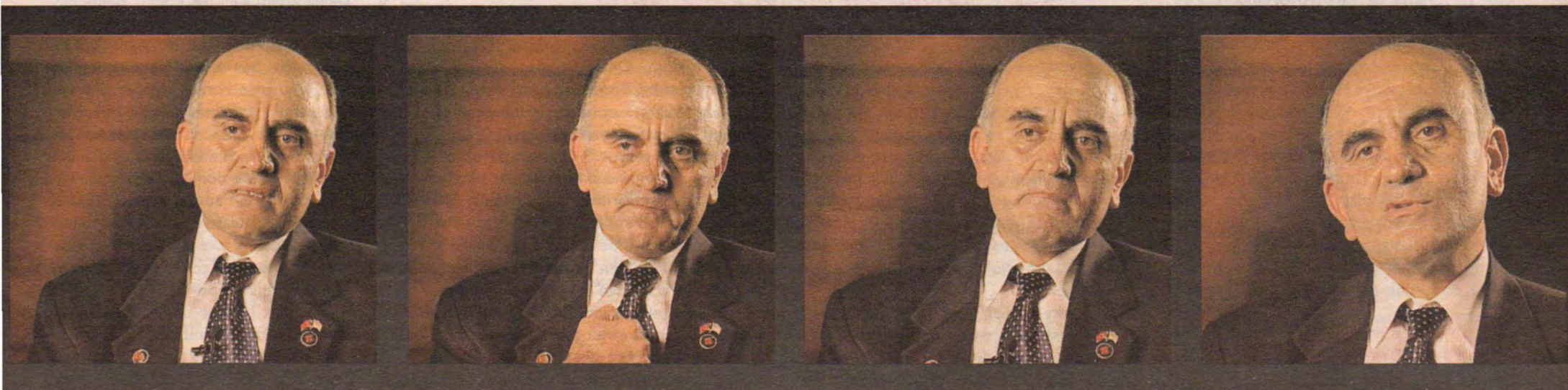
Güneydoğu gazileri, sizden daha mı şanslı?

Şu anda bile dediğim gibi, yani gazilere sahip çıktıklarını söyleyemem. Resmi bayramlarda hatırlanıyoruz; onun dışında hiç hatırlanma yok.

Şimdi bizim derneğimizde, Türkiye Muharip Gaziler Derneği'nde sadece Kore, Istiklal Savaşı ve Kıbrıs gazileri var. Tabii Güneydoğu gazileri, terörden vazife malulu, şehit olmuş olanlar, belki daha güncel oldukları için, daha yeni olaylar yaşadıkları için, onlar tabii daha çok ses getiriyorlar. Daha çok basında yer alıyorlar. Ve onların sorunları biraz daha farklı tabii, bizimkilere nazaran. Biz zaten artık biraz "küllendi" diye bırakıldık herhalde, eskidi, unutulduk. Çok zaman geçti, otuz sene, elli sene zaman geçti, onun için. Onlar bir köşede artık. Ne olduysa oldu, geçti. Diğerleri yeni üstelik, sakatlıkları yeni. Daha devam ediyor. Bir de onlar için bir rehabilitasyon merkezi filan açıldı sonradan. Şu anda var öyle bir rehabilitasyon merkezi. Ne bileyim; kamplardan filan yararlanma imkanları var, bizim, biz de öyle birşeyler yok. Yani, onlar para yönünden de farklı. Yani biz şeref aylığı olarak 185 milyon alıyoruz. Ama onların en az 600 milyondan başlar, vazife maluliyetine, derecesine göre maaş alırlar.

Siz ne istiyorsunuz peki?

Yani bizim beklentilerimiz aslında Anayasa'nın 61. maddesi "Topluma yaraşır, toplum üst seviyede geçinecek şekilde gazileri korur" diyor, buna sahip çıksalar yeter. Tabii bunun için biraz ilgilenmeleri gerekecek. •

Senelerdir tüm Türkiye'nin kahrını çeken
Güzin Abla, içini yeniHarman'a döktü:

Böbrek taşı düşünce, kızlık zarı gider mi hiç!

Feyzan Algan...
Annesi Güzin
Sayar'dan
devraldığı
"Güzin Abla"
bayrağını, 8
yıldır Hürriyet
Gazetesi'nde o
taşıyor. Annesi,
"Güzin Abla"
Cumhuriyet
kuşağının ilk
kadın gazeteci-
lerinden. Yazar
Reşat Nuri
Güntekin ve
Refik Halit
Karay'ın
torunlarından.
Sayar, 40
yılı aşkındır
sürdüğü
köşesini sağlık
sorunları
nedeni ile kızı
Algan'a devret-
miş. Hürriyet'te
"Güzin Abla"
köşesinde
Türkiye'de
yaşayanların
dertlerini
dinleyen,
zaman zaman
da muhafaza-
karlık ile
eleştirilen
Feyza Algan
yeniHarman'ın
sorularını
yanıtladı:

Sevgili Güzin Abla; şimdi bazı gazetelerde, şu fani hayatta
aşırıp taşıdığını düşünen 30'lu yaşlarında bir takım genç kadın
yazarlar var. Milliyet'te İlhan Uçkan'ın Bilirkişi Raporu, Sa-
bah'ta İlişki Cadısı Ayşe... Yok Vatan'da Mutlu Tömbeke-
ci... Siz bu köşeleri okuyor musunuz?

Okumuyorum dersem, bilmem başışlanır mıyım? Doğru
söylemek gerekirse, ben artık bu tür köşeleri okumaya
pek fazla zaman ayıramıyorum. Bana yardımcı olacak dene-
me yazılarını, bazı Türk toplumunu anlatan röportaj yazıla-
rını; örneğin Doğu'da yaşananları, Anadolu kadınının duru-
munu gözler önüne seren röportajları okumaya zaman ayı-
rıyorum ancak.

Hmm. Evet...

Bana gelen mail ve faksları okumak, yazılarımı yazmak
için zaten gözümü fazlasıyla yoruyorum. Bundan sonra
okumam gereken bana birşeyler katacak, ufkumu genişle-
tecek, birşeyler öğretecek konular olmalı...

Bir arkadaşım, mektup yazmış. Hem o kadın yazarlara,
hem de size aynı mektubu göndermiş. Siz ona, "Aman kı-
zım! Sabret" demişsiniz. Onlar ise, "Bas adamın kıcına tek-
mey!" diye cevap vermişler. Siz bu genç yazarlardan daha
mı muhafazakarınız acaba?

Muhafazakarlık buysa, evet, muhafazakarım demek ki...
Ama ben toplumun çoğunluğuna uyum sağladığımı düşünüy-
yorum, azınlığa değil.

Onlar azınlık yazarlar mı?

Bunu demek istemedim, çünkü onları takip edemiyorum
ama biliyorsunuz; benim gazetem her kesimden okuru
var. Çok okunan bir gazete ve her düzeye hitap ediyor.
Çağdaş, modern, çalışan, kendi ayakları üzerinde durmayı
başarmış, bugünkü tabirle kariyer yapmış kadınlardan da
mektup geliyor. Eğitimsiz, baskıcı bir aile ortamından gel-
miş, muhafazakar yapıdaki kadın ya da erkeklerden de
mektup alıyorum. Birine söylediklerim, diğerini öfkeliendi-
riyor.

Ne gibi?

Aldatılan kadına, "Eşinden ayrıl, kendi hayatını yaşama-
ya bak" desem, muhafazakar kesimden tepki geliyor. Yok,

"Ayrılma, çek otur, çocukların için katlan" desem...Öff!
Artık, o kaymak tabakası çalışan ve çağdaş hanımlar tepkiyi-
le, teessüflerini bildiriyorlar! Gelin de çıkın işin içinden. Ya-
ni tam anlamıyla bir yukarı tükürsem bıyığım, aşağı tükür-
sem sakalım, durumu. Bir de sorunun ciddiyeti ve kadının
durumuna göre cevap vermek zorundayım... Aile içi şid-
det konusu asla katlanamadığım bir konu... Ama bazen ça-
resiz kalıyorum, hiç sevmiyorum, ama mecburen ona "ay-
rıl" diyemiyorum: Çünkü kadının hiçbir sosyal güvencesi
yok...

Ya genç kadın yazarların, "Bas kıcına tekme!" deyişi.

Olayın derinine inmeden, mektuptaki öyküyü iyice ince-
leyip, yorumlamadan, "Vur kıcına tekme!" diyebilmek ko-
lay değil. Bence yüzeysel bir cevap. Bilmem ama, gençler
tabii daha rahat olabiliyorlar. İşin ciddiyetinin farkında de-
ğiller ya da önemsemiyorlar. Toplumu benim kadar tanı-
maları mümkün değil. İşte Güzin Abla'nın farkı burada de-
ğil mi? Aslına bakarsanız, ben bu köşenin hiç kimseye kıyas
edilebileceğini düşünmüyorum.

Ablacım; şimdiki ilişkilere akıl sır ermiyor. İlişki biçimleri
bundan 20 yıl önceki gibi değil yani. Hani eskiden gençler
uzun uzun bakışlarmış. Bir erkek, bir kıza beğendiğinde,
çevresinde aylarca, yıllarca dolaşıp durmuş. Şimdi ise ilk
buluşmada öpüşmemek, sevişmemek muhafazakarlık sayı-
lıyor vallahi. Siz bu duruma adapte olabildiniz mi?

Eskiden sevgiliden gelen bir çiçek, yanağa konurulan bir
masum öpücük çok önemliydi. Şimdi öyle mi? Bu gibi şey-
ler alay konusu bile olabiliyor hatta. Gençler, uzun süre ba-
kışır, mektuplaşır, birbirlerine şiirler yazar, sevgi sözcükle-
ri ilişitirdikleri çiçekler yollarlardı. Şimdi çok şey değişti.

“Aldatılan kadına, "Eşinden ayrıl, kendi hayatını yaşamaya bak"
desem, muhafazakar kesimden tepki geliyor. Yok, "Ayrılma, çek
otur, çocukların için katlan" desem...Öff ! Artık, o kaymak tabakası
kariyer hanımları tepkiyle, teessüflerini bildiriyorlar! ”

Dediğiniz gibi o gün tanışıp, ertesi akşam yatağa giriveri-
yorlar. Ama bu yüzden de çok önemli sorunlar yaşıyorlar,
o da başka...

Gençleri sürükleyen nedir böyle? Ne oldu bize? Ne oldu
bu gençlere Güzin Abla?

Belki hala tutucu aileler tarafından tutucu yetiştirilen
gençler de var ama gençleri sürükleyip götüren içgüdüler,
cinselliğin çağrısı... Bir yandan da televizyonlarda, dergiler-
de, gazetelerde, sinemada her yerde kafalarını karıştıran
aşırı bir özgürlük. Ama bu özgürlük evde yok. Aile orta-
mında yok, evlenmeyi düşündüğü gençte yok. Seviyor, se-

vildiğini düşünüyor, sevişmek istiyor ya da sevişmeye bir
şekilde zorlanıyor -Tabii bu arada tecavüz konusunu hiç
ele almayalım isterseniz, çünkü o benim içimde bir yara-
ve bekaretini kaybediyor. İşte asıl sorun bundan sonra baş-
lıyor. Çünkü bekareti olmadığı için ya da belki de bekareti
yerinde de, o öyle sanıyor...

O zaman tek çare siz kalıyorsunuz tabii.

Panik içinde bana yazıyor. Annemin zamanında, daha
çok diktirme yoluna gidiliyordu. Çünkü başka bir çözüm
yoktu.

Neler öneriyorsunuz?

Ben, ancak şu töre cinayetlerini hatırlatacak türden olay-
larda doktor öneriyorum. Aksi halde, "Kızım; eğer evlene-
ceğin seni bu şekilde kabul edecekse, onunla evlen,
yoksa evlenme" diyorum. Açık olmayı, dürüst olmayı seç-
mesini söylüyorum. Erkeklerle de, "Bu bekaret işine bu ka-
dar takmışsınız ama, kızlar diktiriyorlar ya da başka yollar-
dan ilişkiye giriyorlar ya da bekaretlerini bozmadan se-
vişiyorlar. Siz kızlık zarı, el değmemiş olmasının kanıtı mı
sanıyorsunuz hala?" diye açık açık yazıyorum.

Gençlerin cinsel eğitim durumları nasıl?

Genellikle kız ve erkek tüm gençlerin, ne cinsellik hak-
kında bilgileri var, ne de bir kitap okumuşlar. Hiçbir şey bil-
miyorlar ama cinselliğin çağrısına koşuyorlar. Hatta ev-
lendikleri gece bile ne yapacaklarını bilmiyorlar. İlk bulu-
şmada öpüşmemek, sevişmemek, muhafazakarlık sayılmasa

Kutlu Esendemir
kutlu@leman.com.tr

bile, terk edilme nedeni olabiliyor. Çünkü erkek o kadar alışıma ki, çevresinde bunu yaşayabileceği o kadar kız var ki. Uğraşmak bile istemiyorum. En çok ne hayrete düşürüyor sizi?

Hayrete düşüren değil, çünkü artık kolay kolay şaşırtamıyorlar beni. Bu yaştan sonra. Tüm şahit olduğum olaylardan sonra. Karşılaştığım gerçek yaşam öykülerinden sonra. Ama bazen bana, "Yahu! Olmaz artık böyle şey!" dedirten mektuplar da geliyor. İnsanların bu kadar kötü olabileceğine hala inanmak istemiyorum. Tabii ki bunlar bu yaşta da olsam, beni etkiliyor, olgunlaştırıyor, insanı tanıma vesile oluyor. Ama kuşkucu da oluyorum ister istemez. Belki de biraz fazla karamsar ve kuşkucu oldum, bu mektupları okuya okuya. Sizin de işiniz zor! İnsan kime güveneceğini şaşırtır vallahi.

Özellikle evliliklere artık çok kuşkuyla bakıyorum. Evliliklerde o kadar çok aldatmaya rastlıyorum ki; erkeklerle güvenilmemesi gerektiğini düşünüyorum açık açık.

Hmm...

Bu görevi üstlendiğim sıralarda önceleri gerçekten uyku karam kaçıyordu. İntihardan söz eden genç kızlara, zorla sevmediği bir erkekle evlendirilmek istenen genç kız ya da erkeklerle o kadar üzülmüyordum ki; elimde olsa gidip anne ve babasının yakasına yapışacağım. Hani hiç değilse telefonunu adresini bilsem iki çift laf edeceğim: "Nasıl olur da çocuğunuzu göz göre göre, ömür boyu mutsuzluğa sürüklersiniz?" diye. Gerçekten bu konu hala beni çok rahatsız ediyor.

Sizi en çok şaşırtan mektup hangisiydi bunca yıldır? "Bu kadar da olmaz" dedirten.

Bir üniversiteli genç yazıyordu: "Sevdiğim genç kız, iki kez böbrek taşı düşürmüştü, acaba kızlığı bozulmuş mudur?" diye. Artık, "İnsaf" dedim, ama pek çok kişinin, "Böyle de saçmalık olur mu?" diye dü-

“ Ben de genç oldum. Ben de aşık oldum. Hem de birkaç kez. Annemle herşeyimi paylaştım. Ama her zaman bildiğimi yapmışımdır. Hiç kimseden tavsiye almadım bu yüzden. Yaşadıklarımın ise asla pişman değilim. ”

"Allah o kızcağızı korusun mu?" demeliyim; bilmem? Bir ansiklopedi alıp da, insan vücudunu incelemek aklına bile gelmemiş bu yaşa kadar. Böbrek nerede, bağırsaklar nerede, mesane nerede? Vajina nerede? Rahim nerede? Bilmiyor, öğrenmek de istemiyor. Biz okulda şemalarla, resimlerle gerçek anlamda anatomi okumuştuk ve Fransızca okuduğum için ben tıp terimlerini iyi bilirim. Doktorlarla konuşurken çok iyi anlaşıyorum.

Birşey soracağım. Tavsiye verirken ne diyeceğinizi bilemediğiniz oluyor mu?

Tavsiye verirken değil. Aslında bu konuda bir zorluk yaşamıyorum da, beni en çok üzen ve cevap veremediğim konular; insanların yaşadıkları maddi sıkıntılar. İşsizlik. Bana yığınla mektup geliyor, "Ne olur bana 7 milyar gönderin, ya da birilerinden isteyin, kredi kartı borcumu ödeyemiyorum" diye ya da, "6 kişilik aileme bakmak için bir dükkân açmayı düşünüyorum, ne olur 10 milyar bulun" diye...

Bir de şimdi ilişkisinde sorun yaşayanlar, aldatan, aldatılanlar ögle kuşağında kadın programını arıyor. Kozlar, Serap Ezgü ve Yasemin Bozkurt ile er meydanında paylaşılıyor. Arada şimdi Oya Aydoğan da

maya çalışıyordu. Çok gülüyordum...Daha sonra, sevgili arkadaşım Yasemin Bozkurt, "Kadının Sesi"ni yarattı... "Kardelen" diye bir program da varmış. İzleyemedim. Ama şimdi iki ayrı kanalda yayınlanan, "Kadının Sesi"ni zaman zaman izleyince, "Tanrı' ya şükür ki; ben bunun gibi bir program yapmamışım" diyorum. O insanları, o mücadeleyi, o yakınmaları, o gözyaşlarını, karşılıklı hakaretleri, bağırış çağırışları gördükçe, "Şükürler olsun" diyorum. Ben bunlara dayanamazdım. Ben asla böyle bir programı yürütmek istemezdim, başaramazdım. Oradaki insanları asla idare edemezdim. O ortama katlanamazdım.

Bu programlara yönelik bir eleştiriniz var mı?

O arkadaşlarıma da kolaylıklar dilerim. Doğrusu insanlarla, birebir bu tür bir iletişim yaşamak, hiç de kolay olmasa gerek. Ben mektuplarla uğraşmakla bile ypranıyorum. Ancak tabii ki, bu tür programların kökeni, fikir anası mutlaka, "Güzin Abla" köşesidir, diyebilirim rahatlıkla... "Gelinim Olur musun?" diye bir program var. 70 milyonun önünde, televizyondan gelin bulmak da neyin nesidir allahaşkına?

Türk halkı bu tür programları seviyor... "Biri Bizi Gözetliyor" ile başlayan bir akım bu...Tabii dış kaynaklı... Ama ne yazık ki; giderrek seviyesi düşüyor. Tabii ne bu şekilde koca bulunacağına, ne de kayınvalideye kendini beğendirip, evlenilebileceğine inanıyorum. Ama beni şaşırtan, hadi genç kızlar neyse, evlenme sevdası içinde bu işe giriyorlar da, o koskoca hanımefendiler, nasıl böyle bir programa katılmayı kabul etmişler, akıl alacak gibi değil. Hadi onlar kızı beğendiler, oğulları kabul edecek mi bu kızı bakalım? Nasıl olacak bu iş?

Bir genç kız size, "Evlenmek istiyorum da. Bu programa katılmayım mı?" diye sorsa ne cevap verirsiniz?

Tabii ki, "Katılma" derim.

Siz evli misiniz?

Evet, evliyim... 28 yaşında bir kızım var, o da evli, şu anda 3,5 aylık olan bir de minik kız torunum var. Allah bağışlasın...

Unutmadığınız bir aşk acınız oldu mu? Kimden tavsiye aldınız? Tavsiye aldığınız kişinin önerilerini dinlediğiniz için memnun musunuz? Yoksa ah keşke ben kendi bildiğimi yapsaydım mı diyorsunuz? Ne diyorsunuz?

Elbette, şimdi yaşımızı başımızı aldık diye hiç aşık olmadık mı? Ben de genç oldum. Ben de aşık oldum. Hem de birkaç kez. Annemle herşeyimi paylaştım. Ama her zaman bildiğimi yapmışımdır. Hiç kimseden tavsiye almadım bu yüzden. Yaşadıklarımın ise asla pişman değilim.

Nasıl bir genç kızdınız?

Kafasının dikine, kendine çok güvenen bir genç kızdım ben... Erkeğin karşısında asla boyun eğmedim. Onurluydum. Burnum hep kalkıktı. Kendime hep güvendim. Biraz erkeksi bir tavrım vardı, çocukluğumdan beri ya da bu tavrın ardına gizleniyor-

"Gelinim Olur musun?" yarışmasında, kaynanalar kızların boğazına neredeyse ot tikiyorlar yani. İlişki kompetanı Mehmet Ali Erbil dahi isyan etti, programı aradı. Kayınvalidelere, "Köle mi seçmeye geldiniz?" diye bağırıldı... Programda dediler ki; "Boşanmaların yüzde 60'ı da ailelerin anlaşamamasından oluyormuş." Sizin gelinlerin kaynana problemi üzerine gözlemlerinizi nelerdir? Oedipus kompleksi mi?

Özellikle erkek anneleri, nedense oğullarının evlendiği kızı, bir tür rakip gibi görme eğilimindedir. Bu o kadar dikkat çekici ki; bana gelen bir mektupta genç adam annesinden yakınıyor ve "Annem sevdiğim kızı, daha önce taniyordu. Onu methede bitiremiyordu. Ne zaman ki; ben bu kızı tanıdım ve sevdim, evlenmeye kalkıştım, annem bir anda o çok beğendiği kızı düşman kesildi. Evliliğimizi engellemek için elinden geleni yaptı" diyor ve bu duruma bir anlam veremiyor. Doğrusu ben de buna bir anlam veremiyordum. Kız anneleri, damatlarına ancak kızlarını çok üzdüğü, ezdiği, aldattığı zaman öfke duyup, düşmanlık besleyebilirler. Ama erkek annelerinde bu tamamen tersi. Eğer karı koca iyi anlaşmıyorlarsa, genç kadın eşini mutlu ediyorsa, genç adam da eşini çok seviyorsa, annesi bir anda gelinine öfke duyuyor. "Bizim oğlanı muma çevirdi, eskiden benim yemeklerimi beğenmezken, şimdi yaptığı o iğrenç yemekleri bayıla bayıla yiyor da, bir de üstelik, 'Eline sağlık karıcığım' diyor. Bir gün bile bana, 'Eline sağlık anneciğim' demezdi" diye yakındıklarını çok duydum. Böyle birçok örneği görüldüğü gibi, oğlunun evlendiği insana karşı düşmanlık besliyor, tavır alıyor ve savaş açıyor neredeyse... Ama sonuçta kaybeden kendisi oluyor. Oysa gelinini ya da damadını bağrına bassa. Ona evlat gözüyle baksa, o zaman hem sevgi ve saygı görecektir. Hem de evladının daha mutlu olmasına imkan sağlayacaktır.

Bir de sürekli sevgili değiştiren şarkıcılar, mankenler var. Bu kadar yoğun bir "aşk sürmenajı"na nasıl tahammül edebiliyor insanlar? Doğrusunu isterseniz, şu ünlü tabirle medyatik insanlar, biraz da gündemde kalmak için bu tür bir yaşamı seçiyorlar mutlaka. Ortalıkta dolaşır, hemen hemen hep aynı ünlü erkeklerle, turnikeden geçer gibi, beraber olurlar. Bir bakıyorsunuz; bir zamanlar filanca mankenle beraber olan o ünlü şadımı ya da ünlü yakışıklı, bir bakıyorsunuz bir başka mankenle birlikte. Daha sonra, o manken da bir öncekinin eski sevgiliyle. Tabii bu tür ilişkilerin böyle TV programlarında defalarca sergilenmesi, özellikle alt kesimden cahil genç kızlarda çok hatalı eğilimlere yol açıyor. Onları taklit etmek istiyorlar. Bu tür bir yaşamın çok doğal olduğunu düşünmeye başlıyorlar. Böyle güzel ve tanınmış genç kadınlar, bu şekilde yaşadıklarına göre, "Normal olan budur herhalde" diye düşünmeye başlıyorlar. Ama o ünlü mankeni biraz deşecek olursanız aslında özlem duyduğu yaşamın bu olmadığı, onun da her kadın gibi evlenip, mutlu bir yuva kurmak, çocuk sahibi olmak istediği gözlerden kaçmıyor... Bana kalırsa, bu süslü bebekler de aslında her kadın gibi sevgiye muhtaç, güçlü bir erkeğin sevgisine sığınmak istiyorlar. Çok da haklılar...

Oynadığı filmlerde önemli bir idol olan Türkan Şoray'ın aşkı uğruna çektiği sürekli çektiği cefa ve erkeğinden bir türlü kopmayan, namus abidesi Türk kadınına canlandırması, şimdilerde eleştiriliyor, "Türkan Şoray Türk kadını mahvetti" diyor bazı kadın gazeteciler. Siz buna katılıyor musunuz ablacım? Türkan Şoray'a yüklenmeleri bir şey mi! Siz asıl zaman zaman bana gönderilen eleştirilere bir göz atabilirsiniz. Adam Avrupa'da yaşıyor, bana orada cinsel ilişki yaşının 12'ye düştüğünü, benim ise çağdışı bir şekilde gençlere sabretmelerini söylediğimi, bunun yanlışlığını hatırlatıyor. Ya da bir küçük hanım çıkıyor, aldatılan kadına, "Boşanma" dediğim için, beni kadınları ezilmeye mahkum ettiğim için suçluyor. Kendisi iş kadını, ayda bilmem ne kadar

“ Seren Serengil çıktı ortaya... Kendine göre, "Güzin Abla"lık yapmaya çalışıyordu. Yasemin Bozkurt'u izleyince, "Tanrı' ya şükür ki; ben bunun gibi bir program yapmamışım" diyorum. ”

şünmesini göze alarak cevap verdim: "Haa! Öyle mi? Öyleyse gelin bakalım, biraz anatomi dersi vereyim size" diye başlık atarak cevapladım. Görüyorsunuz işte; adam üniversite mezunu ama beka-ret zarının idrar yollarının sonunda olduğunu sanıyor. Evet, çok acı, çok...

başladı ama. Siz izliyor musunuz bu kadın programlarını?

İşte bam telime bastınız. İki yıl kadar önce TRT'den teklif almıştım, bu tür bir program yapmak için... Yaz aylarıydı; kabul edemedim. Bir ara, bir kanalda Seren Serengil çıktı ortaya... Gece yarısı bir program yapıyordu. Kendine göre, "Güzin Abla"lık yap-

dum belki de. Üstelik rahibe okulunda yatılı okumuştum. Kendi kendime yetmeyi öğrenmiştim küçük yaşta. Şimdi işte bu yüzden erkeklerle karşı çok zayıf davranan, örneğin kendisini istemediğini, sevmediğini açık açık söyleyen erkeğe karşı hala, "Ben onsuz yaşayamam, onu dünyada her şeyden çok seviyorum" diyebilen kızlara müthiş kızyorum...

milyar para kazanıyor, hatta belki kendi iş sahibi. Çevresi var, eğitimi var. Kocasına ihtiyacı yok. Hatta belki de adamı çoktan boşamış, ama bana yazıp, benim o biçare beş parasız, eğitimsiz, imkansızlıklar içinde, beş çocukla çaresiz kalmış kadıncağızıma, "Boşan" demediğim için beni suçluyor. Onu, ezilmeye ben mahkum etmişim. Eğitimsizlik, cehalet, aile baskısı, parasızlık... "Kocandır, sever de, döver de" diye yetiştiren anneler, babalar suçlu değil de, ben suçluyum; öyle mi?

Neden kızdınız?

Ülkemde olup bitenlerin farkında bile olmayıp, dünyaya pembe gözlükleri ardından bakıp ah-kam kesenlere bayılıyorum ben. Yurtdışında cinsellik yaşı 12'ye düşmüş! Bu beyefendi bana bunu yazıyor. Oysa ülkemde genç kızlar 20-22 yaşında olduğu halde, bir sevdiği olduğu için ve bırakın cinselliği yaşamayı, bekareti bozulduğu, "düşünüldüğü", altını çiziyorum, sadece düşünüldüğü için, kesilip öldürülüyor! Aile meclisi kararıyla yok ediliyor, namus temizleniyor! Ayrıca, Avrupa ve ABD' de de ben, orta halli, orta sınıf insanların, belirli bir kültüre sahip ve aile mevhumu olan insanların, hala çocuklarının böyle 12-14 yaşlarında onunla bununla seks yapmasını alkışlayacağına da inanmıyorum... Ya aşırı dinci olan okurlara ne demeli?

Onlar ne diyor?

"Flört fahişelik"miş. İşte gördüğünüz gibi bunların ortası yok. Ya bir uçtan ya da diğer uçtan yayılım ateşine tutuyorlar insanı. Neyse ki, çok fazla değiller. Yoksa dayanamazdım. Ama yine de bana ihtiyacı olan ve Allah'a şükür, beni seven binlerce okurum için sabrediyorum... Size ulaşan mektuplar ile emailer arasındaki sorunlar değişiyor mu? Email gönderenler genelde bir üst kültürü temsil ediyor galiba.

Bana daha çok faks ve email ile ulaşıyorlar. Mektup artık çok fazla değil. Faks da olsa, email de olsa, artık okurun düzeyi oldukça yüksek. Çünkü daha çok çalışan bir kesimden geliyor... Çalışan genç kız ya da kadın, ya da genç erkek elbette biraz daha eğitilmiş ve bilinçli ama bu arada tabii postaneden faks atan, internet kafelerden mail gönderenler de yok değil...

Telefon da kabul ediyor musunuz?

Annem haftada bir gün telefonla da görüşür, kendini harabederdi. Belki de o yüzden hastalandı. Ama ben telefon almıyorum. Başa çıkmam mümkün değil.

Bir de Amerikan sit-comlar devri başladı. TV dizileri var. Sex & the City'i izlediniz mi? Oradaki başrol oyuncusu da biraz sizin gibi tavsiyelerde bulunuyor dikkatinizi çektiyse.

Doğru söylüyorsunuz. Belki biraz daha cinsellik ağırlıklı ve sevimli ve hoş aslında. Türkiye şartlarına uymasa da, hoş görünüyor yine de. Ancak Batı'da benim gibi pek çok yazar ve televizyon yıldızı var. Annemin döneminde de vardı, benim dönemimde de var. Bizde sanki bu sorunları birine yazmayı küçümser gibi tavır takınanlara rastlıyorum ama bizden çok daha ileri ve kültürlü Batı toplumlarında da böyle "Güzin Ab-

la"lar var. Hatta bunlardan birinden Sayın Ertuğrul Özkök de köşesinde söz etmişti. Bir Amerikalı yazar kitabına almış, bu dertleşme köşesindeki kişiden söz etmiş. Ve aynı kitabı çeviren, bizim çevirmenimiz de, bu tanınmış dert ablasını Türkçe'ye aktarırken, "Güzin Abla" diye çevirmiş. Yani o Amerikalı yazarı Türkçe de "Güzin Abla" yapmış. Ertuğrul Bey de bundan söz ederken, "İşte Güzin Abla'nın artık bir marka olduğunun kanıtı" demişti, onur duymuştum.

Hürriyet'te, Ertuğrul Bey'in dertlerini ya da sıkıntılarını paylaştığı olur mu sizinle?

Daha neler, Sayın Genel Yayın Müdürüm bana ihtiyaç duyabilir mi hiç? Benim ona zaman zaman ihtiyaç duyduğum ve dert yandığım oluyor, aksine.

Ya da diğer yazarlardan arayan oluyor mu?

Bazı hanım yazarlar, dertlerini aktarmasalar da, sık sık köşelerinde benden söz ediyorlar. Eksik olmasınlar. Örneğin, "Ben de Güzin Ablalık yapayım biraz" gibi ya da, "Bilmem; Güzin Abla olsaydım, buna ne cevap verirdim" gibi.

Bir de bu yeni diziler, programlar insanı evlilikten soğutuyor sanki. Bir dönem metropol kadının idolü Ally'di. Neymiş; kariyer sahibi, güçlü ama yalnız plaza kadını! Sizin plazada da çok var mı onlardan? Bu kızlar, o dizilerden çok etkilenmiyor mu?

Bizim plazada da böyle genç hanımlar var tabii. Başka yerlerde de rastlıyorum. İş kadını, müthiş kendine güvenen çok şık, çok zarif, erkeklerle karşı üstün olduklarını kanıtlamış ya da böyle düşünen akıllı kadınlar...

Sorun ne plazalarda?

Kadınlar iş hayatlarına ve mesleklerine giderek daha fazla önem veriyorlar ama bu arada mutluluğu da kaçırabiliyorlar. Eşitlik ve çağdaşlık adına, erkeklerle aynı düzeyde, aynı platformda başa baş mücadele ederken, bocalıyorlar. Çünkü bir yandan erkeklerden ilgi, sevgi ve şefkat bekliyorlar. Her zaman ki gibi, kadınca bir içgüdüyle. Ama bunu beklemedikleri erkekler, kadınları artık eskisi kadar korunup kollanacak, sevgiyle ve şefkatle sarıp sarmalanacak yaratıklar olarak görmüyorlar. Çünkü iş hayatında rekabet ettikleri, diş diş mücadele ettikleri varlıklar onlar. Kadın güçlü olduğunu ispat ettikçe, erkeğin o içgüdüsel koruma ve himayesine alma, gücünü ispat etme duygularına ters düşüyor. Çünkü erkeğin doğal yapısında vardır bu: Zayıf ve kendisine muhtaç olduğunu düşündüğü kadına daha çok eğilim duyar. Onun yanında kendini daha, "Vazgeçilmez" olarak görmek hoşuna gider. Onu gururlandırır, kendine güveni artar. Tabii bu dengeyi kurmak, ortasını bulmak her zaman mümkün. Akıllı kadın bunu başarıyor da, evlilik yaşamında bu dengeyi kurabilen, eşine bu ezikliği yaşatmayan kadın, mutlu bir evlilik ortamı da yaratabiliyor pekala. Erkeğin zaman zaman işine gelmesi de, kadınlar artık gerçekten iş hayatında çok başarılı.

Ya gazeteci kadınlar... Medya plazalarda çalışan kadın gazetecilerle ilgili gözlemlerinizi neler?

Diğer çalışan ve ünlü iş kadınlarından pek farklı olmasa gerek. Ancak kadın gazeteciler, biraz daha göz önünde. Biraz daha halkın arasında ve zaman zaman halktan tepki de alabiliyorlar bu yüzden. Bir de gazetecinin saati, düzenli ev hayatı yoktur. Bu nedenle evde, özel yaşamlarında bazı sorunlar yaşıyorlardır, tıpkı bir dönemlerde benim yaşadığım gibi...

Şimdi Allycilerin idolü, Avrupa yakasında annesi babasıyla yaşayan kariyerine ve güzelliğine rağmen onların bir dediğini iki etmeyen Aslı yani Gülse Birsal. Aslı'nın da tam bir arada kalma durumu değil mi? Yani Avrupa yakasında oturana da, Avrupalı olamıyoruz bir türlü galiba?

Eh biraz öyle! Ama bizim toplumumuzda şükürler olsun ki, hala aile bağlarına değer veriliyor. Aile önem taşıyor. Zaman zaman Avrupa ya da özellikle ABD'deki iş gücü sahibi, ama aileden kopmuş, yalnızlığı içinde kavrulmuş, daire kapısına 5 kilit vuran, yalnızlığını içki kadehlerinde boğmaya çalışan kadın tipi daha mı iyi size göre?

Kadın yazarların gözünden: Güzin Abla

İlişki Cadısı Ayşe / Sabah

Gençler artık fantazisini soruyor

Bütün Türkiye'nin hayatında, Güzin Abla'nın yeri çok mühimdir. Seks eğitimi, gerek ailelerden gerekse, okullardan verilmediği için özellikle geçmiş zamanlarda, daha da cahil olduğumuz için problemini kimseyle konuşamayanlara Güzin Abla hep ışık tutmuştur. Ama şimdi bakıyorum da, gençlerin Güzin Abla'ya pek ihtiyacı kalmamış. Hatta bir çok genç Güzin Abla'ya, bırakın seks problemini, fantazi anlatabilecek durumda. Mesela bana gelen okuyucu mailleri artık eskisi gibi kızlık mızlık sorunları yerine, "Sevgilim biseksüel. Ne yapmalıyım?" ya da "Çamaşır fetişimi nasıl yenmeliyim?" gibi. Anlayacağınız, "Güzin Ablacım; adam beni öptü. Acaba kızılığımı kaybetmiş miyimdir?" günleri, kırmızı başlıklı kız masalı kadar uzak. Artık 15-16 yaşındaki çocuklar, hayat kadınları yerine kız arkadaşları ile beraber oluyorlar. Ama hala kırsal kesimlerin metropollerden farklı olarak Güzin Abla konseptine ihtiyacı var bence.

Mutlu Tönbekici / Vatan

Güzin Abla değişti, millet değişmedi

Güzin Abla'yı, okuma yazmayı söktüğümünden beri, yani aşağı yukarı 25 yıldır düzenli olarak okurum. İnsanların dertlerini gazete köşelerine yazacak kadar çaresiz olması, içimi acıtmasına rağmen okumaktan kendimi alamam. Herhalde toplum ne alemde görmek için. Güzin Abla köşesini o bakımdan çok ciddiye alıyorum. Ne durumdayız görmek için mükemmel bir vasıta. Fakat daha acıtıcı olan şu: Cevaplar yıllar içinde az çok modernleşti. Artık, "Ne olursa olsun yuvanı yıkma kızım" anlayışı yok ki; bu önemli bir şeydir. Fakat sorunlar hala aynı ilkelikte. "Bu kadar yıl bir arpa boyu yol gitmedik mi yani" hissi kötü bir şey. Karışık şeyirli problemleri de çıksa karşımıza hoş olmaz mıydı? Güzin Abla'nın onlara cevabı ne olurdu merak ediyorum doğrusu.. Bu arada ikinci Güzin Abla'nın birinci Güzin Abla'ya göre çok daha duygusalıktan uzak, daha profesyonel olduğunu söylemek lazım. "Ah yavrum! Vah yavrum!" söylemine artık rastlamıyoruz. Bodoslama, "Delirdin mi sen!" falan diyor bazen; hoşuma gidiyor.

Nihal Bengisu Karaca / Zaman

Abla mı, rahip mi?

Güzin Abla'yı hiç düzenli olarak takip etmedim ve şimdi takip etmediğime de pişman oldum. Fakat gözattığım birkaç nasihati bir zamanlar kendisinin bir tür rahip olduğunu düşündürmüştü bana. İnsanlara bulundukları toplum ile ters düşmemelerini sağlayan, dürtüççe olmasa da sıkıntıda olan insan için en pratik çözümü üretmeye çalışan; en gizli endişelerin, en saklı günahların paylaşıldığı, modernleşmenin eşliğindeki bireyin günah çıkarma ayinini yürüten modern bir rahip. İnsanlar en yakınlarına bile açamadıkları sorunu ona yazdıkları zaman, bunu bir kere itiraf edebildikleri için, aynı zamanda arınmış ve onaylanmış hissediyorlardı belki kendilerini. Geleneksel değerleri öyle böyle muhafaza eden, modern hayatın vaatlerine kanmakla beraber ona eklenemeyen bir toplumda iyi bir tampon bölge- dir böyle dert dinleyiciler. Fakat aynı gerekçeyle şu aralar Güzin Abla'nın iş- lerinin kesat olduğunu vehmedebiliriz. Zira artık psikologlara gitmek bir ayıp değil; psikologlara gidildiğinde anlatılabilecek enteresan bir hikayenin bulunma- ması ayıp. Arınma ve onaylanma isteği de geleneksel doğru-egri, kötü-yanlış öl- çüleri bir hayli erozyona uğradığı için şimdilerde gelen mektuplar çok daha 'sı- radışı' hatta gayri insani sorun ve temalar etrafında dönüyor ve Güzin Abla si- nirden saçını başını yoluyordur kanımca. "Oğlum! Sen git, kendini denize at" dememek için zorlanıyordur; bu tatlı şirin teyze.

Kreuzberg'in 'ground' ve underground'ı

Berlin- Berlin'e gitmişliğiniz yoksa da, Kreuzberg'i duymuşluk olasılığınız yüksektir diye tahmin ediyorum; ne de olsa herkesin bir alamanı tanıdığı vardır, uzaktan ya da yakından. Türkiyelilerin uzanmadık yer bırakmadığı dünya coğrafyasında, Türkiye'den sonra en çok Türkiyelinin yaşadığı ülke Almanya'nın ve onun başkenti Berlin'in, Türk gettosuna evsahipliği yapan ilçesi Kreuzberg, işte bu yüzden bilindiktir gibime geliyor.

İstanbul'un sonu 'köy'le biten semtleri kadar çok olmasa da, Berlin'in de sonu 'berg' (tepe/dağ) ile biten semtlerindendir Kreuz (haç, çapraz, çarpı, viraj) berg. Neler serpilmiştir bu tepemize? Türk manav ve bakkalları, dönercileri, tezgahlarının büyük çoğunluğunu Türklerin oluşturduğu May-Bach-Ufer pazarı, Türk tiyatrosu Tiyatrom, Türkçe kitapların da bulunduğu Amerikan Gedenk Bibliothek (kütüphane), başta Türkler olmak üzere diğer yabancıların (Araplar gibi) da etkisiyle, otistik Alman kurallarının en rahat bozulduğu yer olmasıyla (yoksa kuralları pek ipeleyen olmadığından, polislin laçkalaşmasıyla mı demeliyim?), 1 Mayıs olaylarıyla, dış görünüşünden andırmasa da camileriyle, kanalları, evsizleri, eroinmanları, marjinaleri, delileri, sanatçıları, gece hayatı, cafeleri, alkolikleri ve alternatif Almanlarıyla. Alman Devletinin 'Entegrasyon Politikası' adı altında, topraklarında yaşayan yabancılara dayattığı dil-kültür asimilasyonuna inat, Kreuzberg'in Almanları kendi hür iradeleriyle yabancı kültürlerle uyum sağlamaktadırlar. Tepemizin bitki örtüsünü açıkladıktan sonra, sıra geldi çiçeklerden, böceklerden bahsetmeye.

Neden bir başkadır Kreuzberg'in gece hayatı? Hadi bakalım şimdi bu konuya bir kaç spot patlatalım. Mesela Gayhane'si vardır; her ayın ilk Cumartesi'si. Yoksa son Cumartesi miydi? Alkol unutkanlık yapıyor diyorlar, doğruymuş galiba. Gayhane; meşhur Oranienstr.'nin, meşhur SO 36 (es o sech-sunddreizig) inde, ayda bir düzenlenen bir partidir. Saatlerce kapıda beklemenizin ardından, kapıda ki eşcinsel/biseksüel/transseksüel abla ya da abinin gözü sizi tutmadıysa, -15 santigratta geçirdiğiniz vakte rağmen, içeriye alınmayabilirsiniz, eşcinsel ya da biseksüel taklidinizi de yemezler, onlar kim bilir kaçın kurasıdır keza. Diyelim ki girdiniz; geçen sene kocasından boşanırken, çocuğunun velayetini de üstüne geçiren bir kız arkadaşınızı, yeni bir sevgiliyle görebilirsiniz. 'E ne var bunda, hatun Rahibe Theresa değil ki' demeyin, yanındaki sevgilisi kadın çünkü. İçindeki yin enerjisini farklı kullanmak isteyen arkadaşınız, lezbiyen olmaya karar vermiştir. Partide karısıyla birlikte geldiği halde, bir erkekle öpüşen bir adam da görebilirsiniz, o da yan enerjisini araştırıyordur muhtemelen. Hali hazırda eşcinsel olanlarsa, günlük hayatta yaşadıkları toplum baskısının acısını, bu gecelerde fazlasıyla çıkarırlar. Ne kadar baskı yaşıyorlarsa, o derece saldırganlaşabilirler.

Ara sıra gerginlik yaratan hetero-homo diyaloglarının dışında, kaliteli içkiler ve otla kafayı iyi yapıp, kulaklarınıza iyi DJ'lere emanet ederek gecenin keyfini çıkarabilirsiniz. Üstelik değişik, çılgın, cesaret işi kostümler giyinmiş onca konuk vardır etrafınızda. Ünlü ünsüz sanatçılara, Yeşiller eski milletvekili Cem Özdemir'e de rastlayabilirsiniz. Kime rastlarsanız rastlayın, çoğunluk Türkiye kökenlidir, ne de olsa gecenin organizesi Türkiyeli eşcinseller.

Almanya'da üretilen bine yakın farklı biranın, SO 36'nın barında bulunan altı çeşidinden birini alıp, prost diyerek, dans etmeye devam eder, isterseniz biradan 50 Cent ya da 1 Euro fazlaya aldığınız nefis İrlanda viskisi Tullamore Dew'nuzu yudumlarsınız.

Lezbiyen DJ'imiz İpek'in ara sıra türkülerle bezediği programından sıkılırsanız, havasız ortamda derin bir nefes almaya çalışıp, sabrediniz, arada şovlarla uçacaksınız.

Kafanız iyi, vücudunuz alkol ve dansın etkisiyle terli diye portmantoda ceketinizi unutmayın, görevli arkanızdan seslenemez. Her ne kadar sağır dilsiz dense de, eğer kesilmediyse tüm işitme engellilerin dili var ama duymadıklarından, tanımadıkları sesi taklit edemiyorlar ve dilsiz damgası yiyorlar nedense. Verirsiniz numaralı fişinizi, o da verir size ceketinizi. Ben, oğlum işitme engelli olduğu için Almanca 4 işaret dilinden biri olan Berlin ağızını biliyorum, onunla sohbet ederim ara sıra.

Yoksa siz Dünya'da bir tane işaret dili olduğunu sanan cahillerden misiniz? Nasıl bizim konuştuğumuz diller farklıysa, o dile paralel olarak geliştirilen işaret dili de farklı tabii. Ha Almanya'da neden 4 farklı işaret dili var? Nazi döneminde yasaklandığı için tabii. Yahudiler antisemitizm ayağıyla, Dünya'yı ayağa kaldırıp, neredeyse Yahudi Soykırımı olarak ilan etseler de yaşananları, Nazi döneminde katledilenler sadece Yahudiler değildi. Sintiler, Romanlar, Alman punklar-eşcinseller ve engellilerin bir kısmı da kıyıma uğradılar. Bazı engellilerse, kısırlaştırılma aşamasında

yanlış narkoz verilmesiyle daha da engelli pozisyona düştüler.

Ben illa da bu Orient soslu geceyi, Türkiye usulü kapatmak istiyorum diyenleriniz varsa, Hasır restoran işkembe çorbasıyla sizi bekliyor. Üç dakika yürüyerek, Adalbertstr.'deki iki yerinden birine gidebilirsiniz. Sakın menüye aldanıp mercimek söylemeyin, Berlin'de mercimek çorbası diye satılan; ezo gelindir, henüz mercimek çorbası pişiren aşçı, memleketten getirilmemiştir.

Hasır'dan iki dakika yürüyerek (hadi diyelim kafalar iyi, beş dakika olsun) haftasonu sabaha kadar çalışan metro hatlarından biri olan U1 (yeşil hat) istasyonu Kottbusser Damm'dan U-Bahn'a binebilir, underground bir geceyi, underground bir taşıtla tamamlayabilirsiniz. Prost.

İranlı muhalif, şair ve yazar çift, Maryam Hooleh ve Hooman Azizi ölüm tehdidi aldıklarını yazdı.

yeniHarman'a bir mektup:

Henüz öldürülmemişken...

Stokholm- Biz, Meryem Hule ve Hooman Azizi, İranlı iki şair-yazarız. İsveç Pen'inin daveti üzerine bir yıl önce Stokholm'e yerleştik. Çünkü İran'da hayatımız tehlikedeydi. Radikal İslamcılar, pek çok kez bizi ölümle tehdit ettiler. Bu haberler Pen'e ulaştığında da, Pen bize yardım etti ve özel olarak hapisteki ve sürgündeki yazarlara verilen bir yıllık burs verdi.

Burada, "Free Stst Writers" ödülünü aldık: Bir yıllık İsveç yaşantımızdan hoşnuttuk. Fakat son zamanlarda, yeniden ölüm tehditleri almaya başladık. Fedayin-i İslam'a bağlı teröristler, telefon ve email aracılığıyla, "kellelerimizi keseceklerini, çünkü İslam'a küffettiğimizi ve İslam Devleti için tehlikeli olduğumuzu" yazdılar. İnani bir zalimlikle, küçük oğlumuzu bile tehdit ettiler. Evimizin numarasından ve oğlumun anaokulunun adresinden söz ediyorlar. Belli ki; kapımıza kadar geldiler ve bizi takip ederek, oğlumuzun okulunun adresini öğrendiler. Bu gruptan ve etkinliklerinden haberdarız. Bu yüzden de, tehditlerinin sahici olduğuna inanıyoruz. Bu kişiler, bazı önde gelen İranlı yazar, düşünür ve şairleri birkaç yıl önce İran'da ve yurtdışında kaçırıp öldüren kişilerdir.

Teröristler, benim -Maryam Hule'nin- Tahran'daki erkek kardeşimi dövdüler. Kafasına ve karnına isabet ettirdikleri bıçak darbeleriyle onu yaraladılar. Sonra da, emaillerinde, tehditlerinin ne kadar sahici olduğunu göstermek için, bu olaydan "küçük bir ceza" olarak söz ettiler.

Biz, bu son tehditlerin ertesinde, Pen'den bir kez daha yardım istedik. Elbette İsveç polisinden ve Dışişleri Bakanlığı'ndan da... Polisi ve göçmen bürosunu, İran'a dönmezsek Maryam'in kardeşinin kafasını kesecekleri tehdidinden ve İran'daki ailelerimizin bu tehditler yüzünden, son zamanlarda iki kez adres değiştirmek zorunda kaldığından haberdar ettik.. Ama konuyla ilgili olarak hiç kimse bize cevap vermedi ve bizi korumadı. Şu an, yaklaşık bir aydır, evimizin içinde zindan hayatı yaşıyoruz. Güvenlikte değiliz. Evimizden en temel gereksinimler için bile ayrılmaya cesaret edemez hale gelmiş bulunuyoruz. Özgürlüğümüzü ve yaşantımızın normal akışını kaybettik. İster istemez İsveç hükümetiyle İran'ın işbirliği içinde olduklarını düşünüyoruz. Bize öyle geliyor ki; İsveç, bunun idamla sonuçlanacağını bile bile, bizleri tez zamanda İran'a göndermeyi, dahası "satmayı" planlıyor.

Fedayin-i İslam'a bağlı teröristler, basılmış iki kitabımızı yok etmemizi, daha sonra da kitap yayınlamamızı; internetteki edebiyat sitemizi -www.maniha.com- kapatmamızı ve hapishane, işkence ve hatta ölümle yüzleşmek üzere İran'a dönmemizi istiyorlar.

Bu durumdan ve tehditlerden gazeteleri haberdar etme yolunu seçmemiştik. Çünkü ailelerimiz İran'da tehlikedeler. Kardeşimin -Maryam'in kardeşinin- yaralanması olayı ve buna ek olarak İran rejiminin son günlerde hukuk ve etik konusunda gösterdiği resmi tavır yüzünden -Avrupa'da yaşayan oğlunun yazdıkları yüzünden bir baba tutuklandı ve işkence gördü- yaşamımızı ve özgürlüğümüzü savunmak üzere kitle iletişim araçlarını kullanmakta tereddüt ediyoruz.

Şimdi, bir susuş kumkumasiyla başbaşayız. Henüz öldürülmemişken, dostlarımızın, çağdaş, aydınlık kafaların sesimizi duymasını rica ediyoruz.

Maryam Hooleh ve Hooman Azizi

"kabul et, kabul ettin!
Eyfel'in tepesinde, bir karıncanın beyni kurdu tabiatını
devlet farelerinin zihninde
senin en etli düşüncelerinin kebab edildiği bir sürgünlük bu!
koşuyorsun... kızarıyorsun!
casusların beyinlerinde...
ülkenin fosforundaki payından zayıf bir hücre...
okunaksız, tuhaf haritalarda...
koşuyorsun... kızarıyorsun... yanıyorsun...
koşuyorsun... kızarıyorsun... yanıyorsun...

koşun!
saldırın bana doğru, dünyanın vahşi hücreleri!
tek kişilik hücrelerden başlayın
ama konaklayın, işe koyulmadan önce, caddenin üniformasında
kaynar su kazanında pastörize edin beni
ütüleyin doruğa çıkmış korkumun hücrelerini
ve dünyaya benzettikleri çıkıntılarımı!"

Maryam Hule, Cehennem Kampanyası'ndan...

Kendini yıkarak yapıbozumu öğrenen sanatçı:

Tracey Emin

Emin'i bir çok sergi açılışında gördükten sonra, birden bire ortaya dalıp kendi hakkında konuşmaya başlaması, başkası yapsa garip gözükeceği halde Emin'de alıştıktan sonra pek garip durmuyordu. Gerçi onda da garip duruyordu ama o kadar sık yapıyordu ki artık alışmıştık. Bu bir bakıma onun sanatının da öyküsü.

Röportajında tecavüzün en kötü şey olmadığını vurgulayan Emin: "Bu insanlık için akıl almaz bir eylem fakat Sierra Leone'de ilk okul çocuklarına okuma-yazma öğrettiği için elleri kesilen insanlar var.

My Bed, intihar etmeye çabaladığı dört gün zarfında yaşadığı yatağın tekrar sahneye çıkarılmasından başka bir şey değildi. Dağınık, çarşafları saçılmış, etrafında kullanılmış prezervatifler, adet kanı lekesi olan iç çamaşırları, vesaire olan yatağı ve yatağın üstüne sinmiş olan insanlıktan, hüzünden ve acıdan meydana geliyordu.

Serdar Paktin

Babası Kıbrıs asıllı bir Türk olan Tracey Emin, 1963'te Londra'da doğdu. Margate'de büyüyen Emin, Maidstone Sanat Koleji'nden 1986'da mezun oldu. Londra'daki Kraliyet Sanat Koleji'nde okumaya başlamasıyla Londra'ya geri dönmüş oldu. 1993'te sanatçı arkadaşı Sarah Lucas ile birlikte "The Shop"u açtı. Bu dükkanda kendi eserlerinin reklamını ve satışını yapıyorlardı. Sonraki sene, kendini Londra sanat camiasında bir yer teşkil ettiğini fark etmesiyle beraber White Cube Gallery'de ilk solo sergisini My Major Retrospective- Büyük Geri Bakışım adıyla açmayı başardı. Bu galeri İngiltere sanat dünyasında çok adı geçenler arasında idi. Ayrıca ilk sergisini açan bir sanatçı için çok iyi bir tanıtım kapısıydı. 1995 ile 1998 yılları arasında Waterloo Caddesi'nde kendi galerisini, Tracey Emin Museum'u işletti. 1995'ten sonra bir çok karma ve solo sergilerde bu-

lundu, bunlardan bazıları: I Need Art Like I Need God- Sanata tanrı kadar ihtiyacım var-, Londra'da; Sobasex, Tokyo'daki Sagacho Exhibiton Space ve Every Part of Me Is Bleeding- Her Tarafım Kanıyor, New York Lehmann Maupin Gallery bulunuyor. Young British Artists (Genç İngiliz Sanatçıları) takımından biri olan Emin büyük olasılıkla, toplum içinde kötü tanınması açısından ancak Damien Hirst'ten sonra ikinci sırada gelir. 1999 Turner Ödülü'ne My Bed- Yatağım- ile aday gösterilen Emin'in hayatı sanat ve bu sanat bir çok sanatçının-ki gibi acıyla besleniyor. Bu yatak da acısının beşiği olarak ödül için en güçlü aday olarak değerlendiriliyordu, fakat yine de ödülü Steve Mc Queen aldı.

Daha sonraları, Kraliyet Akademisi'nin Sensation sergisinde yer alan Everyone I Have Ever Slept With- Şimdiye kadar yattığım herkes- adlı yapıtıyla ününü arttırdı. Dahası provokatif ve aykırı sanat yapması, sanatın ne olduğunu tekrar tartışma konusu haline getirdi.

Emin bu konuda bir gazeteciye, "Sanatta devrimsel birşeyler olmalı. Ortaya çıkan şey yeni ve yaratıcı olmalı ve yeni düşünceler, tecrübeler için kapılar açmalı" demişti.

Frida'nın modern versiyonu olan Emin, yapıtlarında Kahlo'nunki gibi kendi içine dönen itirafı sanat yapıyor. İlk solo sergisinden önceki bir dönemde, sanatsal intihar girişiminde bulunan Emin, o dönemden önceki bir çok eserini yaktı. 13 yaşında tecavüze uğrayan Emin, ergenliğinde olabildiğince erkeklerle yatmış, ilerleyen zamanlarda kürtaj, düşük yaşamış; gerçek anlamda intihar etmeye çabalamış ve alkol problemiyle kendini yatıştırmıştı. Röportajında tecavüzün en kötü şey olmadığını vurgulayan Emin, "Bu insanlık için akıl almaz bir eylem, fakat Sierra Leone'de ilk okul çocuklarına okuma-yazma öğrettiği için elleri kesilen insanlar var" diyerek, ne kadar yaşam dolu bir insan olduğunu gözler ve kulaklar önüne sermiştir. Yaptığı işe karşı dürüst, esprili, kendinin farkında, şiirsel ve tamamıyla masum olan Tracey, resim, çizim, yazı, kolaj, canlı performans, neon ışıklar ve fotoğraf olmak üzere eserler sergiledi. Everyone I Have Ever Slept With, çağdaş İngiliz sanatının ikonlarından birine dönüşmüştür. Bu yapıt, üzerine her birinde beraber olduğu sevgililerinden başka ana rahminde beraber bulunduğu ikiz kardeşi, kürtaj yaptırdığı iki çocuğu, ana ve babası, kuzenleri ve arkadaşlarının da adının yazdığı 102 ayrı yama dikmiş olduğu bir kamp

çadırıydı. Emin, bu çadırda uzun bir süre hem yaşadı hem de eserini yarattı. Kendisiyle sanatını bir tutan Emin, My Major Retrospective'de yaktığı resimlerin fotoğrafları, bir araba kazasında ölen amcasının kaza anında elinde tuttuğu sigara paketi gibi şeyler bulunuyordu. Bu açıklığı gösteren Emin'in özel hayatı da imzası haline geliverdi. Genelde trajik ve bir yandan da esprili taciz yapıyor olmasına rağmen eserleri bunu kendi içinde yoğurarak apayrı bir görüntü ortaya çıkarıyor. Matthew Collings'in bir yazısında: "Emin'i bir çok sergi açılışında gördükten sonra, birden bire ortaya dalıp kendi hakkında konuşmaya başlaması başkası yapsa garip gözükeceği halde Emin'de alıştıktan sonra pek garip durmuyordu. Gerçi onda da garip duruyordu ama o kadar sık yapıyordu ki artık alışmıştık. Bu bir bakıma onun sanatının da öyküsü." demiştir.

1999'da Turner ödülüne Steve McQueen, Steven Pippin ve Jane&Lois Wilson ikiz kardeşler ile beraber aday gösterilmişti. Wilson kardeşler Las Vegas'taki kumarhanelerdeki oyun makinelerine yerleştirdikleri kameralarla terkedilmiş saatlerdeki insan manzaralarını görüntülemiş. Pippin çamaşır makinelerini fotoğraf makinesi olarak kullanmak suretiyle çekilmiş fotoğraflarıyla katılmış. McQueen ise üç ayrı filmiyle dimağlara çentik atmıştı. Bu filmlerden birinde teyp ten çalan İrlanda danslarının sesi eşliğinde bir balonun içindeki hava tarafından emilişini sergilemiş, ötekinde ise aykırı bir sessiz film çekmiştir. Bütün bunların yanında Emin'in My Bed isimli eseri favori olarak görülürken, McQueen ödülü kazanmıştı. My Bed, intihar etmeye çabaladığı dört gün zarfında yaşadığı yatağın tekrar sahneye çıkarılmasından başka bir şey değildi. Dağınık, çarşafları saçılmış, etrafında kullanılmış prezervatifler, adet kanı lekesi olan iç çamaşırları, vesaire olan yatağı ve yatağın üstüne sinmiş olan insanlıktan, hüzünden ve acıdan meydana geliyordu. Damien Hirst'in de eserlerine çantalar dolusu para harcayan Saatchi&Saatchi, My Bed'i de 150 bin pounda aldı.

You Forget to Miss my Soul -

Helten Fucking Skelton - it doesn't matter
How good things are - How good life is -
it only takes one little knock, and to stand
the seven ending downward spiral, for we still
Every moment of reality is a balance -
This Show will be a ~~total~~ assault on
winks - Bouncing from the ~~form~~ to the ~~insane~~
I've made about 1 felt like victory -
The biggest compliment I could be made -
ore no words - ~~incredible~~ Unresolved -
As far as I'm concerned -
The day has just began
Tracey Emin 2001

"Bu ödülü kazanmam gerekirdi. Ama biliyordum kazanamayacağımı çünkü bunların hepsi politik. Bugün olduğum yere sistemle uzlaşmadan gelebilmem bir başarıdır. Eğer doktor olsaydım insanlar yaptıklarını sorgulamayacaklardı, ama bir sanatçıyım ve sorguluyorlar." Bu eserin İngiltere'de ne kadar etki yarattığını göstermek için çok rahatlıkla Swansea'den kalkıp gelen Christine De Ville'yi örnek verebiliriz. De Ville, My Bed'i görünce gidip bir şişe çamaşır suyu kapmış ve 200 km yolu tepip yatağı temizlemeye ve çarşafları yıkamaya teşebbüs etmişti. Güvenlik tarafından durdurulan kadın: "Bu kadının hayatını biraz düzenleyebileceğimi düşündüm. Arabama atladığım gibi 500 ml çamaşır suyuyla Londra'ya geldim. Ne yazık ki çarşaflara sadece ön yıkama yapabildim. Gösterilen bir bantta aşk hayatının ne kadar eksik olduğundan söz ediyordu. Eğer kendini toparlamazsa hiç erkek arkadaşı olacağını sanmam." dedi. Bu sergi, sanat öğrencisi olan iki kişi tarafından aksamaya maruz bırakıldı çünkü bu kişiler yataкта yastık savaşı yapmaya kalkıştılar. Bu kişiler daha sonra serginin daha çok ilgi toplaması için yaptıklarını iddia ettiler.

programı terk etmişti. Liz Jones'la yaptığı röportaja az önce olan olayı anlatarak başladı:

"Merdivenlerden çıplak olarak iniyordum ve bir sesler duydum. Baktım ki evimin içinde bir adam var ve ben karşısında çınlı çıplak duruyordum. Daha sonra adamın camları temizlemek için geldiğini ve bir anahtarı olduğunu öğrendim. Elbiselerimle biraz güzel gözüküyor olabilirim ama sütyenim olmadan göğüslerim belime kadar sarkıyor." 14 yaşındayken annesi tarafından yatıştırıcıya başlatılan ve daha sonra da alkolle yatıp kalkmaya başlayan Emin için vücudunun deforme olması çok normal bir durumdu. O zamanlardaki erkek arkadaşı Matt Collishaw'ın zorlamasıyla içkiyi (sadece şarap ve bira hariç!) bıraktı. 27 yıl sonra sigaraya veda etti. Kendi eserlerini yakmasıyla ilgili olarak da: "Yangına karşı tepkiler sanki Naziler bütün kitapları yakmışçasına geldi. İngiltere Irak'ı işgal etti ama herkes buna komik bir şeymiş gibi güldü." diyor. Tracey Emin bir yandan da insanların onun hakkında ne düşündüğüne önem veren birisi. Ecclesbourne ilk okulunda öğrencilerle birlikte yaptığı bir çalışmasının satılmasına izin vermedikten sonra halktan büyük tepki almış, fakat asıl konunun: "Resmi çerçeveletmeye paraları yetmediği için satmak istiyorlarmış. Ama benim sergideki bir çok eserimi galeriler hiç çerçeveletmeye bile gerek duymadan sergileyebiliyorlar." olduğunu söyledi. 1997'den sonra, her yıl gelirini ikiye katlayarak 450 yıllık bir ev aldı, Mısır'dan getirttiği çarşaflarda yatıyor ve Kıbrıs'ta bir ev yapıyor. "Bütün bunları yapıyorum, çünkü yapabiliyorum." diyen Tracey'in sergilerine günde binden fazla ziyaretçi geliyor ve hiç bir zaman alıcı bulmakta zorluk çekmiyor, "çünkü benim sanatım elde edilebilecek düzeyde" diyor.

Margate'de büyürken yaşadıkları ile ilgili çektiği filmi Venedik Film Festivali'ne gönderebilmek için uğraştığı sırada BBC'nin para vermesi için yaptığı bu filme karşı bir hissizlik uyandı ve filmi çöpe attı. Yirmili yaşlarda geçirdiği iki kürtajdan ve bir düşükten sonra bebek sahibi olmaya karşı özel bir yakınlık duyan Emin, istediğinden ve erkek arkadaşının onu terk etmesini önlemek için çocuk sahibi olmak istemiş. Buna

Kendi stilini yaratan Tracey Emin, İngiliz sanatının kötü kızı olarak biliniyor ve bu konuda da pek masum sayılmaz. 1997'de Turner ödülleriyle ilgili Kanal 4'te katıldığı bir programa sarhoş olarak çıkmış ve programın bir yerinden sonra: "Artık annemin yanına gitmek istiyorum. S.kimde bile değilsiniz. Siz bana hitap etmiyorsunuz!" diyerek

Film Festivali'ne gönderebilmek için uğraştığı sırada BBC'nin para vermesi için yaptığı bu filme karşı bir hissizlik uyandı ve filmi çöpe attı. Yirmili yaşlarda geçirdiği iki kürtajdan ve bir düşükten sonra bebek sahibi olmaya karşı özel bir yakınlık duyan Emin, istediğinden ve erkek arkadaşının onu terk etmesini önlemek için çocuk sahibi olmak istemiş. Buna

Öldüren muhabbet

Kaan Sezyum

Karıştırmacı gazeteci 07 Kaan, yeniHarman'a yazısını neden ayı gibi geciktirdi? Mükemmel pompa nasıl olmalıdır? Botoks teri önler mi? ...İşte bu soruların cevabı hemen aşağıdaki utanç satırlarında gizli.

rakunzel: yazi yazdim bitti
rakunzel: yarin elinizde
07 kaan: benim için tam okeydir.
rakunzel: nassiniz
07 kaan: ben de bu gece bi yere yollamam gerektiği halde baylamoslardayım saat 2 itibarıyana
07 kaan: okeyiz
07 kaan: dun ortamlarda
rakunzel: ne yollaman gerekiyodu
07 kaan: poyraz gibi estik
07 kaan: yazi mazi
rakunzel: sunun surasında 14 gun kaldı
rakunzel: bekleyin beni
rakunzel: mileniyor çağı açılıyor
07 kaan: açılış olimpiyatlardaki gibi olsun açılış!
rakunzel: mesale mi yiyeyim?
rakunzel: dün bi kamyonet gordum
07 kaan: çocuk tekneyle gölde dolaşın. lirik tarih gösterisi olsun
rakunzel: ustunde mukemmel pompa ve daha fazlasi yaziyodu
07 kaan: ohannes de bourg
rakunzel: resmini cekseydim keske
07 kaan: vardır belki bildiği
rakunzel: 'mükemmel pompa'
07 kaan: mükemmel olması hoş tabii
07 kaan: kusursuz olsa da olurdu
rakunzel: pompadan daha fazla ne olabilir ki ama?
rakunzel: ne sunuyo adam bize?
rakunzel: ay düşünmek istemiyorum...
07 kaan: ama sanırım mükemmel, ku-

HET!

sursuzdan daha iyi bi durum
rakunzel: kusursuzsun diye parca var
07 kaan: ne demek daha fazla.
rakunzel: hahah benim abla l'orealde calismaya basladi
rakunzel: botokslu krem felan ister misin?
07 kaan: getir ellere süreriz
07 kaan: teri önüyo biliyo musun?
rakunzel: promosyondan getiriyim ajda olalım hepimiz
07 kaan: hahaha ben semiramis, sen ajda, bir de serengil...
rakunzel: marjinal arkadaşların burnu düştü sayın seyirciler
07 kaan: hisar'da ayağımdan bi parçayı fare kaptı
07 kaan: estetikden sonra
rakunzel: hahah
rakunzel: without a trace vardı sahaneydi
rakunzel: boksörlü moksörlü
rakunzel: seviyo musun?
07 kaan: rezident ivil 2'deki milla co-voviç kaptı ayaamı

07 kaan: izlemedim o filmi bilmiyorum. ühühü, men cahal, men malumadsız!
07 kaan: F:\muzmetallica_st_anger\09_-_Metallica_-_The_Unnamed_Feeling.mp3
07 kaan: ne kadar duygusal bi insan olabilir ki?
rakunzel: hey metalika!
rakunzel: angels in americayı da mi izlemediniz
rakunzel: ah dun siz ortamdaymissiniz
rakunzel: çıkıyosunuz dışarı, kaçıyo filmler diziler...
rakunzel: gençliğinizi harcamayın
07 kaan: yok ben çarşamba günü hiçbir şey izliyorum ve cnbiç'i'deki en iyi günlerden biri de çarş.
07 kaan: lan, onu bırak dün barda kırmızılı bi kız vardı onu izledik
07 kaan: aazımış açık kaldı, mavolduk, bittik.
_bakanel: çok mu güzeldi
07 kaan: mahvoluş hahaha
rakunzel: manita yok muydu sizde be
07 kaan: iyidi
07 kaan: lan o başka o başşka alahallaa
rakunzel: kıyafeti mi kırmızıydı
07 kaan: ...aşk barda eylendiler
07 kaan: donunu gördük de çok afa-dersin
07 kaan: ühühühüh
07 kaan: afedersin
rakunzel: hahah kiraathane gibi oldu bura
rakunzel: nesi vardı donunun
rakunzel: zilli miydi
07 kaan: kırmızıydı
rakunzel: guresiyo muydu abi barda sorması ayıp
07 kaan: yok zile kadar göremedik be panyolonun ordan seyolmuştu
rakunzel: bi kizin donu nasi gorulur oyle
07 kaan: lan herkeszin donu görünür - kaan sezgin
rakunzel: hafif miydi
rakunzel: giymeyenin görünmez ahaha
07 kaan: nasıl hafif?
rakunzel: hafif mesrep
rakunzel: ne bileyim kalender
07 kaan: yok değildi sanırım. ühühü o kız toronzbu olamaz ühühüh
07 kaan: hahaha
rakunzel: kadınların guzel kadınların hafif olduğuna inanması lazım boyle bi kural var
rakunzel: orospu diyince rahatliyolar
07 kaan: ne bilelim yav dansediyodu

baktın biz de.. hahaha
07 kaan: baktık yaağni
07 kaan: kesin toranzbuydu zaten
rakunzel: 80630 da vardır kesin o
07 kaan: hadi yaa
rakunzel: onlar da bi parti yapmıslar resimlerine bakıcam birazdan
rakunzel: guleriz biraz
rakunzel: herkes tapir gibiyim
07 kaan: ya beni bi sahte kullanıcı olmak istiyorum
07 kaan: ben
rakunzel: o resimdeki kızlardan eser yokmus ahahaha
07 kaan: öyledir. ben bazılarını devyanartta gördüm (deviantart.com)
rakunzel: biz yonjada actik bi tane sahte
07 kaan: güzel olanlardan bazıları arak foto
07 kaan: siz de az ibna diilsiniz
rakunzel: ne gibi
07 kaan: ibna gibi
07 kaan: haha
rakunzel: o ne demek lan.
07 kaan: yani sahtecilik = ibnalık
07 kaan: benim kitabımda böyle kusura bakma.
rakunzel: biz mi sahteciyiz
07 kaan: affım yok
07 kaan: demin dedin
07 kaan: kendin konuşun
rakunzel: kadirizm firtınası yapmayalım
rakunzel: haaağ!
07 kaan: rakunzel: biz yonjada actik bi tane sahte
07 kaan: yaaa
rakunzel: sahte resimcilik seyini diyo-

sun sandım
rakunzel: diyorum nereye sahte koy-musum
rakunzel: ama cok eglençeli
rakunzel: hepsine ayrı ayrı hikaye yazı-yoduk cevap mahiyetinde
07 kaan: yuh be o kadar derinlikli bi konuşma kar adam yetisi yok
rakunzel: ayakci bi eleman vardı
07 kaan: bende
07 kaan: bak sana bi bonba daha... ben gizli geyim aslında. ayakçı gizli sosyal gey.
rakunzel: ayakcılar ne acayip insanlar
rakunzel: neyymis
07 kaan: gey lobisi devamlı yardım ediyor bana.
rakunzel: kolumuza imza atsinlar ahah
07 kaan: atar atar
07 kaan: 3-4 bira içir yerde eriyerek atar imzayı yere
rakunzel: hahah
rakunzel: ya asil size ugriim bi ara
rakunzel: çay icelim ya da bi yerde
rakunzel: ne bileyim.
07 kaan: iztesigin zaman uğra çay kave ayran. ceki çen!

rakunzel: susurluksun...
rakunzel: hahah
rakunzel: emrah'ın sarkısına cover yapalım
rakunzel: susurluksun diye
rakunzel: civer diil tabi o cover
07 kaan: o harika bi parça ya
07 kaan: klipe filan bi bütün
rakunzel: dişçi koltuğu ne
07 kaan: o kadar fentazi olsun...
07 kaan: ya koluğu bırak o vokaldeki vocoderlar ne esas?
07 kaan: kippppir kipp-ppppir
rakunzel: hahah
rakunzel: şakşuka
rakunzel: ya klipte mi oynasam ani olur hahah
rakunzel: emre altug falan
07 kaan: oyna
07 kaan: bizde kamera var.
07 kaan: istediğin parçayı getir, klibini yapalım. eve teslim.
rakunzel: da emre altug yok ki
rakunzel: hahah
07 kaan: dandik produksyon
07 kaan: var. bluebaks, efeks.
07 kaan: yapacaz
07 kaan: efektle, plastikten balmumundan artik.
07 kaan: yıllar sonra
07 kaan: bir aradaa
rakunzel: hahah ozdemir erdogan klibi
rakunzel: keman öğretmeni lazım
07 kaan: daha yaşımız tutmuyo bizim ona
07 kaan: biraz yaşlanınca genç kızlarla klip çekmek iyi gelebilir. -psikolojiye

rakunzel: ben yaslanınca alpay gibi bi adam olmak istiyorum
rakunzel: atkafa gibi
07 kaan: yok o daha büyüyecek, büyücek
rakunzel: ya ben 80630 dan cok acayip bi adamla tanistim
rakunzel: hayal mahsulleri ofisini yapanlardan biriyim
07 kaan: hahaha
07 kaan: yollasana şeyini
07 kaan: adamın
rakunzel: hiç konusamadım komik biri gibi
07 kaan: adamın
rakunzel: adres mi ekauntu mu yollıym
rakunzel: taniyo musun
07 kaan: adres.
07 kaan: ekant ne?
07 kaan: ekant da yolla
07 kaan: sana google'dan mail lazım mı?
rakunzel: hahah msn'ini mi yollıym dedim
rakunzel: ya benim eksploror kaldirmiyomus onu
07 kaan: msn'sini naapiyim adamın
rakunzel: utançla döndüm kapısından onun
07 kaan: zaten bi sürü adam var
rakunzel: hahah don mu lazim msn e
07 kaan: ne kapsı?
rakunzel: www.hayalmahsulleri-ofisi.com
rakunzel: gmail kapi
07 kaan: neden?
rakunzel: eksploror kaldirmiyomus benim
rakunzel: hahah benim bilgisayar eniac gibi bisey
07 kaan: haaaauuvv
07 kaan: enyak menyak acayip pis muabbetin var. korktum
07 kaan: erkek misin?
07 kaan: lan sen o hayal mahsülündeki kel misin yoksa?
rakunzel: alpayim
07 kaan: oyhr
07 kaan: alpay'ın enyakı bilmesi daha korkunç.

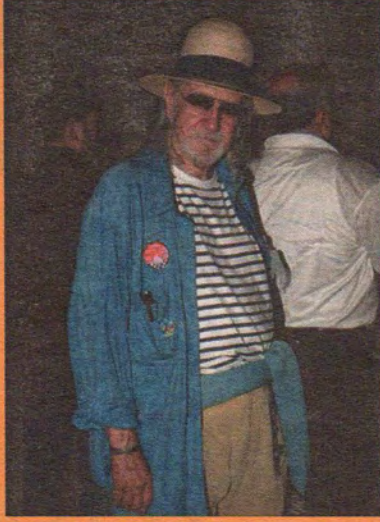
07 kaan: hakan urak mit laser science'da doktora yapmış gibi bişey
rakunzel: hahah ya bu 80630 un partisine gidip kendimizi baskasi olarak tانيتalim
07 kaan: gidelim
rakunzel: hakan ural zaten orda doktora yapmis yalaniyo habire
rakunzel: ne diyorum ben
rakunzel: ya hahahah
07 kaan: bak bu hmo'nun kapaandaki sağdaki tasarımı
rakunzel: adamın biri zirvelere gelip kendini guru olarak tanitiyomus
07 kaan: direkt arak

07 kaan: ingiliz bi sanatçının işi
rakunzel: wallpapervari dedim ben de bozuldu zaten
07 kaan: hatta herif bunu sergiye koy-

muştı
07 kaan: bikaç izleyici de blender'ı çal-
 ıştırılmıştı. balıklar püre olmuştu
rakunzel: haaaa evet şimdi hatırladım bak
rakunzel: inekleri kesen adam galiba
07 kaan: damien hirst o
07 kaan: o diil
07 kaan: la biz de bilyoz
rakunzel: haa yok o botticelliydi
rakunzel: hahah
rakunzel: hepsi karişmış
07 kaan: ehue
07 kaan: ehue
07 kaan: hahaha
rakunzel: ehue acayip bi gulus
rakunzel: baykuş gibi
07 kaan: evet
07 kaan: ben bu hmo'daki işleri fazla sevmiyorum
07 kaan: bazen triendsetter'a da ko-
 yuyolar
07 kaan: ama diyeceksin ki eleştirmek kolay
07 kaan: o zamnanbişey demem
07 kaan: ama itiraz ederim
rakunzel: trendsetter i sevmiyorum ben ama alıyorum
rakunzel: saygı manasında
rakunzel: sonuc olarak alanında şimdi tek
rakunzel: daha iyisi ciksın ucun birini gostericem
07 kaan: wallpaper güzel onu al işte
07 kaan: id bile eskidi artıkın
rakunzel: ya asil nylon diye dergi var
07 kaan: pop var ama o da pahalı
rakunzel: ben çok seviyorum onu mo-
 da dergisi gibi
07 kaan: naylon da pahalı. zeynep to-
 kuş!
rakunzel: ama skycem afedersin robin-
 son crusoe yu
rakunzel: valla da billa da indiricem ca-
 mini
rakunzel: ağzımı bozuyorum her sefer
rakunzel: ama bi telefon edince o sert-
 likten eser kalıyo bende
07 kaan: http://www.hintmag.com/
rakunzel: nerde ulan dergim 4 aydır di-
 yemiyorum...
rakunzel: belgin doruk gibi konusuyo-
 rum
rakunzel: yuz buluyo bunlar da getir-
 miyolar
rakunzel: biliyorum hinti çok guzel
07 kaan: naylon kabalıcı - beşiktaş
rakunzel: aaa
rakunzel: var mı orda
07 kaan: remzi - teşvikiye
07 kaan: remzi'de çabuk bitiyö
rakunzel: ama robinson ucuza getiriyö
rakunzel: 7 milyona
07 kaan: kabalıcı'da oluyo
07 kaan: haaağ
07 kaan: hadi ya
rakunzel: her ay 20 milyon veremem
 ben o dergiye
rakunzel: botoks param var

07 kaan: la botoks bedava deel miydi
07 kaan: ablan evlendi miydi?
07 kaan: evlenmediyse
rakunzel: benim iki ablam var
07 kaan: hahaha
07 kaan: deli gibi
07 kaan: olsun
rakunzel: her taraf abla
rakunzel: ablaci
07 kaan: ablan evlendi mi?
rakunzel: buyugu evli
rakunzel: digeri de gidiyo
rakunzel: bok var sanki
rakunzel: neseli gunleriz sanki
07 kaan: ...gelin olmuşşşşş gidi-
 yorrrrrsssun
rakunzel: babam da munir ozkul
rakunzel: habire evlenen var
07 kaan: sen de afiş'i sunuyosun heral-
 de

07 kaan: cnn turk
07 kaan: o kız munir ozkul'un kızı
rakunzel: drakula gibi bisey afedersin
07 kaan: eee
rakunzel: oyunculuk denedişdi o olma-
 di
rakunzel: bi mimar gaci var ben onu
 çok seviyorum
rakunzel: tulin mi ne adi
rakunzel: program yapıyo mimari po-
 rogrami
07 kaan: http://www.hint-
 mag.com/mm/mm.php
07 kaan: tulin hadi yavyum!
07 kaan: onu bağlamaya gitsek ekip gi-
 bi
07 kaan: ikna etsek
07 kaan: bakın ytülin hanım, gel lan
 buraya!
rakunzel: hahah seymen aga ayagi ya-
 palım aslan ya da
rakunzel: is konusucuz deyip
07 kaan: yok ben kendi tavrımı koya-
 cam
07 kaan: mesafeli, uzak, soğuk
rakunzel: silahın yoksa hicsin
rakunzel: mukemmel pompa
rakunzel: hahah
07 kaan: hahaha
07 kaan: bak aklıma ne geldi
07 kaan: şimdi yazı istiyolardı ya ben-
 den
rakunzel: ee
07 kaan: ben de 'yazı yazmak yerine
 bu saatlerde yerine ne yaptım' diye bu
 logları koyacağım. yazı da bitecek
07 kaan: mutlu son
07 kaan: mukemmel ponpa
rakunzel: hahah
07 kaan: ...keşke her pompa böyle
 mukemmel olsa
rakunzel: ve daha fazlası
07 kaan: aa evet
rakunzel: x files'da skali ile maldır sevi-
 sememekten ufo ariyolar bence
rakunzel: halusinasyon onlar hep
07 kaan: ondan, oysa skali şöyle
07 kaan: imana gelse
rakunzel: bi yakınlassalar muhallebici-
 de felan
07 kaan: möldır'in da siniri sitresi gi-
 der
07 kaan: en kötüsünden ter atmış

olurlar
rakunzel: hahah
07 kaan: spor niyetine
07 kaan: kardiovasküler
rakunzel: allahın antenlisinin pesinden
 kos kos
rakunzel: cinsel istah kalmaz adamda
rakunzel: mukemmel ufo
07 kaan: sonra gelsin ufo kendisi kapı-
 sını çalsın iks faylsın
07 kaan: zaten iks çok kıllandırıcı bi laf
rakunzel: ya bu hintteki kızlar ne guzel
 ya
07 kaan: çok afadersin harfleri değış-
 tir, sık oluyo
07 kaan: hinttekiler kız değıl, sülün
07 kaan: işte dün gece de sülünler pi-
 yasadaydı
rakunzel: onu diyecektim bunlar kızsı
 biz neciyiz
rakunzel: iks miyiz ufo muyuz
07 kaan: biz hapçiyiz.
07 kaan: lan olum siz de fotojeniksi-
 nizzsiniz lan
07 kaan: standart türk kıızı naapsın?
rakunzel: aynaya viski bardağı fırlatmak
 istiyorum
07 kaan: tuğba özay'ın manken olabil-
 diğı bir coğrafyada yaşayan kıızlar naap-
 sını?
rakunzel: hahah kusursuzsun parcası
 calsın fonda
rakunzel: tugba ozay da kadin değıl
 mesela
rakunzel: muren balığı
07 kaan: emrah da rus mankenleri
 s.ksin yeter be diye!
rakunzel: ya kamera arkasında oluyo-
 dur zaten oyle
07 kaan: küçük emrah da çok pis isim-
 miş ha!
rakunzel: yafta gibi di mi hahah
07 kaan: tek gecerim kenan doğolo'yu
 kamera arkasında
rakunzel: ya o onunde de bi acayip
rakunzel: herif cuce muce ama
07 kaan: su samuru gibi, baraj yapıyor-
 sur tobruklardan
07 kaan: hahaha
rakunzel: hahahah
07 kaan: cüce ama mukemmele yakın
 pompa ve daha da ötesi
07 kaan: iks fays
rakunzel: hahaha
rakunzel: ece sukan diye bi manken
 var
rakunzel: ben onu çok begeniyorum
07 kaan: ben bilmem. dünkü kıızı iyiydi
rakunzel: ya nesi vardı boyu mu uzun-
 du
07 kaan: ne biliyim bakamadım
rakunzel: yuzu mu iyiydi
rakunzel: hahah bi dona boyle hipnoti-
 ze oluyorsan cicim

07 kaan: yanındaki eleman benle ko-
 nuştı
07 kaan: uzun uzun kıızı bakamadım
07 kaan: hahaha
rakunzel: eleman ne diyodu donuna
 bakma mi hahah onu da dinleyemedin
 tabi karismis ortalik sen git koca mo-
 del oladin da nataliya gotsiy olsun
rakunzel: gotsiy
07 kaan: eleman pis bi muhabbet yap-
 tı
07 kaan: biz de direkt kıızı yolla sen git
 siyemedik
07 kaan: ehü mehü dedim
rakunzel: imza gunu yapalım

rakunzel: sadece don imzalıyoruz diye-
 lim keyfinize bakarsınız
07 kaan: ne bakacam
07 kaan: don imzalamakla mukemmel-
 liyetçilik anlayışım çelişiyor
rakunzel: e ben de bakamam kadınım
rakunzel: pompa
07 kaan: kadın donu günah di mi size
07 kaan: hahah
07 kaan: lan olum snein arkadaşın ne-
 den cırbak dolaşığı devyanart'da?
07 kaan: yazık değıl mi gencecik kıızı
 cırbak dolaşığı
rakunzel: ne bileyim istemis acmis
07 kaan: viski demek ki
rakunzel: guzel de fizigi
07 kaan: viski sıcak bastırır
rakunzel: visc ne be
07 kaan: haha
07 kaan: onu getir sen git
07 kaan: hahaha
07 kaan: o gelsin
rakunzel: hahah
07 kaan: dağılın
07 kaan: açılın
07 kaan: açılışı yap hadi dağıl
rakunzel: sen demiyo muydun be kon-
 tak listemde soyunmasın diye
rakunzel: tutarsız pompa
07 kaan: aç ortayı
07 kaan: hahaha
07 kaan: olum ben kimim biliyo mu-
 sun?
rakunzel: suha ozgermi
07 kaan: yaaa
rakunzel: ben bisey yapmadım be
rakunzel: ben kadınım
07 kaan: kıızın adresini ver evini basa-
 cam
07 kaan: ...şaka ben o değılim.
rakunzel: adresi yok onun cıplak o
07 kaan: sen git o kıızın adresi yolla ha-
 hah
07 kaan: üzerine battaniye atın
07 kaan: buralar yazılamaz hale geldi
 ama
07 kaan: artık bana faydası yok bu di-
 yalok sürecinin
rakunzel: cıplak diiliz diye di mi
07 kaan: sen kadınsın zaten kadın do-
 nuna da bakamıyosun
rakunzel: playboy tv gibi
 oldu burası
rakunzel: viyolet fm
07 kaan: yok be manita
 okursa dergiyi yokeder
07 kaan: yalnız geçen
 gün deprem olunca aca-
 yip tribe girdim
07 kaan: uçakta düşen
 yolcular birbirini skmeye
 çalışır ya
rakunzel: korktun mu
rakunzel: hahah
07 kaan: onun gibi bi tri-
 be girdim
rakunzel: o deprem ol-

mazsa gorurum ama
07 kaan: olacak
rakunzel: deprem dede niye sevismiyo
 o zaman
07 kaan: olum deprem dede var ya, o
 gördüğün yazıyı icat eden adam
rakunzel: hahah
07 kaan: mukemmel pompa ve ötesi
07 kaan: sitresten her pompa adeta
 hayattaki son pompası gibi dedenin
07 kaan: sen de ölecek gibi yaşasan,
 belki de cırbak gezeceksin?
07 kaan: hyahaha
07 kaan: ay şiştım
rakunzel: zinayi pompayla degistirsin-

ler daha uygun
rakunzel: pompa gunahtır
rakunzel: cıplak gezmek gunah mi
rakunzel: deviantart.com'da meme
 açarsam bekaretim bozulur mu
07 kaan: deyil
rakunzel: bu soruların yaniti
07 kaan: bence deyil
07 kaan: değıl diil deyil
07 kaan: ama üşür insan
rakunzel: zaman gazetesi aile ekinde
rakunzel: komentler ısıtır
rakunzel: askın komentini boynuma
 taktın
07 kaan: hahah
07 kaan: komet gibisin kahrol
07 kaan: kıızlar ondan soyunuyo di mi?
07 kaan: herşeyi çözdük ha bu gece
07 kaan: koment almak içinnn..... ay
 yazıık
rakunzel: e heralde
rakunzel: 20 yasinda bi suru delikanlı
 var
07 kaan: herıld yaaaaani
07 kaan: komente sarılıyolar
rakunzel: monitorler nemli afedersin
rakunzel: şamdan gibi ortalık
07 kaan: buhara
rakunzel: bi littlehonda var hele (little-
 honda.deviantart.com)
07 kaan: kimmiş bakıym yavrucak

07 kaan: ehu ehu ehu hihihih
rakunzel: bi tuaf goeth gobek -beli
 densing-
07 kaan: açılmıyo... yani sayfa (l.kırca)
07 kaan: ya böyle galerilerle gelme
07 kaan: nylon'a bakan kızsın
07 kaan: bu kıızı ayçöreee gibi yav.
07 kaan: yov -best of yunus bülbül
rakunzel: koy poğaçası
rakunzel: ya bu kotuye örnek ıste
07 kaan: senin cırbak bundan bikaç
 kat daha güzel . ama fotoları dandik
rakunzel: ahlakimizi bozuyolar
07 kaan: ben bunların hepsini basacam
 dergiye yeter
07 kaan: saklarımanitadan da
07 kaan: dergiyi
07 kaan: iyi oldu bunlar
rakunzel: cırbak guzel kıızı
rakunzel: biraz melankolya yapıyor
rakunzel: genclik atesi
rakunzel: dawool
07 kaan: gencliindendir
rakunzel: ahahah supermis
07 kaan: denyo tasarım lisesi mezunu-
 yum
rakunzel: niye utaniyosun ki artvinden
 teyzeler mi katiliyo telefonla
07 kaan: ya arkadaşın teki bi gece an-
 nesine göstermiş
07 kaan: pornolu kapak vardı
rakunzel: onu diyecektim
rakunzel: montajlı santajlı biseydi
rakunzel: hatırlıyorum mevzuuyu
rakunzel: resmi de
rakunzel: pipili kıızlar vardı çok afeder-
 sin
rakunzel: mukemmel anne
07 kaan: hahaha.

HER HELANIN
 VARDIR DELİĞİ
 İÇİNE SIÇ KAHPENİN ENİĞİ
 NOT: DÜZGÜN BİÇAN ÜSTÜNE ALINMASIN
 MÜDİRİYET

Harman KAFASI

TUNCAY AKGÜN & KEMAL ARATAN

BIRAKIN
LAYN!..

OBADA OLMADIK
YERDE MARAZ ÇIKARI-
YO, GECELERİ TER KİNDE
UYANIYO... Bİ KLİŞ KANAT
ÇIRPSA KENDİNİ YERDEN
YERE ATIYO... ÇENKTEN
GELDİ GELELİ BÖYLE
BEY HEKİM...

EEDÖYY...
MM...
MERCİDABIK
SENDROMU
SU İKSİRİ VE-
RİN, ÜÇ DAMLA
HER GÜN...

DUR
YİĞİDİM
AZ DUR
HELE...

SENDROM
NE AĞAM...